

ZBIÓR UMÓW MIĘDZYNARODOWYCH MIĘDZY POLSKĄ A MOŁDAWIĄ

red. Jarosław Turlukowski,
Patryk Kalinowski



CENTRUM BADAŃ NAD PRAKTYKĄ
KADRY WZROSTAJĄCY I AZU CENTRALNY

Tytuł:

Zbiór umów międzynarodowych między Polską a Mołdawią

Redakcja:

Jarosław Turłukowski,

Patryk Kalinowski

Wydawca:

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego,

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa



Warszawa 2023

Stan prawny:

1.05.2023 r.



„Publikacja finansowana w ramach programu Ministerstwa Edukacji
i Nauki pod nazwą „Dialog” w latach 2019-2023”

ISBN 978-83-63397-59-3

Spis treści

Jarosław Turłukowski, Patryk Kalinowski

Słowo wstępne	7
1. Wykaz obowiązujących umów zawartych między Polską a Mołdawią	9
2. Traktat między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowa o przyjaźni i współpracy	17
3. Konwencja Konsularna między RP a Republiką Mołdowa	25
4. Konwencja między RP a Republiką Mołdowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku	49
5. Umowa między RP a Republiką Mołdowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji	69
6. Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowy o międzynarodowych przewozach drogowych	77
7. Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowa o współpracy kulturalnej i naukowej	83
8. Porozumienie między Ministerstwem Obrony Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej a Ministerstwem Obrony Republiki Mołdowy o współpracy w dziedzinie wojskowej	89
9. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych	93

10. Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innego rodzaju przestępczości	103
11. Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy gospodarczej	111
12. Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowy o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej	115
13. Umowa pomiędzy Ministrem Zdrowia RP a Ministerstwem Zdrowia Rep. Mołdowy o współpracy w dziedzinie ochrony zdrowia i nauk medycznych	123
14. Protokół Wykonawczy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdawii do Umowy między Wspólnotą Europejską a Rep. Mołdawii o readmisji osób przebywających nielegalnie, sporządzonej w Brukseli dnia 10.10.2007 r.	127
16. Porozumienie Administracyjne w sprawie stosowania Umowy między RP a Republiką Mołdawii o ubezpieczeniu społecznym	133
19. Protokół między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdawii dotyczący obowiązywania w stosunkach między RP a Republiką Mołdawii dwustronnych umów międzynarodowych zawartych między RP (PRL) a ZSRR w latach 1944-1991	139 141
21. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdawii o udzieleniu pożyczki Republice Mołdawii w kwocie 20 000 000 EUR na wsparcie gospodarki i społeczeństwa tego kraju w związku z inwazją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę i jej skutkami dla Mołdawii	145

Słowo wstępne

Oddajemy w Państwa ręce pierwszy na polskim rynku zbiór umów międzynarodowych między Polską a Mołdawią. Okazuje się, że pomimo ponad 30 lat wzajemnych stosunków dyplomatycznych, gospodarczych i kulturalnych nie zebrano i nie opublikowano w jednym miejscu zawartych i obowiązujących umów.

W niniejszym zbiorze zamieściliśmy teksty umów, które z jednej strony są obowiązujące, a z drugiej zostały opublikowane w Dzienniku Ustaw albo Monitorze Polskim. Dodatkowo w wykazie umów wskazaliśmy również na kilka umów, które są obowiązujące, ale nie zostały nigdy opublikowane¹. Zastrzegamy, że prawdopodobnie tego rodzaju umów jest więcej (niezależnie od tego, jak zostały zatytułowane i przez jaki organ państwa polskiego zawarte).

Należy zaznaczyć, że mamy do czynienia z umowami o bardzo różnorodnych charakterze i tematyce – od określenia zasad ogólnej współpracy, w tym gospodarczej, po zagadnienia szczegółowe, takie jak m.in. współpraca kulturalna, zagadnienia unikania podwójnego opodatkowania czy zwalczanie przestępczości. Pełne ich zestawienie znajdują Państwo poniżej. Niektórych często spotykanych w relacjach międzynarodowych umów jednak nigdy nie zawarto (np. umowy o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych).

Umowy polsko-mołdawskie są dosyć typowymi umowami z państwami obszaru byłego ZSRR – zarówno jeśli chodzi o ich zakres i tematykę, jak i poszczególne postanowienia. Widać to chociażby od przejścia od używania w latach 90. XX w. języka rosyjskiego (jako języka umów wiążących w przypadku sporów interpretacyjnych) do używania współcześnie języka angielskiego. Ponadto, normy umów w większości mają charakter czysto techniczny i kazuistyczny.

Należy zaznaczyć, że faktyczne oddziaływanie i zastosowanie umów jest raczej niewielkie. Jest to spowodowane nie tylko ograniczeniami, które przyjęła na siebie Polska z uwagi na członkostwo w Unii Europejskiej (z tej przyczyny nie możemy zawrzeć z Mołdawią umowy w zakresie handlu międzynarodowego *per se*), lecz także raczej niewielką współpracą dwustronną.

¹ Należą do nich:

- Umowa między Rządem RP i Rządem Republiki Mołdowy o przekazywaniu i przyjmowaniu osób przebywających bez zezwolenia
- Porozumienie między Ministerstwem Spraw Wewnętrznych RP i Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Republiki Mołdowy w sprawie wykonywania Umowy o przekazywaniu i przyjmowaniu osób przebywających bez zezwolenia
- Porozumienie między Ministerstwem Spraw Wewnętrznych RP i Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Republiki Mołdowy w sprawie wykonywania Umowy o przekazywaniu i przyjmowaniu osób przebywających bez zezwolenia
- Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowy o cywilnej komunikacji lotniczej
- Porozumienie między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy międzyregionalnej
- Porozumienie między Ministrem Środowiska RP a Ministerstwem Ekologii, Budownictwa i Rozwoju Terytorialnego Republiki Mołdowa o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarowania zasobami naturalnymi

Od chwili wojny w Ukrainie można obserwować niejaki ożywienie w stosunkach dwustronnych. Mamy nadzieję, że znajomość umów międzynarodowych pomoże Państwu w rozwiązywaniu bieżących problemów z zakresu prawa międzynarodowego.

Redaktorzy

Wykaz obowiązujących umów zawartych między Polską a Mołdawią

Stan prawny na 1.05.2023 r.

	Tytuł umowy	Data podpisania	Data wejścia w życie	Publikacja umowy
1.	Traktat między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowa o przyjaźni i współpracy, sporządzony w Warszawie dnia 15 listopada 1994 r.	15.11.1994 r.	02.03.1996 r.	Dz.U. 1996 nr 76 poz. 363
2.	Konwencja Konsularna między RP a Republiką Mołdowa, sporządzona w Warszawie dnia 15 listopada 1994 r.	15.11.1994 r.	10.01.1998 r.	Dz.U. 1998 nr 43 poz. 255
3.	Konwencja między RP a Republiką Mołdowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, sporządzona w Warszawie dnia 16 listopada 1994 r.	16.11.1994 r.	27.10.1995 r.	Dz.U. 1996 nr 38 poz. 166
4.	Umowa między RP a Republiką Mołdowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzona w Warszawie dnia 16 listopada 1994 r.	16.11.1994 r.	27.07.1995 r.	Dz.U. 1995 nr 118 poz. 568

	Tytuł umowy	Data podpisania	Data wejścia w życie	Publikacja umowy
5.	Umowa między Rządem RP i Rządem Republiki Mołdowy o przekazywaniu i przyjmowaniu osób przebywających bez zezwolenia	15.11.1994 r.	28.05.1995 r.	[umowa nieopublikowana]
6.	Porozumienie między Ministerstwem Spraw Wewnętrznych RP i Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Republiki Mołdowy w sprawie wykonywania Umowy o przekazywaniu i przyjmowaniu osób przebywających bez zezwolenia	15.11.1994 r.	28.05.1995 r.	[umowa nieopublikowana]
7.	Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowy o cywilnej komunikacji lotniczej	27.07.1995 r.	18.03.1997 r.	[umowa nieopublikowana]
8.	Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowy o międzynarodowych przewozach drogowych sporządzona w Kiszyniowie dnia 10 grudnia 1997 r.	10.12.1997 r.	24.03.1999 r.	M.P. 2001 nr 46 poz. 757
9.	Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowa o współpracy kulturalnej i naukowej, sporządzona w Kiszyniowie dnia 10 grudnia 1997 r.	10.12.1997 r.	01.02.1999 r.	Dz.U. 1999 nr 39 poz. 381

	Tytuł umowy	Data podpisania	Data wejścia w życie	Publikacja umowy
10.	Porozumienie między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy międzyregionalnej	27.10.1998 r.	13.01.2000 r.	[umowa nieopublikowana]
11.	Porozumienie między Ministerstwem Obrony Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej a Ministerstwem Obrony Republiki Mołdowy o współpracy w dziedzinie wojskowej, podpisane w Warszawie dnia 27 października 1998 r.	27.10.1998 r.	23.12.2004 r.	M.P. 2007 nr 25 poz. 267
12.	Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych, podpisana w Warszawie dnia 18 września 2002 r.	18.09.2002 r.	29.08.2004 r.	Dz.U. 2004 nr 248 poz. 2488
13.	Porozumienie między Ministrem Środowiska RP a Ministerstwem Ekologii, Budownictwa i Rozwoju Terytorialnego Republiki Mołdowa o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarowania zasobami naturalnymi	22.10.2003 r.	10.02.2004 r.	[umowa nieopublikowana]

	Tytuł umowy	Data podpisania	Data wejścia w życie	Publikacja umowy
14.	Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innego rodzaju przestępczości, podpisana w Kiszyniowie dnia 22 października 2003 r.	22.10.2003 r.	26.07.2004 r.	Dz.U. 2004 nr 228 poz. 2302
15.	Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy gospodarczej, podpisana w Krynicy dnia 7 września 2006 r.	07.09.2006 r.	24.05.2007 r.	M.P. 2007 nr 56 poz. 629
16.	Umowa między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdowy o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej, podpisana w Kiszyniowie dnia 4 czerwca 2007 r.	04.06.2007 r.	14.08.2007 r.	M.P. 2007 nr 80 poz. 853
17.	Umowa pomiędzy Ministrem Zdrowia RP a Ministerstwem Zdrowia Rep. Mołdowy o współpracy w dziedzinie ochrony zdrowia i nauk medycznych, podpisana w Baku dnia 13 września 2011 r.	13.09.2011 r.	27.12.2011 r.	M.P. 2012 poz. 405

	Tytuł umowy	Data podpisania	Data wejścia w życie	Publikacja umowy
18.	Protokół Wykonawczy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdawii do Umowy między Wspólnotą Europejską a Rep. Mołdawii o readmisji osób przebywających nielegalnie, sporządzonej w Brukseli dnia 10.10.2007 r., podpisany w Matrahaza dnia 11 października 2012 r.	11.10.2012 r.	26.03.2015 r.	Dz.U. 2015 poz. 777
19.	Umowa między RP a Republiką Mołdawii o ubezpieczeniu społecznym, podpisana w Warszawie dnia 9 września 2013 r.	09.09.2013 r.	01.12.2014 r.	Dz.U. 2014 poz. 1460
20.	Porozumienie Administracyjne w sprawie stosowania Umowy między RP a Republiką Mołdawii o ubezpieczeniu społecznym, podpisane w Warszawie dnia 9 września 2013 r.	09.09.2013 r.	01.12.2014 r.	Dz.U. 2014 poz. 1462
21.	Umowa między Rządem RP a Rządem Rep. Mołdawii o współpracy w dziedzinie turystyki, sporządzona w Kiszyńowie dnia 28 marca 2014 r.	28.03.2014 r.	01.08.2014 r.	M.P. 2014 poz. 908

	Tytuł umowy	Data podpisania	Data wejścia w życie	Publikacja umowy
22.	Umowa między Rządem RP a Rządem Rep. Mołdawii o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej, podpisana w Kiszyniowie dnia 4 czerwca 2007 r.	14.05.2014 r.	08.08.2014 r.	M.P. 2007 nr 80 poz. 853
23.	Protokół między Rządem RP a Rządem Republiki Mołdawii dotyczący obowiązywania w stosunkach między RP a Republiką Mołdawii dwustronnych umów międzynarodowych zawartych między RP (PRL) a ZSRR w latach 1944-1991, podpisany w Warszawie dnia 9 października 2015 r.	09.10.2015 r.	03.05.2016 r.	M.P. 2016 poz. 451
24.	Porozumienie między Rządem RP a Rządem Rep. Mołdawii o wykonywaniu pracy zarobkowej przez członków rodzin, którzy pozostają na utrzymaniu członków personelu misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego, podpisane w Warszawie dnia 4 grudnia 2017 r.	04.12.2017 r.	04.12.2017 r.	M.P. 2018 poz. 75

	Tytuł umowy	Data podpisania	Data wejścia w życie	Publikacja umowy
25.	Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdawii o udzieleniu pożyczki Republice Mołdawii w kwocie 20 000 000 EUR na wsparcie gospodarki i społeczeństwa tego kraju w związku z inwazją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę i jej skutkami dla Mołdawii, podpisana w Warszawie dnia 8 kwietnia 2022 r.	08.04.2022 r.	20.06.2022 r.	M.P. 2022 poz. 840

TRAKTAT między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Mołdowa o przyjaźni i współpracy, sporządzony w Warszawie dnia 15 listopada 1994 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 15 listopada 1994 r. został sporządzony w Warszawie Traktat między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Mołdowa o przyjaźni i współpracy w następującym brzmieniu:

TRAKTAT między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Mołdowa o przyjaźni i współpracy

Rzeczpospolita Polska i Republika Mołdowa, nazywane dalej Umawiającymi się Stronami:

- kierując się celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych,
- potwierdzając przywiązanie do zasad zawartych w Akcie końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Paryskiej Karcie Nowej Europy oraz w innych dokumentach współpracy ogólnoeuropejskiej,
- przekonane o konieczności przezwyciężenia podziału Europy oraz stworzenia sprawiedliwego i trwałego ładu europejskiego,
- świadome wspólnoty swoich interesów i współodpowiedzialności za pokój, bezpieczeństwo, porozumienie i współpracę w demokratycznej, wolnej i szanującej prawa człowieka Europie,
- doceniając znaczenie stosunków polsko-mołdowskich dla współpracy na kontynencie europejskim, w tym w Europie Środkowo-Wschodniej,
- wyrażając gotowość współpracy zarówno na płaszczyźnie dwustronnej, jak i w ramach organizacji instytucji międzynarodowych,
- pomne historycznych związków i tradycji przyjaźni między Polską a Mołdową,
- dążąc do stworzenia dobrosąsiedzkich stosunków i rozwoju owocnej współpracy uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

1. Umawiające się Strony kształtują swoje stosunki w duchu wzajemnego szacunku, zaufania, równouprawnienia i partnerstwa, opierając się na prymacie prawa międzynarodowego, a także na zasadach poszanowania suwerenności, nienaruszalności granic, integralności terytorialnej oraz nieingerencji w sprawy wewnętrzne.
2. Umawiające się Strony w ramach organizacji i instytucji międzynarodowych będą dążyć do stworzenia sprzyjających warunków dla rozwoju współpracy i przyjaznych stosunków w tej części Europy.

Artykuł 2

1. Umawiające się Strony, zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych, zobowiązują się rozwiązywać spory między nimi wyłącznie środkami pokojowymi i potwierdzają, że powstrzymują się od użycia siły lub groźby jej użycia w stosunkach wzajemnych.
2. Każda z Umawiających się Stron gwarantuje, że działalność jej sił zbrojnych na swoim terytorium będzie zgodna z Kartą Narodów Zjednoczonych, Aktem końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Paryską Kartą Nowej Europy i innymi dokumentami Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

Artykuł 3

1. Umawiające się Strony, stosownie do postanowień zawartych w dokumentach Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, będą współdziałać w celu utrzymania i umocnienia bezpieczeństwa i zaufania na kontynencie europejskim.
2. Umawiające się Strony dla osiągnięcia celów wymienionych w ustępie 1 niniejszego artykułu będą wykorzystywać istniejące mechanizmy ogólnoeuropejskie, a także w koniecznych wypadkach będą proponowały i popierały nowe inicjatywy w powyższych dziedzinach.

Artykuł 4

1. Umawiające się Strony będą aktywnie wspierać proces rozbrojenia jądrowego oraz całkowitą i powszechną likwidację broni chemicznej i biologicznej. Umawiające się Strony uważają, że redukcja broni konwencjonalnych do stopnia wystarczającego do obrony będzie prowadziła do utrwalenia stabilności i bezpieczeństwa w Europie.
2. Zgodnie z Układem o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej Umawiające się Strony będą współdziałać na rzecz zapobiegania rozprzestrzenianiu tej broni w świecie, w szczególności w Europie Środkowej i Wschodniej.

3. Umawiające się Strony podejmą działania w celu zagwarantowania kontroli eksportu towarów i technologii, które mogą być wykorzystywane do produkcji broni jądrowych, chemicznych i biologicznych.
4. Umawiające się Strony będą rozwijać współpracę między resortami obrony na podstawie odrębnych porozumień.

Artykuł 5

1. W przypadku powstania sporów lub sytuacji, które zdaniem jednej z Umawiających się Stron zagrażają lub mogą zagrażać utrzymaniu pokoju lub bezpieczeństwa w świecie albo naruszają ład międzynarodowy, w szczególności gdy takie spory lub sytuacje dotyczą obu Umawiających się Stron, Umawiające się Strony niezwłocznie przeprowadzą stosowne konsultacje w celu poszukiwania możliwych środków uregulowania sporów lub powstałych sytuacji, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych.
2. W razie gdyby państwo trzecie lub państwa trzecie dokonały zbrojnej napaści na jedną z Umawiających się Stron, druga Umawiająca się Strona zobowiązuje się nie udzielać jakiegokolwiek pomocy i poparcia takiemu państwu lub państwom przez cały czas trwania konfliktu zbrojnego oraz będzie działać na rzecz uregulowania tego konfliktu zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i dokumentami Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

Artykuł 6

1. Spotkania szefów państw i rządów Umawiających się Stron będą się odbywać w każdym przypadku, gdy uznają one to za celowe.
2. Ministrowie spraw zagranicznych Umawiających się Stron będą odbywać konsultacje w sprawach będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania.
3. Umawiające się Strony będą rozwijać kontakty między organami władzy i administracji państwowej oraz parlamentami.

Artykuł 7

1. Umawiające się Strony będą sprzyjać rozwojowi wzajemnie korzystnej współpracy gospodarczej i handlowej, opartej na zasadach rynkowych, i zapewnią dogodnie warunki dla takiej współpracy w dziedzinach ochrony inwestycji, technologii, prawa patentowego i autorskiego, przepływu kapitałów, siły roboczej, towarów i usług. W tym celu mogą być zawarte stosowne porozumienia.
2. Umawiające się Strony będą ułatwiać rozwój współpracy przedsiębiorstw państwowych i prywatnych oraz innych podmiotów gospodarczych. W szczególności będą popierać rozwój

kooperacji inwestycyjnej i kapitałowej przedsiębiorstw polskich i mołdowskich. Szczególna uwaga będzie skierowana na współpracę małych i średnich przedsiębiorstw.

3. Umawiające się Strony będą dokonywać wymiany doświadczeń oraz udzielać sobie pomocy w szkoleniu i innej pomocy w procesie budowania i doskonalenia gospodarki rynkowej.

4. Umawiające się Strony będą rozwijać dwustronną współpracę naukową i techniczną na zasadach równouprawnienia i wzajemnych korzyści, wykorzystując możliwości nowoczesnej nauki i techniki.

Artykuł 8

1. Umawiające się Strony przywiązują duże znaczenie do współpracy między odpowiednimi jednostkami terytorialno-administracyjnymi i organami samorządowymi.

2. Umawiające się Strony będą zgodnie z własnym ustawodawstwem ułatwiać i podtrzymywać taką współpracę w różnych dziedzinach, w szczególności handlowo-ekonomicznej, socjalnej, ekologicznej, kulturalnej i humanitarnej.

3. Umawiające się Strony będą dążyć do rozwiązywania kwestii prawnych, administracyjnych i technicznych, które mogłyby utrudnić rozwój i pomyślną realizację współpracy międzyregionalnej.

4. W razie potrzeby będą podpisane odpowiednie porozumienia o współpracy w dziedzinach wymienionych w niniejszym artykule.

Artykuł 9

1. Umawiające się Strony będą współpracować w celu rozwoju i doskonalenia wzajemnych i tranzytowych połączeń transportowych i związanej z nimi infrastruktury we wszystkich dziedzinach transportu.

2. Umawiające się Strony będą podejmować kroki na rzecz modernizacji i doskonalenia połączeń telefonicznych, teleksowych i elektronicznego przekazywania informacji.

3. Umawiające się Strony będą sprzyjać współpracy w dziedzinie transportu i łączności tak w Europie, jak i w innych częściach świata.

4. Właściwe organy Umawiających się Stron mogą zawierać odrębne umowy w tym zakresie, odpowiadające standardom i normom międzynarodowym.

Artykuł 10

1. Umawiające się Strony będą ściśle współpracować w dziedzinie ochrony środowiska i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych w celu zapewnienia stałej równowagi ekologicznej w regionie. Strony będą przyczyniać się do tworzenia warunków dla poprawy stanu środowiska, w tym wód i powietrza, gleb i lasów oraz ochrony flory i fauny. Umawiające się

Strony będą przeciwdziałać zanieczyszczeniom chemicznym, radioaktywnym i innym oraz będą dążyć do ich skutecznego ograniczenia. Strony będą także współpracować w dziedzinie opracowania i zastosowania ekologicznie czystych technologii i produkcji.

2. Umawiające się Strony będą współpracować i okazywać sobie pomoc w celu zapobiegania i likwidacji zagrożeń ekologicznych i klęsk żywiołowych. Będą niezwłocznie informować się wzajemnie o takich zagrożeniach i klęskach lub o możliwości ich powstania.

3. Właściwe organy Umawiających się Stron zawrą stosowne porozumienia dotyczące bezpieczeństwa ekologicznego i współpracy, zgodnie ze standardami międzynarodowymi.

4. Umawiające się Strony będą uczestniczyć w tworzeniu skoordynowanej strategii ochrony środowiska naturalnego w Europie i na świecie.

Artykuł 11

1. Umawiające się Strony będą popierać wszechstronny rozwój współpracy w dziedzinie kultury, nauki i oświaty na podstawie istniejących światowych i europejskich standardów, w szczególności określonych w konwencjach UNESCO, a także w dokumentach Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

2. Umawiające się Strony zawrą umowy międzyrządowe o współpracy w dziedzinie kultury, nauki i oświaty, a także będą intensyfikować i rozbudowywać wymianę kulturalną we wszystkich dziedzinach na wszystkich szczeblach. Strony będą w szczególności popierać współpracę między stowarzyszeniami twórców i artystów oraz instytucjami i organizacjami kulturalnymi, a także bezpośrednie kontakty pomiędzy polskimi i mołdowskimi przedstawicielami sztuki, kultury i nauki.

Artykuł 12

Każda z Umawiających się Stron potwierdza swą gotowość do umożliwienia wszystkim zainteresowanym osobom pełnego dostępu do języka i kultury drugiej Umawiającej się Strony i będzie popierać odpowiednie państwowe oraz prywatne inicjatywy i instytucje.

Artykuł 13

1. Umawiające się Strony będą współdziałać na rzecz rozwoju współpracy pomiędzy różnymi rodzajami szkół, uczelni oraz instytucji naukowych, między innymi poprzez wymianę uczniów, studentów, stypendystów i pracowników naukowych.

2. Umawiające się Strony będą współpracować w wymianie, kształceniu i doskonaleniu zawodowym pracowników dydaktycznych oraz w rozwijaniu i udostępnianiu podręczników naukowych.

3. Umawiające się Strony potwierdzają zamiar uznawania okresów studiów, dyplomów szkół i uczelni różnego szczebla oraz tytułów naukowych.

Artykuł 14

Umawiające się Strony będą współdziałać w dziedzinie radia, telewizji i agencji prasowych. Każda z Umawiających się Stron będzie ułatwiać rozpowszechnianie prasy, książek i przekazów audiowizualnych drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 15

Umawiające się Strony będą sprzyjać rozwojowi kontaktów zarówno między ich obywatelami, jak również między organizacjami społecznymi, partiami politycznymi, związkami zawodowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, organizacjami sportowymi, fundacjami oraz innymi organizacjami i zrzeszeniami społecznymi.

Artykuł 16

1. Umawiające się Strony, zgodnie ze standardami międzynarodowymi, w tym dokumentami KBWE, potwierdzają, że obywatele Rzeczypospolitej Polskiej pochodzenia mołdowskiego i obywatele Republiki Mołdowa pochodzenia polskiego korzystają z praw i wolności na równi z innymi obywatelami tych państw, oraz uznają prawo tych osób do swobodnego wyrażania, zachowania i rozwoju swojej tożsamości etnicznej, kulturowej, językowej i religijnej bez jakiegokolwiek dyskryminacji i w warunkach pełnej równości wobec prawa.

2. Umawiające się Strony zgodne są co do tego, że osoby, o których mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, powinny przestrzegać przepisów prawnych państwa swego zamieszkania.

Artykuł 17

1. Umawiające się Strony będą popierać wszechstronną współpracę w dziedzinie ochrony zdrowia i higieny, w szczególności w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym i ich zwalczania.

2. Umawiające się Strony będą dążyć do ścisłej współpracy w dziedzinie pracy, ubezpieczeń i opieki społecznej.

Artykuł 18

1. Umawiające się Strony będą współpracować w kwestiach pomocy prawnej i rozwoju stosunków prawnych w sprawach cywilnych, karnych i rodzinnych.

2. Umawiające się Strony będą współpracować w zwalczaniu zorganizowanej przestępczości, terroryzmu, przestępczości gospodarczej i kryminalnej, w szczególności wytwarzania i wprowadzania do obiegu fałszywych środków płatniczych, nielegalnego handlu narkotykami, bro-

nią oraz dziełami sztuki, bezprawnych naruszeń bezpieczeństwa cywilnej żeglugi powietrznej i morskiej, a także nielegalnej migracji.

Artykuł 19

Niniejszy traktat będzie zarejestrowany w Sekretariacie Organizacji Narodów Zjednoczonych zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 20

1. Niniejszy traktat podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.
2. Niniejszy traktat zostaje zawarty na okres 10 lat. Po tym terminie jego ważność ulega automatycznemu przedłużeniu każdorazowo na okres pięcioletni, jeżeli żadna z Umawiających się Stron nie wypowie go w drodze notyfikacji najpóźniej na rok przed upływem danego okresu obowiązywania.

Sporządzono w Warszawie dnia 15 listopada 1994 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i mołdowskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc. Po zaznajomieniu się z powyższym traktatem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- *został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,*
- *jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony,*
- *będzie niezmiennie zachowywany. Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.*

Dano w Warszawie dnia 15 lutego 1995 r.

KONWENCJA KONSULARNA między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Mołdowa, sporządzona w Warszawie dnia 15 listopada 1994 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 15 listopada 1994 r. została sporządzona w Warszawie Konwencja konsularna między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Mołdowa w następującym brzmieniu:

KONWENCJA KONSULARNA między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Mołdowa

Rzeczpospolita Polska i Republika Mołdowa,

wyrażając wolę umocnienia przyjaźni i pogłębienia wzajemnie korzystnej współpracy,

kierując się pragnieniem uregulowania i rozwijania stosunków konsularnych między obydwoma Państwami oraz jak najdalej idących ułatwień w ochronie praw i interesów ich obywateli,

postanowiły zawrzeć Konwencję konsularną i uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

1. Stosowane w niniejszej konwencji wyrażenia mają niżej określone znaczenie:

- a) „urząd konsularny” oznacza każdy konsulat generalny, konsulat, wicekonsulat lub agencję konsularną;
- b) „okręg konsularny” oznacza obszar wyznaczony urzędowi konsularnemu do wykonywania funkcji konsularnych;
- c) „kierownik urzędu konsularnego” oznacza osobę powołaną do działania w tym charakterze;
- d) „urzędnik konsularny” oznacza każdą osobę, włącznie z kierownikiem urzędu konsularnego, powołaną w tym charakterze do wykonywania funkcji konsularnych;
- e) „pracownik konsularny” oznacza każdą osobę zatrudnioną w służbie administracyjnej lub technicznej urzędu konsularnego;
- f) „członek personelu służby” oznacza każdą osobę zatrudnioną w służbie domowej urzędu konsularnego;

- g) „członkowie urzędu konsularnego” oznacza urzędników konsularnych, pracowników konsularnych oraz członków personelu służby;
 - h) „członek personelu prywatnego” oznacza osobę zatrudnioną wyłącznie w służbie prywatnej członka urzędu konsularnego;
 - i) „członek rodziny” oznacza małżonkę albo małżonka członka urzędu konsularnego, ich dzieci i rodziców, pod warunkiem, że wspólnie z nim zamieszkują;
 - j) „pomieszczenia konsularne” oznacza budynki lub części budynków i tereny przyległe do nich, niezależnie od tego, czyją są własnością, używane wyłącznie dla celów urzędu konsularnego, włącznie z rezydencją kierownika urzędu konsularnego;
 - k) „archiwa konsularne” oznacza wszystkie pisma, dokumenty, korespondencję, książki, filmy, techniczne zasoby gromadzenia i wykorzystania informacji, rejestry urzędu konsularnego oraz szyfry i kody, kartoteki, jak również przedmioty wyposażenia służące do ich zabezpieczenia i przechowywania;
 - l) „statek” oznacza każdą cywilną jednostkę pływającą, uprawnioną do podnoszenia bandery Państwa wysyłającego i zarejestrowaną w tym Państwie;
 - m) „statek powietrzny” oznacza każdą cywilną jednostkę latającą uprawnioną do używania oznaki przynależności Państwa wysyłającego i zarejestrowaną w tym Państwie.
2. Postanowienia niniejszej konwencji dotyczące obywateli Państwa wysyłającego mają odpowiednie zastosowanie również do osób prawnych i innych podmiotów nie posiadających osobowości prawnej, które ustanowione są zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa wysyłającego i mają siedzibę w tym Państwie.

Rozdział I

USTANAWIANIE URZĘDU KONSULARNEGO ORAZ MIANOWANIE CZŁONKÓW URZĘDU KONSULARNEGO

Artykuł 2

Ustanowienie urzędu konsularnego

1. Urząd konsularny może być ustanowiony na terytorium Państwa przyjmującego jedynie za zgodą tego Państwa.
2. Siedziba urzędu konsularnego, jego klasa i okręg konsularny są ustalane przez Państwo wysyłające i podlegają aprobachie Państwa przyjmującego.
3. Późniejsze zmiany siedziby urzędu konsularnego, jego klasy i okręgu konsularnego mogą być dokonywane przez Państwo wysyłające jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

Artykuł 3**Mianowanie i dopuszczenie kierownika urzędu konsularnego**

1. Kierownik urzędu konsularnego jest mianowany przez Państwo wysyłające, a dopuszczony do wykonywania swych funkcji przez Państwo przyjmujące.
2. Kierownik urzędu konsularnego będzie dopuszczony do wykonywania swych funkcji po przedłożeniu listów komisyjnych i po udzieleniu exequatur przez Państwo przyjmujące.
3. Państwo wysyłające przekazuje listy komisyjne za pośrednictwem swojego przedstawiciela dyplomatycznego lub inną stosowną drogą ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego. Listy komisyjne zawierają imiona, nazwisko i stopień kierownika urzędu konsularnego, obywatelstwo, okręg konsularny, w którym ma on wykonywać swoje funkcje, oraz siedzibę urzędu konsularnego.
4. Po złożeniu listów komisyjnych Państwo przyjmujące udzieli exequatur w możliwie najkrótszym czasie.
5. Do czasu udzielenia exequatur, Państwo przyjmujące może wydać kierownikowi urzędu konsularnego zgodę na tymczasowe wykonywanie jego funkcji.
6. Z chwilą dopuszczenia do wykonywania funkcji, nawet tymczasowo, organy Państwa przyjmującego podejmą niezbędne środki, aby kierownik urzędu konsularnego mógł wykonywać swoje funkcje.

Artykuł 4**Notyfikowanie Państwu przyjmującemu przyjazdów i wyjazdów**

Ministerstwo spraw zagranicznych Państwa przyjmującego będzie pisemnie powiadamiane:

- a) o przybyciu do urzędu członka urzędu konsularnego po mianowaniu, jego ostatecznym wyjeździe lub o zakończeniu wykonywania obowiązków oraz o wszystkich innych zmianach mających wpływ na jego status, które mogą powstać w czasie zatrudnienia w urzędzie konsularnym;
- b) o przybyciu i ostatecznym wyjeździe osoby należącej do rodziny członka urzędu konsularnego oraz, jeżeli to ma miejsce, o fakcie, że jakaś osoba staje się lub przestaje być członkiem rodziny;
- c) o przybyciu i ostatecznym wyjeździe członka personelu prywatnego oraz zakończeniu jego służby;
- d) o zatrudnieniu i zwolnieniu osoby zamieszkałej w Państwie przyjmującym, jako członka urzędu konsularnego lub członka personelu prywatnego.

Artykuł 5

Dokumenty tożsamości

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego wydają bezpłatnie każdemu urzędnikowi konsularnemu odpowiedni dokument stwierdzający jego tożsamość i stanowisko.
2. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się także do pracowników konsularnych, członków personelu służby oraz członków personelu prywatnego, pod warunkiem że osoby te nie są obywatelami Państwa przyjmującego ani nie posiadają w tym Państwie stałego miejsca pobytu.
3. Postanowienia ust. 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do członków rodzin.

Artykuł 6

Obywatelstwo urzędnika konsularnego

Urzędnikiem konsularnym może być jedynie obywatel Państwa wysyłającego nie mający w Państwie przyjmującym stałego miejsca pobytu i nie wykonujący w tym Państwie, poza swoimi funkcjami urzędowymi, żadnej innej działalności o charakterze zarobkowym.

Artykuł 7

Osoby uznane za persona non grata lub osoby niepożądane

Państwo przyjmujące może w każdej chwili, bez obowiązku uzasadniania swojej decyzji, powiadomić w drodze dyplomatycznej lub inną stosowną drogą Państwo wysyłające o tym, że exequatur udzielone kierownikowi urzędu konsularnego zostało cofnięte albo że urzędnik konsularny został uznany za persona non grata lub że jakikolwiek inny członek urzędu konsularnego jest osobą niepożądaną. W tym przypadku Państwo wysyłające powinno odwołać taką osobę, jeżeli przystąpiła już do wykonywania funkcji. Jeżeli Państwo wysyłające nie wypełni w rozsądnym terminie tego obowiązku, Państwo przyjmujące może przestać uznawać taką osobę za członka urzędu konsularnego.

Artykuł 8

Wykonywanie funkcji konsularnych w państwie trzecim

Po notyfikacji państwom zainteresowanym i w braku wyraźnego sprzeciwu któregośkolwiek z nich Państwo wysyłające może powierzyć urzędowi konsularnemu ustanowionemu w jednym państwie wykonywanie funkcji konsularnych w innym państwie.

Artykuł 9**Wykonywanie funkcji konsularnych na rzecz państwa trzeciego**

Po odpowiedniej notyfikacji Państwu przyjmującemu i w braku jego sprzeciwu urząd konsularny Państwa wysyłającego może wykonywać w Państwie przyjmującym funkcje konsularne na rzecz państwa trzeciego.

Artykuł 10**Honorowi urzędnicy konsularni**

Każda z obu Umywających się Stron może - w ramach stosunków dwustronnym - mianować i przyjmować honorowych urzędników konsularnych, stosując wobec nich postanowienia rozdziału III Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych oraz, jeśli to możliwe, postanowienia niniejszej konwencji. Honorowi urzędnicy konsularni mogą być obywatelami Państwa wysyłającego, Państwa przyjmującego lub państwa trzeciego.

Rozdział II**UŁATWIENIA, PRZYWILEJE I IMMUNITETY****Artykuł 11****Ułatwienia w wykonywaniu funkcji urzędu konsularnego**

1. Państwo przyjmujące udzieli urzędowi konsularnemu wszelkich ułatwień w wykonywaniu jego funkcji i zastosuje odpowiednie środki, aby członkowie urzędu konsularnego mogli wykonywać swą działalność urzędową oraz korzystać z praw, przywilejów i immunitetów przewidzianych w niniejszej konwencji. Państwo przyjmujące podejmie odpowiednie kroki w celu zapewnienia bezpieczeństwa urzędu konsularnego.
2. Państwo przyjmujące będzie traktowało urzędników konsularnych i członków ich rodzin z należnym szacunkiem i zastosuje wszelkie odpowiednie środki dla zapobieżenia jakimkolwiek zamachowi na ich osoby, wolność lub godność.

Artykuł 12**Tymczasowe wykonywanie funkcji kierownika urzędu konsularnego**

1. Jeżeli kierownik urzędu konsularnego nie ma możliwości wykonywania swych funkcji lub jeżeli stanowisko kierownika urzędu konsularnego jest nie obsadzone, jako kierownik urzędu konsularnego może czasowo działać tymczasowy kierownik.

2. Imiona i nazwisko tymczasowego kierownika są notyfikowane bądź przez przedstawicielstwo dyplomatyczne Państwa wysyłającego, bądź - gdy Państwo to nie ma przedstawicielstwa dyplomatycznego w Państwie przyjmującym - przez kierownika urzędu konsularnego, bądź - w razie gdy ten nie może tego uczynić - przez jakąkolwiek właściwą władzę Państwa wysyłającego ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego lub władzy wyznaczonej przez to ministerstwo. Notyfikacja ta powinna być w zasadzie dokonana uprzednio. Państwo przyjmujące może uzależnić od swojej zgody dopuszczenie jako tymczasowego kierownika osoby, która nie jest przedstawicielem dyplomatycznym ani urzędnikiem konsularnym Państwa wysyłającego w Państwie przyjmującym.

3. Właściwe organy Państwa przyjmującego powinny udzielać tymczasowemu kierownikowi pomocy i ochrony. W czasie, gdy kieruje on urzędem, postanowienia niniejszej konwencji mają do niego zastosowanie na tych samych zasadach jak do kierownika danego urzędu konsularnego. Państwo przyjmujące nie jest jednak obowiązane do przyznawania tymczasowemu kierownikowi ułatwień, przywilejów i immunitetów, z których korzystanie przez kierownika urzędu konsularnego uzależnione jest od warunków, których nie spełnia tymczasowy kierownik.

4. Gdy w okolicznościach przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu tymczasowym kierownikiem jest mianowany przez Państwo wysyłające członek personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych Państwa wysyłającego, korzysta on z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych, jeżeli Państwo przyjmujące temu się nie sprzeciwia.

Artykuł 13

Pomieszczenia konsularne i mieszkania członków urzędu konsularnego

1. Państwo wysyłające ma prawo, zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego:

- a) nabywać na własność, posiadać lub wynajmować budynki lub części budynków i tereny przyległe do nich, z przeznaczeniem na siedzibę urzędu konsularnego, na rezydencję kierownika urzędu konsularnego lub na mieszkania innych członków urzędu konsularnego;
- b) budować lub przystosowywać dla tych samych celów budynki na nabytych terenach;
- c) przenosić prawa własności budynków lub części budynków w ten sposób nabytych lub zbudowanych i terenów do nich przyległych.

2. Państwo przyjmujące powinno w razie potrzeby pomóc urzędowi konsularnemu w uzyskaniu odpowiednich mieszkań dla jego członków.

3. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu nie zwalniają Państwa wysyłającego od obowiązku stosowania się do przepisów i ograniczeń w zakresie budownictwa, urbanistyki i ochrony

zabytków, mających zastosowanie na obszarze, na którym znajdują się lub będą się znajdować wymienione tereny, budynki lub ich części.

Artykuł 14

Używanie godła i flagi państwowej

1. Godło Państwa wysyłającego wraz z odpowiednim napisem w języku Państwa wysyłającego i w języku Państwa przyjmującego, oznaczającym urząd konsularny, może być umieszczone na budynku, w którym mieści się urząd konsularny, i na rezydencji kierownika tego urzędu.
2. Flaga Państwa wysyłającego może być wywieszona na budynku, w którym mieści się urząd konsularny, i na rezydencji kierownika urzędu konsularnego.
3. Kierownik urzędu konsularnego może również umieszczać na swoich środkach transportu flagę Państwa wysyłającego w czasie, gdy są używane dla celów służbowych.

Artykuł 15

Nietykalność pomieszczeń konsularnych i mieszkań członków urzędu konsularnego

1. Pomieszczenia konsularne są nietykalne. Organy Państwa przyjmującego nie mogą do nich wkraczać bez zgody kierownika urzędu konsularnego, kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego albo osoby wyznaczonej przez jednego z nich.
2. Pomieszczenia konsularne, ich urządzenia, mienie urzędu konsularnego i jego środki transportu nie podlegają żadnej formie rekwizycji dla celów obrony narodowej, użyteczności publicznej lub w innych celach.
3. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się również do pomieszczeń mieszkalnych urzędników konsularnych i pracowników konsularnych.

Artykuł 16

Zwolnienie pomieszczeń konsularnych od podatków i opłat

1. Pomieszczenia urzędu konsularnego, rezydencja kierownika urzędu konsularnego, a także mieszkania członków urzędu konsularnego, których właścicielem lub najemcą jest Państwo wysyłające lub jakakolwiek osoba działająca w jego imieniu, są zwolnione od wszelkich opłat i podatków państwowych, regionalnych i komunalnych, z wyjątkiem opłat należnych za świadczenie określonych usług.
2. Zwolnień przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu nie stosuje się do opłat i podatków ciężących na podstawie ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego na osobie, która zawarła umowę z Państwem wysyłającym lub z osobą działającą w jego imieniu.
3. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się również do środków transportu będących własnością Państwa wysyłającego i przeznaczonych dla celów urzędu konsularnego.

Artykuł 17

Nietykalność archiwów konsularnych

Archiwa konsularne są nietykalne w każdym czasie i niezależnie od tego, gdzie się znajdują.

Artykuł 18

Swoboda porozumiewania się

1. Państwo przyjmujące dopuszcza i ochrania swobodę porozumiewania się urzędu konsularnego dla wszelkich celów urzędowych. Przy porozumiewaniu się z rządem, przedstawicielstwami dyplomatycznymi oraz innymi urzędami konsularnymi Państwa wysyłającego, bez względu na to, gdzie się znajdują, urząd konsularny może używać wszelkich odpowiednich środków łączności, włącznie z kurierami dyplomatycznymi lub konsularnymi, pocztą dyplomatyczną lub konsularną, jak również korespondencją sporządzoną kodem lub szyfrem. Urząd konsularny może zainstalować i używać radiowych urządzeń nadawczo-odbiorczych jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

2. Korespondencja urzędowa urzędu konsularnego jest nietykalna. Wyrażenie „korespondencja urzędowa” oznacza wszelką korespondencję dotyczącą urzędu konsularnego i jego funkcji.

3. Poczta konsularna powinna posiadać widoczne zewnętrzne oznaczenia jej charakteru i może zawierać jedynie korespondencję urzędową, jak również dokumenty i przedmioty przeznaczone wyłącznie dla celów urzędowych.

4. Poczta konsularna nie podlega otwarciu ani zatrzymaniu. Jeżeli jednak właściwe organy Państwa przyjmującego mają poważne podstawy, aby przypuszczać, że poczta zawiera inne przedmioty niż korespondencja, dokumenty i przedmioty określone w ust. 3 niniejszego artykułu, mogą prosić, aby poczta ta została otwarta w ich obecności przez upoważnionego przedstawiciela Państwa wysyłającego. Jeżeli organy Państwa wysyłającego odmówią zastosowania się do tej prośby, poczta zostanie zwrócona do miejsca, skąd pochodzi.

5. Kurier konsularny powinien być zaopatrzony w urzędowy dokument stwierdzający jego status i określający liczbę paczek, stanowiących pocztę konsularną. Kurierem konsularnym może być tylko obywatel Państwa wysyłającego, nie posiadający stałego miejsca pobytu w Państwie przyjmującym. Przy wykonywaniu swoich funkcji kurier konsularny znajduje się pod ochroną Państwa przyjmującego i korzysta z nietykalności osobistej oraz nie podlega zatrzymaniu, aresztowaniu ani ograniczeniu wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie.

6. Poczta konsularna może być powierzona kapitanowi statku lub dowódcy statku powietrznego. Kapitan lub dowódca będzie zaopatrzony w urzędowy dokument określający liczbę paczek stanowiących pocztę konsularną, jednakże nie będzie on uważany za kuriera konsularnego. Urzędnik konsularny może swobodnie odebrać pocztę konsularną bezpośrednio od kapitana statku albo dowódcy statku powietrznego i przekazać taką pocztę w ten sam sposób.

Artykuł 19**Immunitet jurysdykcyjny**

1. Urzędnik konsularny korzysta z immunitetu od jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej Państwa przyjmującego. Korzysta on z nietykalności osobistej i nie podlega zatrzymaniu, aresztowaniu ani ograniczeniu wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie.
2. Pracownik konsularny oraz członek personelu służby korzystają z immunitetu od jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej Państwa przyjmującego w odniesieniu do czynności wykonywanych w zakresie ich obowiązków urzędowych.
3. Postanowień ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie stosuje się do spraw cywilnych:
 - a) wynikłych z zawarcia przez członka urzędu konsularnego umowy, w której nie występował on wyraźnie lub w sposób dorozumiany jako przedstawiciel Państwa wysyłającego;
 - b) wytoczonych na skutek szkody powstałej w wyniku wypadku spowodowanego przez członka urzędu konsularnego w Państwie przyjmującym jakimkolwiek środkiem transportu;
 - c) dotyczących spadków, w których członek urzędu konsularnego występuje jako spadkobierca, zapisobierca, wykonawca testamentu, zarządca lub kurator spadku w charakterze osoby prywatnej.
4. Postanowienia ust. 1-3 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do członków rodzin.

Artykuł 20**Zrzeczenie się przywilejów i immunitetów**

1. Państwo wysyłające może zrzec się przywilejów i immunitetów określonych w ust. 1 i 2 artykułu 19 niniejszej konwencji. To zrzeczenie się będzie zawsze wyraźne i notyfikowane Państwu przyjmującemu.
2. Wszczęcie przez członka urzędu konsularnego postępowania w przypadku, w którym mógłby korzystać z immunitetu jurysdykcyjnego, pozbawia go prawa powoływania się na immunitet w stosunku do jakiegokolwiek powództwa wzajemnego, bezpośrednio związanego z powództwem głównym.
3. Zrzeczenie się immunitetu jurysdykcyjnego w odniesieniu do postępowania cywilnego lub administracyjnego nie jest uważane za pociągające za sobą zrzeczenie się immunitetu od środków wykonania orzeczenia. W stosunku do takich środków niezbędne jest odrębne zrzeczenie się.

Artykuł 21**Obowiązek składania zeznań w charakterze świadka**

1. Członek urzędu konsularnego może być wezwany do składania zeznań w charakterze świadka przed sądami i innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego. Jeżeli urzędnik kon-

sularny odmawia stawienia się lub złożenia zeznań, nie można wobec niego stosować żadnego środka przymusu ani sankcji. Pracownik konsularny i członek personelu służby nie mogą odmówić złożenia zeznań, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 3 niniejszego artykułu.

2. Organ Państwa przyjmującego, wzywający członka urzędu konsularnego do złożenia zeznań, nie powinien utrudniać wykonywania jego obowiązków służbowych. Może odebrać takie zeznanie od członka urzędu konsularnego w urzędzie konsularnym, rezydencji lub w jego mieszkaniu.

3. Członek urzędu konsularnego nie jest zobowiązany do składania zeznań co do spraw związanych z wykonywaniem swych obowiązków urzędowych ani do przedkładania urzędowej korespondencji lub innych dokumentów z archiwów konsularnych. Postanowienia to ma również zastosowanie do członków rodziny członka urzędu konsularnego oraz do członków personelu prywatnego w odniesieniu do faktów, które są związane z działalnością urzędu konsularnego.

4. Członek urzędu konsularnego nie jest zobowiązany do udzielania opinii jako rzeczoznawca prawa Państwa wysyłającego.

Artykuł 22

Zwolnienie od świadczeń osobistych i rzeczowych

Członek urzędu konsularnego, jak również członkowie jego rodziny są zwolnieni w Państwie przyjmującym od wszelkich świadczeń osobistych i od wszelkiej służby publicznej jakiegokolwiek charakteru, od służby wojskowej oraz od obowiązków wojskowych, takich jak rekwizycje, kontrybucje i zakwaterowanie.

Artykuł 23

Zwolnienie od obowiązku rejestracji oraz zezwoleń na pobyt

Członek urzędu konsularnego, a także członkowie jego rodziny są zwolnieni od wszelkich obowiązków przewidzianych przez ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego odnośnie do rejestracji, zezwolenia na pobyt, zezwolenia na zatrudnienie i innych formalności dotyczących cudzoziemców.

Artykuł 24

Zwolnienie od opłat i podatków

1. Członek urzędu konsularnego, jak również członkowie jego rodziny są zwolnieni od wszelkich opłat oraz podatków osobistych i rzeczowych - państwowych, regionalnych i komunalnych, z wyjątkiem:

a) podatków pośrednich tego rodzaju, które zazwyczaj są wliczane w cenę towarów lub usług;

- b) opłat i podatków od prywatnego mienia nieruchomego położonego na terytorium Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 16 niniejszej konwencji;
 - c) podatków od spadku i podatków od przeniesienia prawa własności pobieranych przez Państwo przyjmujące;
 - d) opłat i podatków od prywatnych dochodów, łącznie z dochodami od kapitału, mających swe źródło w Państwie przyjmującym, oraz podatków od kapitału zainwestowanego w przedsiębiorstwach handlowych lub finansowych w Państwie przyjmującym;
 - e) opłat rejestracyjnych, sądowych, hipotecznych i stemplowych, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 16 niniejszej konwencji.
2. Członek urzędu konsularnego zatrudniający osoby, których wynagrodzenia lub uposażenia nie są zwalniane od podatków od dochodów w Państwie przyjmującym, powinien wypełniać obowiązki nakładane na pracodawców przez ustawy i inne przepisy tego Państwa w zakresie pobierania podatków od dochodów.

Artykuł 25

Zwolnienie od opłat celnych i kontroli celnej

1. Państwo przyjmujące zgodnie z obowiązującymi ustawami i innymi przepisami zezwala na wwóz i wywóz, zwalnia od opłat celnych i innych związanych z tym opłat, z wyjątkiem opłat od załadunku, przewozu, przechowywania i wyładunku lub innych usług:

- a) przedmioty przeznaczone do oficjalnego użytku urzędu konsularnego;
- b) przedmioty, łącznie ze środkami transportu, przeznaczone do osobistego użytku członków urzędu konsularnego lub członków ich rodzin, zaliczając do nich przedmioty przeznaczone do ich urzędzenia się.

2. Bagaż osobisty urzędnika konsularnego i członków jego rodziny jest zwolniony od przeprowadzania kontroli, jeśli nie ma poważnych powodów do przypuszczeń, że zawiera przedmioty inne niż te, na których wwóz zezwala się stosownie do punktu b) ustępu 1 niniejszego artykułu, albo przedmioty, których wwóz i wywóz jest zabroniony stosownie do ustawodawstwa lub przepisów o kwarantannie Państwa przyjmującego. Takiej kontroli można dokonać wyłącznie w obecności urzędnika konsularnego lub jego pełnomocnego przedstawiciela.

Artykuł 26

Swoboda poruszania się

Z zastrzeżeniem swych ustaw i innych przepisów dotyczących stref, do których wstęp ze względu na bezpieczeństwo państwa jest zabroniony lub ograniczony, Państwo przyjmujące zapewnia wszystkim członkom urzędu konsularnego, jak również członkom ich rodzin, swobodę

poruszania się na swym terytorium. Jednocześnie Państwo przyjmujące w każdym przypadku zapewni urzędnikowi konsularnemu wykonywanie jego funkcji.

Artykuł 27

Wyłączenie przywilejów i immunitetów

1. Przywileje i immunitety przewidziane w niniejszej konwencji, z wyjątkiem postanowień ustępu 3 i 4 artykułu 21, nie przysługują pracownikom konsularnym oraz członkom personelu służby, jeżeli są oni obywatelami Państwa przyjmującego lub mają stałe miejsce pobytu w tym Państwie.
2. Członkowie rodziny członka urzędu konsularnego, który jest obywatelem Państwa przyjmującego lub ma stałe miejsce pobytu w tym Państwie, oraz członkowie rodziny członka urzędu konsularnego, którzy są obywatelami Państwa przyjmującego lub mają stałe miejsce pobytu w tym Państwie albo wykonują w Państwie przyjmującym działalność o charakterze zarobkowym, nie korzystają, z wyjątkiem postanowień ustępu 3 artykułu 21, z żadnych przywilejów i immunitetów.
3. Z wyjątkiem postanowień ustępu 3 artykułu 21, przywileje i immunitety określone w niniejszej konwencji nie będą przyznawane członkom personelu prywatnego.
4. Państwo przyjmujące będzie wykonywało swą jurysdykcję w stosunku do osób wyszczególnionych w ustępach 1-3 niniejszego artykułu w taki sposób, aby niepotrzebnie nie utrudniać wykonywania funkcji przez urząd konsularny.

Artykuł 28

Przestrzeżenie ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego

Wszystkie osoby, którym stosownie do niniejszej Konwencji przysługują przywileje i immunitety, zobowiązane są, bez uszczerbku dla tych przywilejów i immunitetów, do poszanowania ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego, łącznie z tymi, które regulują zasady ruchu środków transportu oraz ich ubezpieczenia.

Rozdział III

FUNKCJE KONSULARNE

Artykuł 29

Wykonywanie funkcji konsularnych

1. Urzędnik konsularny ma prawo, w granicach okręgu konsularnego, wykonywać funkcje wymienione w niniejszym rozdziale konwencji. Urzędnik konsularny może oprócz tego wykonywać inne oficjalne funkcje konsularne, jeśli nie są one sprzeczne z prawem Państwa przyjmującego lub którym Państwo to się nie sprzeciwia.
2. Urzędnik konsularny może w związku z wykonywaniem swoich funkcji zwracać się na piśmie lub ustnie do właściwych organów w swoim okręgu konsularnym, a także do władz centralnych Państwa przyjmującego.
3. Urzędnik konsularny ma prawo do pobierania opłat konsularnych zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego. Kwoty pobierane z tytułu tych opłat są wolne od wszelkich podatków i opłat Państwa przyjmującego.

Artykuł 30

Ogólne funkcje konsularne

Urzędnik konsularny ma prawo bronić interesów Państwa wysyłającego i jego obywateli. Do zadań urzędnika konsularnego należy popieranie rozwoju stosunków handlowych, gospodarczych, naukowych i kulturalnych między Państwem wysyłającym i Państwem przyjmującym oraz przyczynianie się do rozwoju przyjaznych stosunków między nimi.

Artykuł 31

Funkcje dotyczące obywatelstwa i stanu cywilnego

1. Urzędnik konsularny ma prawo:
 - a) prowadzić rejestr obywateli Państwa wysyłającego;
 - b) przyjmować zawiadomienia i dokumenty dotyczące urodzeń lub zgonów obywateli Państwa wysyłającego;
 - c) przyjmować, zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego, oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, pod warunkiem że obie strony posiadają obywatelstwo tego Państwa.
2. Urzędnik konsularny będzie powiadamiał właściwe organy Państwa przyjmującego o dokonaniu czynności wymienionych w punktach b), c) ustępu 1 niniejszego artykułu, jeśli jest to wymagane przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego.

3. Postanowienia punktów b), c) ustępu 1 niniejszego artykułu nie zwalniają zainteresowanych osób od obowiązku przestrzegania formalności wymaganych przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego.

Artykuł 32

Wydawanie paszportów i wiz

Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) wydawać, wznawiać ważność i unieważniać paszporty obywateli zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego;
- b) wystawiać dokumenty uprawniające do wjazdu do Państwa wysyłającego i wprowadzać w tych dokumentach konieczne zmiany;
- c) wystawiać wizy.

Artykuł 33

Funkcje notarialne i legalizacja

Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) przyjmować, sporządzać i poświadczать oświadczenia obywateli Państwa wysyłającego, w tym oświadczenia w sprawach rodzinnych oraz sprawach obywatelstwa, zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego;
- b) sporządzać, rejestrować, poświadczать i przechowywać testamenty obywateli Państwa wysyłającego;
- c) sporządzać, rejestrować i poświadczать umowy, zawierane między obywatelami Państwa wysyłającego, i poświadczать jednostronne oświadczenia woli, jeśli te umowy i oświadczenia nie są sprzeczne z prawem Państwa przyjmującego. Urzędnik konsularny nie może jednak sporządzać, rejestrować i poświadczать takich umów lub oświadczeń, które ustanawiają, przenoszą lub likwidują prawa rzeczowe do nieruchomości znajdujących się w Państwie przyjmującym;
- d) sporządzać, rejestrować i poświadczать umowy między obywatelami Państwa wysyłającego, z jednej strony, a obywatelami Państwa przyjmującego lub obywatelami państwa trzeciego, z drugiej strony, jeżeli umowy te mają być wykonane lub mają wywrzeć skutek prawny wyłącznie w Państwie wysyłającym i pod warunkiem, że nie są one sprzeczne z prawem Państwa przyjmującego;
- e) legalizować dokumenty wydawane przez organy Państwa wysyłającego lub Państwa przyjmującego, a także poświadczать kopie i odpisy tych dokumentów;
- f) tłumaczyć dokumenty i poświadczать zgodność tłumaczeń;
- g) poświadczать podpisy obywateli Państwa wysyłającego;

h) przyjmować do depozytu dokumenty, pieniądze lub wszelkie przedmioty od obywateli Państwa wysyłającego bądź na ich rzecz, jeżeli nie jest to sprzeczne z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego. Depozyt taki może być wywieziony z Państwa przyjmującego jedynie z zachowaniem ustaw i innych przepisów tego Państwa.

Artykuł 34

Moc prawna dokumentów sporządzonych przez urzędnika konsularnego

Sporządzone, poświadczone lub przetłumaczone przez urzędnika konsularnego dokumenty, stosownie do postanowień artykułu 33 niniejszej konwencji, będą uznawane w Państwie przyjmującym za dokumenty wywierające taki sam skutek prawny i posiadające taką samą moc, jak dokumenty sporządzone, poświadczone lub przetłumaczone przez właściwe organy Państwa przyjmującego.

Artykuł 35

Doręczanie dokumentów i dokonywanie przesłuchań

Urzędnik konsularny ma prawo, na wniosek właściwych organów Państwa przyjmującego, do doręczania pism sądowych i pozasądowych oraz dokonywania przesłuchań, jeżeli jest to zgodne z umowami międzynarodowymi obowiązującymi między Umawiającymi się Stronami, a w braku takich umów - w sposób zgodny z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego. Uprawnienie to może być wykonywane tylko wobec obywateli Państwa wysyłającego i bez stosowania środków przymusu.

Artykuł 36

Ustanowienie opieki i kurateli

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią urzędnika konsularnego o potrzebie ustanowienia opieki lub kurateli nad niepełnoletnim lub mającym ograniczoną zdolność do czynności prawnych obywatelem Państwa wysyłającego bądź o potrzebie ochrony dóbr znajdujących się w Państwie przyjmującym, którymi - niezależnie od przyczyny - obywatel Państwa wysyłającego nie jest w stanie zarządzać.
2. W porozumieniu z właściwymi organami Państwa przyjmującego urzędnik konsularny może powiadomić obywateli Państwa wysyłającego o sprawach wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu, a zwłaszcza może proponować osoby, które mogłyby występować w charakterze opiekuna lub kuratora.

Artykuł 37

Powiadamianie o zgonach

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią niezwłocznie urzędnika konsularnego o zgonie obywatela Państwa wysyłającego i przekażą mu bezpłatnie odpis aktu zgonu.
2. Jeżeli urzędnik konsularny pierwszy dowie się o zgonie w Państwie przyjmującym obywatela Państwa wysyłającego, informuje o tym właściwe organy Państwa przyjmującego.

Artykuł 38

Czynności w sprawach spadkowych

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią bezzwłocznie urzędnika konsularnego o otwarciu w tym Państwie spadku po obywatelu Państwa wysyłającego, jak również o otwarciu spadku, niezależnie od obywatelstwa osoby zmarłej, jeżeli obywatel Państwa wysyłającego powołany jest do spadku jako spadkobierca, zapisobierca lub też ma roszczenie do spadku z innego tytułu.
2. Właściwe organy Państwa przyjmującego podejmą odpowiednie środki przewidziane w ustawach i innych przepisach tego Państwa dla zabezpieczenia spadku oraz przekazania urzędnikowi konsularnemu odpisu testamentu, jeżeli został on sporządzony, oraz wszelkich posiadanych informacji dotyczących spadku, miejsca pobytu osób uprawnionych do spadku, wartości i składników masy spadkowej, łącznie z kwotami pochodzącymi z tytułu ubezpieczeń społecznych, zarobków i polis ubezpieczeniowych. Powiadomią także o terminie rozpoczęcia postępowania spadkowego lub stadium, w jakim ono się znajduje.
3. Urzędnik konsularny jest uprawniony, bez potrzeby przedstawienia pełnomocnictwa, do reprezentowania, bezpośrednio lub za pośrednictwem swego przedstawiciela, przed sądami i innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego obywatela Państwa wysyłającego, uprawnionego do spadku lub mającego roszczenia do spadku w Państwie przyjmującym, jeżeli jest on nieobecny lub nie ustanowił swojego pełnomocnika.
4. Urzędnik konsularny ma prawo domagać się:
 - a) zabezpieczenia spadku, nałożenia i zdjęcia pieczęci, podjęcia środków zabezpieczenia spadku, w tym wyznaczenia kuratora spadku, jak również uczestnictwa w tych czynnościach,
 - b) sprzedaży mienia wchodzącego w skład spadku, jak również powiadomienia o dacie ustalonej dla tej sprzedaży, aby mógł być obecny.
5. Z chwilą zakończenia postępowania spadkowego lub innych czynności urzędowych właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią o tym bezzwłocznie urzędnika konsularnego i po uregulowaniu długów, opłat i podatków w ciągu trzech miesięcy przekażą mu spadek lub udziały spadkowe osób, które reprezentuje.

6. Urzędnik konsularny ma prawo otrzymania, w celu przekazania osobom uprawnionym, udziałów spadkowych i zapisów przypadających obywatelom Państwa wysyłającego, nie mającym stałego miejsca pobytu w Państwie przyjmującym, oraz otrzymania kwot, które przypadają uprawnionym z tytułu odszkodowań, rent, zaległych zarobków i polis ubezpieczeniowych.

7. Przekazanie mienia i należności do Państwa wysyłającego stosownie do postanowień ust. 5 i 6 niniejszego artykułu może być dokonane jedynie zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego.

Artykuł 39

Przekazanie mienia pozostałego po zmarłym

1. W przypadku gdy obywatel Państwa wysyłającego, nie posiadający stałego miejsca pobytu w Państwie przyjmującym, zmarł w czasie pobytu w tym państwie, mienie pozostałe po nim zostanie zabezpieczone przez właściwe organy Państwa przyjmującego, a następnie przekazane, bez specjalnego postępowania, urzędnikowi konsularnemu Państwa wysyłającego. Urzędnik konsularny spłaci długi zaciągnięte przez osobę zmarłą w czasie jej przebywania w Państwie przyjmującym do wysokości wartości przekazanego mienia.

2. Do mienia określonego w ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 38 ust. 7 niniejszej konwencji.

Artykuł 40

Zastępowanie obywateli przed organami Państwa przyjmującego

Jeżeli obywatel Państwa wysyłającego, na skutek nieobecności lub innych ważnych przyczyn, nie może w odpowiednim czasie bronić swych praw i interesów, urzędnik konsularny ma prawo reprezentować go przed władzami Państwa przyjmującego, dopóki osoba ta nie wyznaczy swego pełnomocnika lub nie przystąpi osobiście do obrony swoich praw i interesów.

Artykuł 41

Zawiadomienie o aresztowaniu i zatrzymaniu

1. Urzędnik konsularny ma prawo komunikować się i spotykać z każdym obywatelem Państwa wysyłającego, udzielać mu porad i wszelkiej pomocy, a w przypadkach koniecznych - podejmować kroki w celu udzielenia mu pomocy prawnej. Państwo przyjmujące nie może w jakikolwiek sposób ograniczać kontaktu obywatela Państwa wysyłającego z urzędnikiem konsularnym, a także ograniczać mu dostęp do urzędu konsularnego.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią urzędnika konsularnego bezzwłocznie, to jest nie później niż w ciągu trzech dni, o aresztowaniu, zatrzymaniu lub pozbawieniu

wolności w jakiegokolwiek innej formie obywatela Państwa wysyłającego, licząc od momentu, w którym zastosowano te środki.

3. Urzędnik konsularny ma prawo niezwłocznie, to jest przed upływem czterech dni, odwiedzić i nawiązać kontakt z obywatelem Państwa wysyłającego, przebywającym w areszcie, zatrzymanym, odbywającym karę więzienia lub pozbawionym wolności w innej formie. Uprawnienia wymienione w niniejszym ustępie realizuje się zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego, pod warunkiem jednak, że wspomniane ustawy i inne przepisy nie mogą przeczyć tym uprawnieniom.

4. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią bezzwłocznie urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego o poważnych wydarzeniach losowych i innych nieszczęśliwych wypadkach, których ofiarami stali się obywatele Państwa wysyłającego.

Artykuł 42

Ogólne funkcje dotyczące żeglugi

1. Urzędnik konsularny ma prawo udzielać wszelkiej pomocy statkowi Państwa wysyłającego oraz jego załodze i pasażerom podczas pobytu w portach, na wodach terytorialnych lub wewnętrznych Państwa przyjmującego.

2. Urzędnik konsularny może wchodzić na pokład statku Państwa wysyłającego niezwłocznie po dokonaniu odprawy przy jego wejściu, a kapitan statku, inni członkowie załogi i pasażerowie mogą nawiązać z nim kontakt.

3. Urzędnik konsularny może korzystać z prawa nadzoru i inspekcji w stosunku do statku Państwa wysyłającego i jego załogi. W tym celu może on również odwiedzać statek, przyjmować wizyty kapitana i innych członków załogi.

4. Urzędnik konsularny może zwracać się o pomoc do właściwych organów Państwa przyjmującego we wszelkich sprawach dotyczących wykonywania czynności w stosunku do statku Państwa wysyłającego, kapitana, innych członków załogi i pasażerów statku.

Artykuł 43

Uprawnienia urzędnika konsularnego w stosunku do statku Państwa wysyłającego

Urzędnik konsularny ma prawo w stosunku do statku Państwa wysyłającego:

a) bez uszczerbku dla uprawnień organów Państwa przyjmującego wyjaśniać wszelkie zdarzenia, które miały miejsce na statku podczas rejsu i w czasie postojów, przesłuchiwać kapitana i innych członków załogi statku, kontrolować dokumenty statku, przyjmować oświadczenia dotyczące statku, ładunku i podróży, a także ułatwiać wejście i wyjście oraz przebywanie statku w porcie;

- b) rozstrzygać wszelkie spory między kapitanem i innymi członkami załogi statku, łącznie ze sporami o płace i umowy o pracę;
- c) podejmować stosowne kroki w sprawach leczenia i repatriacji kapitana lub innego członka załogi statku;
- d) udzielać kapitanowi lub innym członkom załogi opieki prawnej w ich stosunkach z sądami i innymi organami Państwa przyjmującego i w tym celu zapewniać im opiekę prawną i pomoc tłumacza;
- e) sporządzać, przyjmować, rejestrować lub poświadczać deklaracje lub inne dokumenty dotyczące statku, przewidziane ustawodawstwem Państwa wysyłającego;
- f) dokonywać wszelkich innych czynności przewidzianych przez ustawodawstwo Państwa wysyłającego w sprawach żegluga, pod warunkiem że nie są one sprzeczne z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego.

Artykuł 44

Sprawowanie jurysdykcji na statku Państwa wysyłającego

1. Sądy i inne właściwe organy Państwa przyjmującego nie mogą wykonywać swojej jurysdykcji co do przestępstw popełnionych na pokładzie statku Państwa wysyłającego, z wyjątkiem przestępstwa:
 - a) popełnionego przez obywatela lub przeciwko obywatelowi Państwa przyjmującego albo przez jakąkolwiek inną osobę lub przeciwko takiej osobie, jeżeli ta osoba nie jest członkiem załogi statku;
 - b) naruszającego porządek publiczny, bezpieczeństwo portu lub wód terytorialnych bądź wewnętrznych Państwa przyjmującego;
 - c) naruszającego ustawy lub inne przepisy Państwa przyjmującego dotyczące zdrowia publicznego, bezpieczeństwa życia na morzu, imigracji, przepisów celnych, zanieczyszczeń morza lub nielegalnego przewozu narkotyków;
 - d) zagrożonego według ustawodawstwa Państwa przyjmującego karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż pięć lat lub karą surowszą.
2. W innych przypadkach wyżej wymienione organy mogą działać jedynie na prośbę lub za zgodą urzędnika konsularnego.

Artykuł 45

Czynności organów Państwa przyjmującego na statku Państwa wysyłającego

1. W przypadku gdy sądy lub inne właściwe organy Państwa przyjmującego zamierzają podjąć środki przymusu, zająć mienie lub prowadzić jakiegokolwiek śledztwo na pokładzie statku Państwa wysyłającego, to właściwe organy Państwa przyjmującego powinny zawiadomić o tym

urzędnika konsularnego. Takie zawiadomienie powinno nastąpić przed podjęciem takich czynności, tak aby umożliwić urzędnikowi konsularnemu lub jego przedstawicielowi obecność w trakcie przeprowadzania tych czynności. Jeśli uprzednie zawiadomienie urzędnika konsularnego jest niemożliwe, właściwe organy Państwa przyjmującego uczynią to możliwie jak najszybciej, nie później jednak niż w chwili, gdy wspomniane czynności mają zostać rozpoczęte. Właściwe organy Państwa przyjmującego ułatwią urzędnikowi konsularnemu widzenie się z osobą zatrzymaną lub aresztowaną i porozumiewanie się z nią, a także podejmowanie odpowiednich kroków w celu ochrony interesów takiej osoby.

2. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się także w przypadku, gdy kapitan lub inni członkowie załogi statku mają być poddani przesłuchaniu na lądzie przez organy Państwa przyjmującego.

3. Postanowień niniejszego artykułu nie stosuje się jednak w przypadku zwykłej kontroli granicznej, celnej i sanitarnej, a także wszelkiej czynności wykonywanej na prośbę lub za zgodą kapitana statku.

Artykuł 46

Pomoc w poszukiwaniu członków załogi statku

W przypadku gdy członek załogi nie będący obywatelem Państwa przyjmującego opuścił w tym Państwie bez zgody kapitana statek Państwa wysyłającego, właściwe organy Państwa przyjmującego, na prośbę urzędnika konsularnego, udzielą pomocy w poszukiwaniu tej osoby.

Artykuł 47

Udzielanie pomocy w przypadku uszkodzenia statku Państwa wysyłającego

1. Jeżeli statek Państwa wysyłającego uległ rozbiciu, uszkodzeniu, osiadł na mieliźnie, został wyrzucony na brzeg lub doznał innej awarii w Państwie przyjmującym albo gdy jakikolwiek przedmiot wchodzący w skład ładunku przewożonego na statku na skutek jego awarii został znaleziony na brzegu lub blisko brzegu Państwa przyjmującego albo dostarczony do portu tego Państwa, to właściwe organy Państwa przyjmującego jak najszybciej zawiadomią o tym urzędnika konsularnego.

2. W przypadkach wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu właściwe organy Państwa przyjmującego podejmą wszelkie niezbędne środki w celu zorganizowania ratowania i ochrony statku, pasażerów, załogi, wyposażenia statku, ładunku, zapasów i innych przedmiotów znajdujących się na statku, a także w celu zapobieżenia naruszeniu własności. Dotyczy to także przedmiotów stanowiących część statku lub jego ładunku, które znalazły się poza statkiem. O wszelkich podjętych środkach właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią jak najszybciej urzędnika konsularnego.

3. Urzędnik konsularny może udzielać wszelkiej pomocy takiemu statkowi, jego pasażerom i członkom załogi. W tym celu może zabiegać o pomoc u właściwych organów Państwa przyjmującego. Urzędnik konsularny może zwracać się o wszczęcie czynności wymienionych w ust. 2 niniejszego artykułu, a także zabiegać o podjęcie lub kontynuowanie remontu statku, lub może zwrócić się do właściwych organów Państwa przyjmującego z prośbą o podjęcie takich środków.

4. Jeśli statek Państwa wysyłającego, który doznał awarii, lub jakikolwiek przedmiot należący do tego statku zostaną znalezione na brzegu lub w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego bądź zostaną dostarczone do portu tego Państwa i ani kapitan statku, ani właściciel, ani jego agent, ani ubezpieczyciel nie mogli podjąć środków w celu zabezpieczenia lub zarządzania takim statkiem lub przedmiotem, to urzędnik konsularny jest upoważniony w imieniu właściciela do podjęcia takich środków, jakie mógłby podjąć w takich celach sam właściciel. Postanowienia tego ustępu stosuje się także w odniesieniu do jakiegokolwiek przedmiotu wchodzącego w skład ładunku statku.

5. Jeśli jakikolwiek przedmiot wchodzący w skład ładunku statku Państwa trzeciego, który doznał awarii, będący własnością obywatela Państwa wysyłającego, został znaleziony na brzegu, w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego lub został dostarczony do portu tego Państwa i ani kapitan statku, ani właściciel przedmiotu, ani jego agent, ani ubezpieczyciel nie mogli podjąć środków w celu zabezpieczenia lub zarządzania takim przedmiotem, to urzędnik konsularny jest upoważniony w imieniu właściciela do podjęcia takich środków, jakie mógłby podjąć w takich celach sam właściciel.

Artykuł 48

Czynności w przypadku zgonu członka załogi statku

1. Jeżeli kapitan lub inny członek załogi statku Państwa wysyłającego zmarł lub zaginął w Państwie przyjmującym na statku lub na łądzie, kapitan lub jego zastępca oraz urzędnik konsularny Państwa wysyłającego są wyłącznie kompetentni do sporządzenia spisu inwentarza przedmiotów, walorów i innego mienia, pozostawionych przez zmarłego lub zaginionego, i do dokonania innych czynności koniecznych dla zabezpieczenia mienia i jego przekazania w celu likwidacji spadku.

2. W razie śmierci albo zaginięcia kapitana statku lub innego członka załogi, będącego obywatelem Państwa przyjmującego, kapitan lub jego zastępca przesyła kopię spisu inwentarza wymienionego w ust. 1 niniejszego artykułu organom Państwa przyjmującego, które właściwe są do dokonania wszelkich czynności koniecznych dla zabezpieczenia mienia i w razie potrzeby do likwidacji spadku. Organy te poinformują o swych czynnościach urząd konsularny Państwa wysyłającego.

Artykuł 49

Statki powietrzne Państwa wysyłającego

Postanowienia artykułów 42-48 niniejszej konwencji stosuje się odpowiednio również do statków powietrznych, pod warunkiem że zastosowanie to nie będzie sprzeczne z postanowieniami innych dwustronnych umów obowiązujących między Państwem wysyłającym a Państwem przyjmującym lub wielostronnych umów lotniczych, których stronami są obydwa Państwa.

Artykuł 50

Wykonywanie funkcji konsularnych przez przedstawicielstwo dyplomatyczne

1. Postanowienia niniejszej konwencji stosuje się odpowiednio w razie wykonywania funkcji konsularnych przez przedstawicielstwo dyplomatyczne.
2. Nazwiska członków przedstawicielstwa dyplomatycznego, przydzielonych do wydziału konsularnego lub w inny sposób powołanych do wykonywania funkcji konsularnych przedstawicielstwa, są notyfikowane ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego lub władzy wyznaczonej przez to ministerstwo.
3. Przy wykonywaniu funkcji konsularnych przedstawicielstwo dyplomatyczne może zwracać się do:
 - a) władz miejscowych okręgu konsularnego;
 - b) władz centralnych Państwa przyjmującego, jeżeli jest to dopuszczalne na podstawie ustaw i innych przepisów oraz zwyczajów Państwa przyjmującego lub odpowiednich umów międzynarodowych.
4. Przywileje i immunitety członków przedstawicielstwa dyplomatycznego, wymienionych w ust. 2 niniejszego artykułu, podlegają nadal normom prawa międzynarodowego dotyczącym stosunków dyplomatycznych.

Rozdział IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 51

Ratyfikacja, wejście w życie i wygaśnięcie konwencji

1. Konwencja niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Kiszyniowie dnia 10 grudnia 1997 r.
2. Niniejsza konwencja zawarta jest na czas nieokreślony. Może ona być wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą z Umawiających się Stron. W takim wypadku utraci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia wypowiedzenia.

Na dowód czego Pełnomocnicy Umawiających się Stron podpisali niniejszą konwencję i opatrzyli ją pieczęciami.

Sporządzono w Warszawie, dnia 15 listopada 1994 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i mołdawskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 2 kwietnia 1996 r.

KONWENCJA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, sporządzona w Warszawie dnia 16 listopada 1994 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 16 listopada 1994 r. została sporządzona w Warszawie Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku w następującym brzmieniu:

KONWENCJA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku

Rzeczpospolita Polska i Republika Mołdowa,

pragnąc zawrzeć Konwencję w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku oraz potwierdzając dążenie do rozwijania i pogłębiania wzajemnych stosunków gospodarczych, uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Zakres podmiotowy

Niniejsza konwencja dotyczy osób, które mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w jednym lub w obu Umawiających się Państwach.

Artykuł 2

Podatki, których dotyczy konwencja

1. Niniejsza konwencja dotyczy, bez względu na sposób poboru, podatków od dochodu i od majątku, które pobiera się na rzecz każdego Umawiającego się Państwa, jego jednostek terytorialnych lub władz lokalnych.

2. Za podatki od dochodu i od majątku uważa się wszystkie podatki, które pobiera się od całego dochodu i od całego majątku albo od części dochodu, włączając podatki od majątku nieruchomości i podatki od ogólnych kwot wynagrodzeń wypłacanych przez przedsiębiorstwo.

3. Do aktualnie istniejących podatków, których dotyczy konwencja, należą:

a) w Polsce:

- 1) podatek dochodowy od osób prawnych,
- 2) podatek dochodowy od osób fizycznych,
(zwane dalej „podatkami polskimi”),

b) w Mołdowie:

- 1) podatek od zysku (dochodu) przedsiębiorstw,
- 2) podatek dochodowy od osób fizycznych,
- 3) podatek od majątku,
(zwane dalej „podatkami mołdowskimi”).

4. Niniejsza konwencja będzie miała także zastosowanie do wszystkich podatków takiego samego lub podobnego rodzaju, które po podpisaniu niniejszej konwencji będą pobierane obok istniejących podatków lub w ich miejsce. Właściwe władze Umawiających się Państw będą informowały się wzajemnie o zasadniczych zmianach, jakie zaszły w ich ustawodawstwach podatkowych.

Artykuł 3

Ogólne definicje

1. W rozumieniu niniejszej konwencji, jeżeli z jej kontekstu nie wynika inaczej:

- a) określenie „Polska” użyte w sensie geograficznym oznacza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym każdy obszar poza jej wodami terytorialnymi, na którym na mocy ustawodawstwa Polski i zgodnie z prawem międzynarodowym Polska może sprawować suwerenne prawa do dna morskiego, jego podglebia i ich zasobów naturalnych,
- b) określenie „Mołdowa” użyte w sensie geograficznym oznacza terytorium Republiki Mołdowa,
- c) określenie „Umawiające się Państwo” i „drugie Umawiające się Państwo” oznaczają, zależnie od kontekstu, Polskę lub Mołdowę,
- d) określenie „osoba” obejmuje osobę fizyczną, prawną oraz każde inne zrzeszenie osób,

- e) określenie „spółka” oznacza każdą osobę prawną lub każdą jednostkę, którą dla celów podatkowych traktuje się jako osobę prawną,
- f) określenia „przedsiębiorstwo jednego Umawiającego się Państwa” i „przedsiębiorstwo drugiego Umawiającego się Państwa” oznaczają odpowiednio przedsiębiorstwo posiadające siedzibę w Umawiającym się Państwie i przedsiębiorstwo posiadające siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie,
- g) określenie „transport międzynarodowy” oznacza wszelki przewóz statkiem morskim, powietrznym, rzeczonym lub pojazdem drogowym przez przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa, z wyjątkiem przypadku, gdy statki morskie, powietrzne i rzeczne lub środki transportu drogowego są eksploatowane wyłącznie między miejscami położonymi w drugim Umawiającym się Państwie,
- h) określenie „właściwa władza” oznacza w Polsce - Ministra Finansów lub jego upoważnionego przedstawiciela, a w Mołdowie - Ministerstwo Finansów lub jego upoważnionego przedstawiciela.

2. Przy stosowaniu niniejszej konwencji przez Umawiające się Państwo, jeżeli z kontekstu nie wynika inaczej, każde określenie w niej nie zdefiniowane będzie miało takie znaczenie, jakie przyjmuje się według prawa tego Państwa w zakresie podatków, do których ma zastosowanie niniejsza konwencja.

Artykuł 4

Miejsce zamieszkania dla celów podatkowych

1. W niniejszej konwencji określenie „osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie” oznacza każdą osobę, która zgodnie z prawem tego Państwa podlega tam opodatkowaniu z uwagi na miejsce zamieszkania, miejsce stałego pobytu, siedzibę zarządu albo inne kryterium o podobnym charakterze. Jednakże określenie to nie obejmuje osoby, która podlega opodatkowaniu w Umawiającym się Państwie z tytułu dochodu uzyskiwanego tylko w tym Państwie lub z tytułu majątku znajdującego się w danym Państwie.

2. Jeżeli stosownie do postanowień ustępu 1 tego artykułu osoba fizyczna ma miejsce zamieszkania w obu Umawiających się Państwach, to jej status będzie określony według następujących zasad:

- a) osobę uważa się za mającą miejsce zamieszkania w tym Umawiającym się Państwie, w którym ma ona stałe miejsce zamieszkania. Jeżeli ma ona stałe miejsce zamieszkania w obu Umawiających się Państwach, to uważa się ją za mającą miejsce zamieszkania w tym Państwie, z którym ma ona silniejsze powiązania osobiste lub gospodarcze (ośrodek jej interesów życiowych),
- b) jeżeli nie można ustalić, w którym Umawiającym się Państwie osoba ma ośrodek interesów życiowych, albo jeżeli nie posiada ona stałego miejsca zamieszkania w żadnym z Umawiają-

cych się Państw, to uważa się ją za mającą miejsce zamieszkania w tym Umawiającym się Państwie, w którym zwykle przebywa,

c) jeżeli przebywa ona zazwyczaj w obydwu Państwach lub nie przebywa zazwyczaj w żadnym z nich, to uważa się ją za mającą miejsce zamieszkania w tym Umawiającym się Państwie, którego jest obywatelem,

d) jeżeli jest ona obywatelem obu Umawiających się Państw lub nie jest obywatelem żadnego z nich, to właściwe władze Umawiających się Państw rozstrzygną tę sprawę w drodze wzajemnego porozumienia.

3. Jeżeli stosownie do postanowień ustępu 1 osoba, nie będąca osobą fizyczną, ma siedzibę w obu Umawiających się Państwach, to uważa się ją za mającą siedzibę w tym Państwie, w którym znajduje się miejsce jej faktycznego zarządu.

Artykuł 5

Zakład

1. W rozumieniu niniejszej konwencji określenie „zakład” oznacza stałą placówkę, przez którą całkowicie lub częściowo prowadzona jest działalność gospodarcza przedsiębiorstwa. Określenie „placówka” oznacza również miejsce produkcyjne.

2. Określenie „zakład” obejmuje w szczególności:

a) miejsce zarządu,

b) filię,

c) biuro,

d) zakład fabryczny,

e) warsztat oraz

f) kopalnię, źródło ropy naftowej lub gazu, kamieniołom albo inne miejsce wydobywania zasobów naturalnych.

3. Budowa, montaż lub instalacja stanowi zakład tylko wtedy, gdy okres ich prowadzenia trwa dłużej niż dwanaście miesięcy. Właściwe władze Umawiającego się Państwa, w którym prowadzone są takie prace, mogą - w wyjątkowych wypadkach na wniosek osoby prowadzącej takie prace - nie traktować jako zakładu takiej działalności przekraczającej 12 miesięcy, lecz nie przekraczającej 24 miesięcy.

4. Bez względu na poprzednie postanowienia tego artykułu, nie stanowią „zakładu”:

a) placówki, które służą wyłącznie do składowania, wystawiania albo wydawania dóbr lub towarów należących do przedsiębiorstwa,

b) utrzymywanie zapasów dóbr albo towarów należących do przedsiębiorstwa wyłącznie dla składowania, wystawiania lub wydawania,

- c) utrzymywanie zapasów dóbr albo towarów należących do przedsiębiorstwa wyłącznie w celu przerobu przez inne przedsiębiorstwo,
- d) utrzymywanie stałej placówki wyłącznie w celu zakupu dóbr lub towarów albo w celu zbierania informacji dla przedsiębiorstwa,
- e) utrzymywanie stałej placówki wyłącznie w celu prowadzenia dla przedsiębiorstwa jakiegokolwiek innej działalności, mającej przygotowawczy lub pomocniczy charakter,
- f) utrzymywanie stałej placówki wyłącznie w celu wykonywania jakiegokolwiek połączenia rodzajów działalności wymienionych pod literami od a) do e), pod warunkiem jednak, że całkowita działalność tej placówki, wynikająca z takiego połączenia rodzajów działalności, posiada przygotowawczy lub pomocniczy charakter.

5. Bez względu na postanowienia ustępów 1 i 2, jeżeli osoba, z wyjątkiem niezależnego przedstawiciela w rozumieniu ustępu 6, działa w imieniu przedsiębiorstwa i osoba ta posiada pełnomocnictwo do zawierania umów w Umawiającym się Państwie w imieniu przedsiębiorstwa, to uważa się, że przedsiębiorstwo to posiada zakład w tym Państwie w zakresie prowadzenia każdego rodzaju działalności, który ta osoba podejmuje dla przedsiębiorstwa, chyba że działalność wykonywana przez tę osobę ogranicza się do działalności wymienionej w ustępie 4 i jest takim rodzajem działalności, która będzie wykonywana za pośrednictwem stałej placówki i nie powoduje uznania tej placówki za zakład.

6. Nie uważa się, że przedsiębiorstwo posiada zakład w jednym z Umawiających się Państw tylko z tego powodu, że wykonuje ono w tym Umawiającym się Państwie działalność gospodarczą przez maklera, generalnego przedstawiciela handlowego albo każdego innego niezależnego przedstawiciela, pod warunkiem że te osoby działają w ramach swojej zwykłej działalności.

7. Fakt, że spółka mająca siedzibę w Umawiającym się Państwie kontroluje lub jest kontrolowana przez spółkę, która ma siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie albo która prowadzi działalność gospodarczą w tym drugim Państwie (przez posiadany tam zakład albo w inny sposób), nie wystarcza, aby jakąkolwiek z tych spółek uważać za zakład drugiej spółki.

Artykuł 6

Dochody z nieruchomości

1. Dochody osiągnięte przez osobę mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie z majątku nieruchomego (włączając dochód z eksploatacji gospodarstwa rolnego i leśnego), położonego w drugim Umawiającym się Państwie, mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie.

2. Określenie „majątek nieruchomy” posiada takie znaczenie, jakie przyjmuje się według prawa tego Państwa, w którym majątek jest położony. Określenie to obejmuje w każdym przypadku mienie należące do majątku nieruchomego, żywy i martwy inwentarz gospodarstw rolnych

i leśnych, prawa, do których mają zastosowanie przepisy prawa powszechnego dotyczące własności ziemi, prawa użytkowania majątku nieruchomego, jak również prawa do zmiennych lub stałych świadczeń z tytułu eksploatacji lub prawa do eksploatacji pokładów mineralnych, źródeł i innych zasobów naturalnych. Statki morskie, rzeczne i powietrzne oraz środki transportu drogowego nie stanowią majątku nieruchomego.

3. Postanowienia ustępu 1 tego artykułu stosuje się do dochodów z bezpośredniego użytkowania, najmu, jak również z każdego innego rodzaju użytkowania majątku nieruchomego.

4. Postanowienia ustępów 1 i 3 tego artykułu stosuje się również do dochodów z majątku nieruchomego przedsiębiorstwa i do dochodu z majątku nieruchomego, który służy do wykonywania wolnego zawodu.

Artykuł 7

Zyski przedsiębiorstw

1. Zyski przedsiębiorstw Umawiającego się Państwa będą podlegać opodatkowaniu tylko w tym Państwie, chyba że przedsiębiorstwo prowadzi działalność gospodarczą w drugim Umawiającym się Państwie przez położony tam zakład. Jeżeli przedsiębiorstwo wykonuje działalność w ten sposób, zyski przedsiębiorstwa mogą być opodatkowane w drugim Państwie, jednak tylko w takiej mierze, w jakiej mogą być przypisane takiemu zakładowi.

2. Z zastrzeżeniem postanowień ustępu 3 tego artykułu, jeżeli przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa wykonuje działalność gospodarczą w drugim Umawiającym się Państwie przez położony tam zakład, to w każdym Umawiającym się Państwie należy przypisać temu zakładowi takie zyski, które mógłby on osiągnąć, gdyby wykonywał taką samą lub podobną działalność w takich samych lub podobnych warunkach jako samodzielne przedsiębiorstwo i był całkowicie niezależny w stosunkach z przedsiębiorstwem, którego jest zakładem.

3. Przy ustalaniu zysków zakładu dopuszcza się odliczenie udokumentowanych nakładów ponoszonych dla tego zakładu, włącznie z kosztami zarządzania i ogólnymi kosztami administracyjnymi, niezależnie od tego, czy powstał w tym Państwie, w którym położony jest zakład, czy gdzie indziej.

4. Jeżeli w Umawiającym się Państwie istnieje zwyczaj ustalania zysków zakładu przez podział całkowitych zysków w przedsiębiorstwie na jego poszczególne części, żadne postanowienie ustępu 2 tego artykułu nie wyklucza ustalenia przez to Umawiające się Państwo zysku do opodatkowania według zwykle stosowanego podziału. Sposób zastosowanego podziału zysku musi być jednak taki, żeby wynik był zgodny z zasadami zawartymi w niniejszym artykule.

5. Nie można przypisać zakładowi zysku tylko z tytułu samego zakupu dóbr lub towarów przez ten zakład dla przedsiębiorstwa.

6. Przy stosowaniu poprzednich ustępów ustalanie zysków zakładu powinno być dokonywane każdego roku w ten sam sposób, chyba że istnieją uzasadnione powody, aby postąpić inaczej.

7. Jeżeli w zyskach mieszczą się dochody, które zostały odrębnie uregulowane w innych artykułach niniejszej konwencji, postanowienia tych innych artykułów nie będą naruszane przez postanowienia niniejszego artykułu.

Artykuł 8

Transport międzynarodowy

1. Zyski osiągane przez osobę mającą miejsce stałego zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie z eksploatacji w transporcie międzynarodowym statków morskich, rzecznych i powietrznych oraz środków transportu drogowego będą podlegały opodatkowaniu tylko w tym Państwie.

2. W rozumieniu tego artykułu zyski pochodzące z eksploatacji w transporcie międzynarodowym statków morskich lub powietrznych obejmują:

a) dochód z wydzierżawienia pustych statków morskich lub powietrznych i

b) zyski uzyskiwane z użytkowania, utrzymywania lub wydzierżawiania kontenerów (w tym przyczep i towarzyszącego wyposażenia służącego do transportu kontenerów) używanych do transportu towarów i dóbr,

gdy takie wydzierżawienie, użytkowanie lub utrzymywanie jest działalnością uboczną w stosunku do eksploatacji statku morskiego lub powietrznego używanego w transporcie międzynarodowym.

3. Jeżeli zyski, o których mowa w ustępie 1 tego artykułu, osiąga osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie z tytułu uczestnictwa w umowie poolowej, we wspólnym przedsiębiorstwie lub w międzynarodowym związku eksploatacyjnym, to zyski takiej osoby podlegają opodatkowaniu tylko w tym Umawiającym się Państwie, w którym ma ona miejsce zamieszkania lub siedzibę.

Artykuł 9

Przedsiębiorstwa powiązane

1. Jeżeli:

a) przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa uczestniczy bezpośrednio lub pośrednio w zarządzaniu, kontroli lub w kapitale przedsiębiorstwa drugiego Umawiającego się Państwa albo

b) te same osoby bezpośrednio lub pośrednio biorą udział w zarządzaniu, kontroli lub kapitale przedsiębiorstwa Umawiającego się Państwa i przedsiębiorstwa drugiego Umawiającego się Państwa

i jeżeli w jednym i w drugim przypadku między dwoma przedsiębiorstwami w zakresie ich stosunków handlowych lub finansowych zostaną umówione lub narzucone warunki różniące się od warunków, które ustaliłyby między sobą niezależne przedsiębiorstwa, to zyski, które osiągałoby jedno z przedsiębiorstw bez tych warunków, ale z powodu tych warunków ich nie osiągnęło, mogą być uznane za zyski tego przedsiębiorstwa i odpowiednio opodatkowane.

2. Jeżeli Umawiające się Państwo włącza do zysków własnego przedsiębiorstwa i odpowiednio opodatkowuje również zyski przedsiębiorstwa drugiego Umawiającego się Państwa, z tytułu których przedsiębiorstwo to zostało opodatkowane w tym drugim Państwie, a zyski w ten sposób połączone są zyskami, które osiągnęłoby przedsiębiorstwo pierwszego Państwa, gdyby warunki uzgodnione między tymi dwoma przedsiębiorstwami były warunkami, które zostały uzgodnione między niezależnymi przedsiębiorstwami, wtedy to drugie Państwo powinno dokonać odpowiednio zmniejszenia kwoty tego podatku pobieranego od tego dochodu. Przy dokonywaniu takiej korekty powinny być wzięte pod uwagę inne postanowienia niniejszej konwencji, a właściwe władze Umawiających się Państw mogą w razie konieczności przeprowadzać między sobą konsultacje.

Artykuł 10

Dywidendy

1. Dywidendy wypłacane przez spółkę mającą siedzibę w Umawiającym się Państwie osobie mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie.

2. Dywidendy mogą być jednak opodatkowane także w Umawiającym się Państwie i według prawa tego Państwa, w którym spółka wypłacająca dywidendy ma swoją siedzibę, ale gdy odbiorca dywidend jest uprawniony do ich otrzymania, to pobierany podatek nie może przekroczyć:

a) 5 procent kwoty dywidend brutto, jeżeli odbiorcą dywidend jest spółka (inna niż spółka osobowa), której udział w kapitale spółki wypłacającej dywidendy wynosi co najmniej 25 procent,

b) 15 procent kwoty dywidend brutto we wszystkich pozostałych przypadkach.

3. Użyte w tym artykule określenie „dywidendy” oznacza dochód z akcji lub innych praw, z wyjątkiem wierzytelności, do udziału w zyskach, jak również dochody z innych praw spółki, które według prawa podatkowego Państwa, w którym spółka wypłacająca dywidendy ma siedzibę, są pod względem podatkowym zrównane z wpływami z akcji.

4. Postanowień ustępów 1 i 2 tego artykułu nie stosuje się, jeżeli osoba uprawniona do dywidendy, mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie, wykonuje w drugim Państwie, w którym znajduje się siedziba spółki wypłacającej dywidendy, działalność gospodarczą poprzez zakład położony w tym Państwie bądź wykonuje w tym drugim Państwie

wolny zawód w oparciu o stałą placówkę w nim położoną i gdy udział, z tytułu którego wypłaca się dywidendy, rzeczywiście wiąże się z działalnością takiego zakładu lub stałej placówki. W takim przypadku w zależności od konkretnej sytuacji stosuje się postanowienia artykułu 7 lub artykułu 14.

5. Jeżeli spółka, której siedziba znajduje się w Umawiającym się Państwie, osiąga zyski albo dochody z drugiego Umawiającego się Państwa, wówczas to drugie Państwo nie może ani obciążać podatkiem dywidend wypłacanych przez tę spółkę, z wyjątkiem przypadku, gdy takie dywidendy są wypłacane osobie mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym drugim Państwie, lub przypadku, gdy udział, z tytułu którego dywidendy są wypłacane, rzeczywiście wiąże się z działalnością zakładu lub stałej placówki położonej w drugim Państwie, ani też obciążać wydzielonych zysków spółki podatkiem od nie wydzielonych zysków, nawet gdy wypłacone dywidendy lub nie wydzielone zyski całkowicie lub częściowo pochodzą z zysków albo dochodów osiągniętych w drugim Państwie.

Artykuł 11

Odsetki

1. Odsetki, które powstają w Umawiającym się Państwie i wypłacane są osobie mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w drugim Państwie, mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie, jeżeli ta osoba jest uprawniona do ich otrzymania.

2. Jednakże odsetki takie mogą być również opodatkowane w Umawiającym się Państwie, w którym powstają, i zgodnie z ustawodawstwem tego Państwa, ale gdy odbiorca odsetek jest osobą uprawnioną do ich otrzymania, podatek w ten sposób ustalony nie może przekroczyć 10 procent kwoty brutto tych odsetek.

3. Użyte w tym artykule określenie „odsetki” oznacza dochody z wszelkiego rodzaju roszczeń wynikających z długów, zarówno zabezpieczonych, jak i nie zabezpieczonych prawem zastawu hipotecznego lub prawem uczestnictwa w zyskach dłużnika, a w szczególności dochody z pożyczek publicznych oraz dochody z obligacji lub skryptów dłużnych, włącznie z premiami i nagrodami mającymi związek z takimi skryptami dłużnymi, obligacjami lub pożyczkami. Opłaty karne z tytułu opóźnionych zapłat nie będą uważane, w rozumieniu niniejszego artykułu, za odsetki.

4. Postanowień ustępu 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli osoba uprawniona do odsetek, mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie, wykonuje w drugim Państwie, w którym powstają odsetki, działalność gospodarczą przy pomocy zakładu położonego w tym Państwie bądź wykonuje wolny zawód w oparciu o stałą placówkę, która jest w nim położona, i jeżeli wierzytelność, z tytułu której płacone są odsetki, rzeczywiście należy do takiego zakładu

lub takiej stałej placówki. W takim przypadku, w zależności od konkretnej sytuacji, stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 7 lub artykułu 14.

5. Uważa się, że odsetki powstają w Umawiającym się Państwie, gdy płatnikiem jest to Państwo, jego jednostka terytorialna, władza lokalna lub osoba mająca w tym Państwie miejsce zamieszkania lub siedzibę. Jeżeli jednak osoba wypłacająca odsetki, bez względu na to, czy ma ona miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie, posiada w Umawiającym się Państwie zakład lub stałą placówkę, w związku z których działalnością powstało zadłużenie, z tytułu którego są wypłacane odsetki, i zapłata tych odsetek jest pokrywana przez ten zakład lub stałą placówkę, to uważa się, że odsetki takie powstają w Państwie, w którym położony jest zakład lub stała placówka.

6. Jeżeli między dłużnikiem a osobą uprawnioną do odsetek lub między nimi obydwojema a osobą trzecią istnieją szczególne stosunki i dlatego odsetki, mające związek z roszczeniem wynikającym z długu, z tytułu którego są wypłacane, przekraczają kwotę, którą dłużnik i osoba uprawniona do odsetek uzgodnili by bez tych stosunków, to postanowienia tego artykułu stosuje się tylko do tej ostatniej wymienionej kwoty. W tym przypadku nadwyżka ponad tę kwotę podlega opodatkowaniu według prawa każdego Umawiającego się Państwa i z uwzględnieniem innych postanowień niniejszej konwencji.

7. Postanowienia tego artykułu nie mają zastosowania, jeżeli głównym celem lub jednym z głównych celów jakiegokolwiek osoby mającej związek z powstawaniem lub przeniesieniem wierzytelności, z tytułu której wypłacane są odsetki, było uzyskanie przywilejów z tego tytułu w drodze stworzenia lub przeniesienia takiej wierzytelności.

8. Bez względu na postanowienia ustępu 2 tego artykułu, odsetki powstałe w Umawiającym się Państwie należne rządowi drugiego Umawiającego się Państwa, jego władzy lokalnej lub jakiegokolwiek jego agencji albo powstałe dzięki pomocy tego rządu lub władzy lokalnej podlegają zwolnieniu od opodatkowania w tym pierwszym Państwie.

9. Bez względu na postanowienia artykułu 7 niniejszej konwencji i ustępu 2 niniejszego artykułu, odsetki powstałe w jednym Umawiającym się Państwie, wypłacane i należne osobie mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie, podlegają zwolnieniu od podatku w pierwszym Państwie, jeżeli są one wypłacane w związku z zaciągniętą pożyczką, gwarantowaną lub zabezpieczoną albo w związku z jakimkolwiek innym długiem lub kredytem gwarantowanym lub zabezpieczonym przez upoważniony organ drugiego Umawiającego się Państwa.

Artykuł 12

Należności licencyjne

1. Należności licencyjne powstające w Umawiającym się Państwie, wypłacane osobie mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie, mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie, jeżeli osoba uprawniona do tych należności podlega opodatkowaniu z tego tytułu w tym drugim Umawiającym się Państwie.
2. Jednakże należności licencyjne mogą być także opodatkowane w tym Umawiającym się Państwie, w którym powstają, i zgodnie z prawem tego Państwa, lecz podatek ustalony w ten sposób nie może przekroczyć 10 procent kwoty brutto należności licencyjnych.
3. Określenie „należności licencyjne”, użyte w niniejszym artykule, oznacza wszelkiego rodzaju należności uzyskiwane z tytułu użytkowania lub prawa do użytkowania każdego prawa autorskiego do dzieła literackiego, artystycznego lub naukowego (włącznie z filmami dla kin oraz filmami i taśmami dla telewizji lub radia), patentu, znaku towarowego, wzoru lub modelu, planu, tajemnicy technologii lub procesu produkcyjnego, jak również za użytkowanie lub prawo do użytkowania urządzenia przemysłowego, handlowego lub naukowego lub za informacje (know-how) związane z doświadczeniem zdobytym w dziedzinie przemysłowej, handlowej lub naukowej.
4. Postanowienia ustępów 1 i 2 nie mają zastosowania, jeżeli odbiorca należności licencyjnych, mający miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie, wykonuje w drugim Umawiającym się Państwie, z którego pochodzą należności licencyjne, działalność gospodarczą przez zakład w nim położony bądź wolny zawód przy pomocy położonej tam stałej placówki, a prawa lub majątek, z tytułu których wypłacane są należności licencyjne, rzeczywiście wiążą się z działalnością takiego zakładu lub stałej placówki. W takim przypadku stosuje się odpowiednio, w zależności od konkretnej sytuacji, postanowienia artykułu 7 lub artykułu 14.
5. Jeżeli między płatnikiem a odbiorcą należności licencyjnych lub między nimi a osobą trzecią istnieją szczególne stosunki i dlatego zapłacone opłaty licencyjne mające związek z użytkowaniem, prawem do użytkowania lub informacją, za które są płacone, przekraczają kwotę, którą płatnik i właściciel należności licencyjnych uzgodniliby bez tych stosunków, to postanowienia niniejszego artykułu stosuje się tylko do tej ostatniej wymienionej kwoty. W takim przypadku nadwyżka ponad tę kwotę podlega opodatkowaniu zgodnie z prawem każdego Umawiającego się Państwa i z uwzględnieniem innych postanowień niniejszej konwencji.
6. Postanowienia tego artykułu nie mają zastosowania, jeżeli głównym celem lub jednym z głównych celów jakiegokolwiek osoby mającej związek ze stworzeniem lub przeniesieniem praw, z tytułu których wypłaca się należności licencyjne, było uzyskanie przywilejów na podstawie tego artykułu w drodze stworzenia lub przeniesienia takich praw.

Artykuł 13

Zyski ze sprzedaży majątku

1. Zyski osiągnięte przez osobę mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie z przeniesienia własności majątku nieruchomego, o którym mowa w artykule 6, a położonego w drugim Umawiającym się Państwie, mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie.
2. Dochody osiągane przez osobę mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie z tytułu przeniesienia:
 - a) własności akcji innych niż notowane na uznanej giełdzie, uzyskujących ich wartość lub większą część wartości bezpośrednio lub pośrednio z tytułu nieruchomości położonej w drugim Umawiającym się Państwie,
 - b) odsetek z udziału w spółce osobowej, której dochód pochodzi głównie z nieruchomości położonych w drugim Umawiającym się Państwie lub akcji określonych pod literą a),mogą być opodatkowane w tym drugim Umawiającym się Państwie.
3. Dochody z przeniesienia tytułu własności majątku ruchomego stanowiącego część majątku zakładu, który przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa posiada w drugim Umawiającym się Państwie, albo z tytułu przeniesienia własności majątku ruchomego należącego do stałej placówki, którą osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie dysponuje w drugim Umawiającym się Państwie dla wykonywania wolnego zawodu, łącznie z zyskami, które zostaną uzyskane z przeniesienia tytułu własności takiego zakładu (odrębnie albo razem z całym przedsiębiorstwem) lub takiej stałej placówki, mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie.
4. Dochody osiągane przez osobę mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie z przeniesienia tytułu własności statków morskich, rzecznych lub powietrznych i środków transportu drogowego, eksploatowanych w transporcie międzynarodowym, lub majątku ruchomego związanego z eksploatacją takich statków morskich, statków rzecznych lub powietrznych podlegają opodatkowaniu tylko w tym Umawiającym się Państwie.
5. Dochody z przeniesienia tytułu własności jakiegokolwiek majątku innego niż wymieniony w ustępach 1, 2, 3 i 4 tego artykułu podlegają opodatkowaniu tylko w tym Państwie, w którym osoba przenosząca tytuł własności ma miejsce zamieszkania lub siedzibę i w którym podlega ona opodatkowaniu od tych dochodów.

Artykuł 14

Wolne zawody

1. Dochody, które osoba mająca miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie osiąga z wykonywania wolnego zawodu albo innej działalności o samodzielnym charakterze, podle-

gają opodatkowaniu tylko w tym Państwie, chyba że osoba ta dysponuje zwykle stałą placówką w drugim Umawiającym się Państwie dla wykonywania swej działalności. Jeżeli dysponuje ona taką stałą placówką, to dochody mogą być opodatkowane w drugim Państwie, jednak tylko w takim zakresie, w jakim mogą być przypisane tej stałej placówce.

2. Określenie „wolny zawód” obejmuje w szczególności samodzielnie wykonywaną działalność naukową, literacką, artystyczną, wychowawczą lub oświatową, jak również samodzielnie wykonywaną działalność lekarzy, prawników, inżynierów, architektów oraz dentystów i księgowych.

Artykuł 15

Praca najemna

1. Z uwzględnieniem postanowień artykułów 16, 17 i 19 płace, uposażenia i inne podobne wynagrodzenia, które osoba mająca miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie osiąga z pracy najemnej, podlegają opodatkowaniu tylko w tym Państwie, chyba że praca wykonywana jest w drugim Umawiającym się Państwie. Jeżeli praca jest tam wykonywana, to osiągnięte za nią wynagrodzenie może być opodatkowane w tym drugim Państwie.

2. Bez względu na postanowienia ustępu 1, wynagrodzenia, jakie osoba mająca miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie osiąga z pracy najemnej, wykonywanej w drugim Umawiającym się Państwie, podlegają opodatkowaniu tylko w pierwszym Państwie, jeżeli:

- a) odbiorca przebywa w drugim Państwie przez okres lub okresy nie przekraczające łącznie 183 dni podczas danego roku kalendarzowego oraz
- b) wynagrodzenia są wypłacane przez pracodawcę lub w imieniu pracodawcy, który nie ma miejsca zamieszkania lub siedziby w drugim Państwie, oraz
- c) wynagrodzenia nie są ponoszone przez zakład lub stałą placówkę, którą pracodawca posiada w drugim Państwie.

3. Bez względu na poprzednie postanowienia niniejszego artykułu, wynagrodzenia uzyskiwane przez osobę z tytułu pracy najemnej, wykonywanej na pokładzie statku morskiego, powietrznego lub rzecznego eksploatowanego w transporcie międzynarodowym, mogą podlegać opodatkowaniu w tym Umawiającym się Państwie, w którym znajduje się siedziba przedsiębiorstwa eksploatującego statki morskie, rzeczne lub powietrzne.

Artykuł 16

Wynagrodzenia dyrektorów

Wynagrodzenia i inne podobne należności, które osoba mająca miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie otrzymuje z tytułu członkostwa w zarządzie spółki lub w innym organie spółki mającej siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie, mogą być opodatkowane w tym drugim Państwie.

Artykuł 17

Artyści i sportowcy

1. Bez względu na postanowienia artykułów 14 i 15 niniejszej konwencji, dochód uzyskany przez osobę mającą miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie z tytułu działalności artystycznej, na przykład artysty scenicznego, filmowego, radiowego lub telewizyjnego, jak też muzyka lub sportowca, z osobiście wykonywanej w tym charakterze działalności w drugim Umawiającym się Państwie, może być opodatkowany w tym drugim Państwie.

2. Jeżeli dochód, mający związek z osobiście wykonywaną działalnością takiego artysty lub sportowca, nie przypada temu artyście lub sportowcowi, lecz innej osobie, dochód taki - bez względu na postanowienia artykułów 7, 14 i 15 - może być opodatkowany w tym Umawiającym się Państwie, w którym działalność tego artysty lub sportowca jest wykonywana.

Artykuł 18

Emerytury i renty

Z uwzględnieniem postanowień artykułu 19 ustęp 2 niniejszej konwencji, emerytury i inne podobne wynagrodzenia, wypłacane osobie mającej miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie z tytułu poprzedniej pracy najemnej, podlegają opodatkowaniu tylko w tym Państwie.

Artykuł 19

Funkcje publiczne

1.

a) Wynagrodzenie, inne niż renta lub emerytura, wypłacane przez Umawiające się Państwo, jego jednostkę terytorialną lub władzę lokalną osobie fizycznej z tytułu funkcji wykonywanych na rzecz tego Państwa, jego jednostki terytorialnej lub władzy lokalnej, podlega opodatkowaniu tylko w tym Państwie.

b) Bez względu na postanowienia litery a) tego ustępu, wynagrodzenie takie może podlegać opodatkowaniu tylko w drugim Umawiającym się Państwie, jeżeli funkcje te są wykonywane w tym Państwie, a osoba otrzymująca takie wynagrodzenie ma miejsce zamieszkania w tym Państwie oraz osoba ta:

1) jest obywatelem tego Państwa lub

2) nie stała się osobą mającą miejsce zamieszkania w tym Państwie wyłącznie dla celów świadczenia tych usług.

2.

a) Jakakolwiek renta lub emerytura, wypłacana przez Umawiające się Państwo, jego jednostkę terytorialną lub władzę lokalną albo z funduszy utworzonych przez to Państwo, jego jednostkę terytorialną lub władzę lokalną osobie fizycznej z tytułu funkcji wykonywanych na rzecz tego

Państwa, jego jednostki terytorialnej lub władzy lokalnej, podlega opodatkowaniu tylko w tym Państwie.

b) Bez względu na postanowienie litery a) tego ustępu, taka renta lub emerytura podlega opodatkowaniu tylko w drugim Umawiającym się Państwie, jeżeli osoba ją otrzymująca posiada w nim miejsce zamieszkania lub jest jego obywatelem.

3. Postanowienia artykułów 15, 16 i 18 niniejszej konwencji mają zastosowanie do wynagrodzeń, rent i emerytur mających związek z funkcjami wykonywanymi w związku z działalnością gospodarczą Umawiającego się Państwa, jego jednostki terytorialnej lub władzy lokalnej.

Artykuł 20

Studenci

Należności otrzymywane na utrzymanie się, kształcenie lub odbywanie praktyki przez studenta lub stażystę, który przebywa w Umawiającym się Państwie wyłącznie w celu kształcenia się lub odbywania praktyki i który ma albo bezpośrednio przed przybyciem do tego Państwa miał miejsce zamieszkania w drugim Państwie, nie podlegają opodatkowaniu w pierwszym Państwie, jeżeli należności te pochodzą ze źródeł spoza tego pierwszego Państwa.

Artykuł 21

Inne dochody

1. Części dochodu osoby mającej miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie, bez względu na to, skąd one pochodzą, a które nie zostały wymienione w poprzednich artykułach niniejszej konwencji, podlegają opodatkowaniu w tym Państwie.

2. Postanowienia ustępu 1 tego artykułu nie mają zastosowania do dochodów nie będących dochodami z majątku nieruchomego, określonego w artykule 6 ustęp 2 niniejszej konwencji, jeżeli osoba uzyskująca takie dochody, posiadająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie, wykonuje w drugim Umawiającym się Państwie działalność gospodarczą przez zakład w nim położony lub wykonuje w tym drugim Państwie wolny zawód w oparciu o stałą placówkę w nim położoną i gdy prawa lub dobra, z tytułu których wypłacany jest dochód, są rzeczywiście związane z działalnością takiego zakładu lub stałej placówki. W takim przypadku, w zależności od konkretnej sytuacji, stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 7 lub artykułu 14.

Artykuł 22

Majątek

1. Majątek nieruchomy, określony w artykule 6 niniejszej konwencji, który jest własnością osoby mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie, a który jest położony w drugim Umawiającym się Państwie, może być opodatkowany w tym drugim Państwie.
2. Majątek nieruchomy, stanowiący część majątku zakładu, który przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa posiada w drugim Umawiającym się Państwie, lub majątek ruchomy należący do stałej placówki, którą osoba mająca miejsce zamieszkania w Umawiającym się Państwie dysponuje w drugim Umawiającym się Państwie dla celów wykonywania wolnego zawodu, może być opodatkowany w tym drugim Państwie.
3. Majątek, który stanowią statki morskie, rzeczne lub powietrzne albo środki transportu lądowego, eksploatowane w transporcie międzynarodowym, jak również majątek ruchomy służący do eksploatacji takich statków morskich, rzecznych lub powietrznych i środków transportu drogowego może podlegać opodatkowaniu tylko w tym Umawiającym się Państwie.
4. Wszelkie inne części majątku osoby mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie mogą być opodatkowane tylko w tym Państwie.

Artykuł 23

Unikanie podwójnego opodatkowania

1. Jeżeli osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie osiąga dochód lub posiada majątek, które zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji mogą podlegać opodatkowaniu w drugim Umawiającym się Państwie, to pierwsze Państwo zezwoli na:
 - a) odliczenie od podatku od dochodu tej osoby kwoty równej podatkowi dochodowemu zapłaconemu w tym drugim Państwie,
 - b) odliczenie od podatku od majątku tej osoby kwoty równej podatkowi od majątku zapłaconemu w tym drugim Państwie.Jednakże takie odliczenia nie mogą w żadnym razie przekroczyć tej części podatku od dochodu i majątku, obliczonej przed dokonaniem odliczenia podatku od dochodu lub majątku, która może podlegać opodatkowaniu w tym drugim Państwie.
2. Jeżeli zgodnie z jakimikolwiek postanowieniami niniejszej konwencji uzyskany dochód lub majątek, posiadany przez osobę mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie, będzie zwolniony od opodatkowania w tym Państwie, wówczas to Państwo może, mimo to, przy obliczaniu kwoty podatku od pozostałego dochodu lub majątku tej osoby wziąć pod uwagę zwolniony od podatku dochód lub majątek.

Artykuł 24

Równe traktowanie

1. Obywatele i osoby prawne mające siedzibę w Umawiającym się Państwie nie mogą być poddani w drugim Umawiającym się Państwie ani opodatkowaniu, ani związanym z nim obowiązkom, które są inne lub bardziej uciążliwe niż opodatkowanie i związane z nim obowiązki, którym są lub mogą być poddani w tych samych okolicznościach obywatele tego Państwa. Niniejsze postanowienie stosuje się również bez względu na postanowienia artykułu 1 - w stosunku do osób fizycznych, które nie mają miejsca zamieszkania lub siedziby w jednym lub w obu Umawiających się Państwach.
2. Opodatkowanie zakładu, który przedsiębiorstwo Umawiającego się Państwa posiada w drugim Umawiającym się Państwie, nie może być w tym drugim Państwie bardziej niekorzystne niż opodatkowanie przedsiębiorstw tego drugiego Państwa prowadzących taką samą działalność w tym drugim Państwie.
3. Przedsiębiorstwa Umawiającego się Państwa, których majątek należy w całości lub częściowo lub jest kontrolowany bezpośrednio lub pośrednio przez jedną lub więcej osób mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie, nie mogą być w pierwszym Umawiającym się Państwie poddane ani opodatkowaniu, ani związanym z nim obowiązkom, które są inne lub bardziej uciążliwe aniżeli opodatkowanie i związane z nim obowiązki, którym są lub mogą być poddane podobne przedsiębiorstwa pierwszego wymienionego Państwa.
4. Postanowienia tego artykułu nie mogą być rozumiane jako zobowiązujące jedno z Umawiających się Państw do udzielania osobom nie mającym miejsca zamieszkania w tym Państwie jakichkolwiek osobistych zwolnień, ulg i obniżek dla celów podatkowych, których udziela ono osobom mającym miejsce zamieszkania na jego terytorium.

Artykuł 25

Procedura wzajemnego porozumiewania się

1. Jeżeli osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie jest zdania, że czynności jednego lub obu Umawiających się Państw wprowadziły lub wprowadzą dla niej opodatkowanie, które jest niezgodne z postanowieniami niniejszej konwencji, to może ona, niezależnie od środków odwoławczych przewidzianych w prawie wewnętrznym tych Państw, przedstawić swoją sprawę właściwej władzy tego Państwa, w którym ma ona miejsce zamieszkania lub siedzibę. Powyższe postanowienia dotyczą w równej mierze osób fizycznych, do których mają zastosowanie postanowienia artykułu 24 ustęp 1. Sprawa powinna być przedstawiona w terminie trzech lat, licząc od pierwszego urzędowego zawiadomienia o czynności pociągającej za sobą opodatkowanie, które jest niezgodne z postanowieniami niniejszej konwencji.

2. Właściwa władza, jeżeli uzna zarzut za uzasadniony, ale nie może sama spowodować zadowalającego rozwiązania, podejmie starania, aby przypadek ten uregulować w drodze wzajemnego porozumienia z właściwą władzą drugiego Umawiającego się Państwa, tak aby zapobiec opodatkowaniu niezgodnemu z niniejszą konwencją.

3. Właściwe władze Umawiających się Państw będą czynić starania, aby w drodze wzajemnego porozumienia usuwać trudności lub wątpliwości, które mogą powstawać przy interpretacji lub stosowaniu konwencji.

4. Właściwe władze Umawiających się Państw mogą porozumiewać się ze sobą bezpośrednio w celu osiągnięcia porozumienia w sprawach objętych postanowieniami poprzednich ustępów.

Artykuł 26

Wymiana informacji

1. Właściwe władze Umawiających się Państw będą wymieniały informacje, niezbędne do stosowania postanowień niniejszej konwencji, a także informacje o ustawodawstwie wewnętrznym Umawiających się Państw, dotyczące podatków wymienionych w niniejszej konwencji, w takim zakresie, w jakim opodatkowanie, jakie ono przewiduje, nie jest sprzeczne z konwencją, jak również informacje zapobiegające uchylaniu się od opodatkowania. Wszelkie informacje uzyskane przez Umawiające się Państwo będą stanowiły tajemnicę na takiej samej zasadzie, jak informacje uzyskane przy zastosowaniu ustawodawstwa wewnętrznego tego Państwa, i będą udzielane tylko osobom i władzom (w tym sądowym albo organom administracyjnym) zajmującym się ustalaniem, poborem albo ściąganiem podatków, których dotyczy konwencja, lub organom rozpatrującym środki odwoławcze w sprawach tych podatków. Wyżej wymienione osoby lub władze będą wykorzystywać informacje tylko dla tych celów. Mogą one udostępniać te informacje w postępowaniu sądowym lub do wydawania orzeczeń. Wymiana informacji nie będzie ograniczona do podatków określonych postanowieniami artykułu 2 niniejszej konwencji.

2. Postanowienia ustępu 1 nie mogą być w żadnym przypadku interpretowane tak, jak gdyby zobowiązywały jedno z Umawiających się Państw do:

- a) stosowania środków administracyjnych, które nie są zgodne z ustawodawstwem lub praktyką administracyjną tego lub drugiego Państwa,
- b) udzielania informacji, których uzyskanie nie byłoby możliwe na podstawie własnego ustawodawstwa albo w ramach normalnej praktyki administracyjnej tego lub drugiego Umawiającego się Państwa,
- c) udzielania informacji, które ujawniłyby tajemnicę handlową, gospodarczą, przemysłową lub zawodową albo tryb działalności przedsiębiorstw, lub informacji, których udzielanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym.

Artykuł 27**Pracownicy przedstawicielstw dyplomatycznych i konsulatów**

Postanowienia niniejszej konwencji nie naruszają przywilejów podatkowych przysługujących pracownikom przedstawicielstw dyplomatycznych lub konsulatów na podstawie ogólnych norm prawa międzynarodowego lub postanowień umów szczególnych.

Artykuł 28**Wejście w życie**

Umawiające się Państwa poinformują się wzajemnie, w drodze dyplomatycznej, o zakończeniu procedury wymaganej przez ich ustawodawstwo w zakresie wejścia w życie niniejszej konwencji. Niniejsza konwencja wejdzie w życie w dniu otrzymania noty późniejszej i jej postanowienia będą miały zastosowanie:

- a) w zakresie podatków pobieranych u źródła - do dochodów uzyskanych od dnia 1 stycznia roku następnego po roku, w którym niniejsza konwencja wejdzie w życie,
- b) w zakresie innych podatków od dochodów i majątku pobieranych za każdy rok podatkowy - od dnia 1 stycznia lub po tym dniu w roku kalendarzowym następnym po roku, w którym niniejsza konwencja wejdzie w życie.

Artykuł 29**Wypowiedzenie**

Niniejsza konwencja pozostanie w mocy do czasu wypowiedzenia jej przez jedno z Umawiających się Państw. Każde z Umawiających się Państw może wypowiedzieć konwencję, przekazując w drodze dyplomatycznej notyfikację o wypowiedzeniu co najmniej sześć miesięcy przed końcem roku kalendarzowego rozpoczynającego się po upływie pięciu lat od daty wejścia w życie niniejszej konwencji. W takim wypadku konwencja przestanie obowiązywać:

- a) w zakresie podatków pobieranych u źródła - w stosunku do dochodów uzyskanych od dnia 1 stycznia roku następnego po roku, w którym będzie przekazywana nota o wypowiedzeniu,
- b) w zakresie innych podatków od dochodu i majątku, pobieranych w każdym roku podatkowym - od dnia 1 stycznia lub po tym dniu w roku kalendarzowym następującym po roku, w którym będzie przekazana nota o wypowiedzeniu.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni podpisali niniejszą konwencję. Sporządzono w dwóch egzemplarzach w Warszawie dnia 16 listopada 1994 r. w językach polskim, mołdowskim i rosyjskim, przy czym wszystkie trzy teksty mają jednakową moc obowiązującą. W przypadku rozbieżności przy interpretacji niniejszej konwencji, tekst rosyjski będzie rozstrzygający.

Po zapoznaniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,*
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,*
- będzie niezmiennie zachowywana.*

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 2 lutego 1995 r.

UMOWA między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzona w Warszawie dnia 16 listopada 1994 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 16 listopada 1994 r. została sporządzona w Warszawie Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji w następującym brzmieniu:

UMOWA między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji

Rzeczpospolita Polska i Republika Mołdowa, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”, dążąc do rozszerzenia współpracy gospodarczej z wzajemną korzyścią dla obu państw, mając na celu stworzenie i utrzymanie korzystnych warunków dla inwestowania przez inwestorów jednego państwa na terytorium drugiego państwa, uznając potrzebę popierania i ochrony inwestycji zagranicznych w celu przyczyniania się do rozkwitu gospodarczego obu państw, uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

W rozumieniu niniejszej umowy:

- 1) pojęcie „inwestor” oznacza w odniesieniu do każdej z Umawiających się Stron:
 - a) osoby fizyczne posiadające obywatelstwo danej Umawiającej się Strony;
 - b) osoby prawne, w szczególności spółki, korporacje, stowarzyszenia handlowe i inne organizacje, utworzone należycie, zgodnie z prawem państwa, na którego terytorium mają swoją siedzibę i prowadzą rzeczywistą działalność gospodarczą,
- 2) pojęcie „inwestycja” oznacza wszelkie mienie, a w szczególności:

- a) ruchomości i nieruchomości, jak również wszelkie inne prawa rzeczowe, takie jak hipoteka, kupieckie prawo zatrzymania i zastaw;
 - b) akcje, udziały lub wszelkie inne rodzaje udziałów w spółkach i w osobach prawnych, o których mowa w punkcie 1 litera b);
 - c) roszczenia pieniężne lub roszczenia do innych świadczeń, mające wartość ekonomiczną;
 - d) prawa własności intelektualnej, takie jak prawa autorskie, patenty, wzory użytkowe, projekty i wzory przemysłowe, znaki towarowe, nazwy handlowe, tajemnice produkcyjne i handlowe, technologie produkcji, know-how i goodwill;
 - e) prawa do prowadzenia działalności gospodarczej, w tym koncesje na poszukiwanie, wydobywanie lub eksploatację zasobów naturalnych, jak również inne prawa nadane z mocy prawa, umowy lub decyzji właściwej władzy, wydanej zgodnie z ustawodawstwem państwa, na którego terytorium inwestycja została dokonana,
- 3) zmiana formy inwestycji dopuszczonej zgodnie z ustawodawstwem i innymi przepisami państwa Umawiającej się Strony, na którego terytorium inwestycja została dokonana, nie zmienia jej charakteru jako inwestycji,
- 4) określenie „przychody” oznacza kwoty uzyskane z inwestycji, a w szczególności obejmuje zyski, odsetki z kapitału, dywidendy, należności licencyjne, honoraria lub inne bieżące dochody,
- 5) określenie „terytorium” oznacza odpowiednio terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium Republiki Mołdowa, nad którymi każda z Umawiających się Stron sprawuje zgodnie z prawem międzynarodowym suwerenne prawa i jurysdykcję.

Artykuł 2

Zakres obowiązywania

1. Niniejsza umowa ma zastosowanie do inwestycji dokonanych na terytorium jednej Umawiającej się Strony, zgodnie z jej ustawodawstwem, przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony zarówno przed, jak i po wejściu w życie niniejszej umowy.
2. Niniejsza umowa nie będzie miała zastosowania do inwestycji dokonanych na podstawie porozumień międzyrządowych w ramach byłej Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej do czasu przekształcenia ich zgodnie z ustawodawstwem Umawiających się Państw w zakresie inwestycji zagranicznych.

Artykuł 3

Popieranie i dopuszczanie inwestycji

1. Każda z Umawiających się Stron będzie popierać na swoim terytorium inwestycje inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i będzie dopuszczać takie inwestycje zgodnie ze swoim wewnętrznym ustawodawstwem.

2. Jeżeli Umawiająca się Strona dopuści inwestycje na swoim terytorium, to Strona ta przyzna, zgodnie ze swoim ustawodawstwem, niezbędne zezwolenia dotyczące realizacji umów licencyjnych, o pomocy technicznej, handlowej lub administracyjnej, związane z tymi inwestycjami. Każda z Umawiających się Stron będzie w razie konieczności dokładać wszelkich starań w celu wydania niezbędnych zezwoleń obywatelom drugiej Umawiającej się Strony na działalność związaną z takimi inwestycjami.

Artykuł 4

Ochrona i traktowanie inwestycji

1. Każda z Umawiających się Stron będzie ochraniać na swoim terytorium inwestycje dokonane zgodnie z jej wewnętrznym ustawodawstwem przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i nie będzie naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminacyjny prawa inwestora drugiej Umawiającej się Strony do zarządzania, utrzymywania, wykorzystania, osiągnięcia korzyści, rozszerzania działalności, sprzedaży i w razie konieczności do likwidacji takich inwestycji.
2. Każda z Umawiających się Stron zapewni na swoim terytorium sprawiedliwe i równe traktowanie inwestycji dokonywanych przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony. Traktowanie to będzie nie mniej korzystne niż przyznane przez każdą Umawiającą się Stronę inwestycjom dokonany na jej terytorium przez inwestorów jakiegokolwiek państwa trzeciego.
3. Klauzula najwyższego uprzywilejowania nie będzie miała zastosowania do przywilejów i ulg, jakie którakolwiek z Umawiających się Stron przyzna inwestorom państwa trzeciego ze względu na jej członkostwo lub przynależność do strefy wolnego handlu, unii celnej, wspólnego rynku lub innej formy regionalnej integracji gospodarczej albo z tytułu jakiegokolwiek umowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania lub innych spraw podatkowych.

Artykuł 5

Transfer

1. Każda z Umawiających się Stron, na której terytorium dokonane zostały inwestycje przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, przyzna tym inwestorom, po zapłaceniu przez nich podatków, ceł i opłat, swobodny transfer płatności związanych z tymi inwestycjami, a w szczególności:
 - a) odsetek, dywidend, zysków i innych bieżących przychodów;
 - b) spłaty pożyczek związanych z inwestycjami;
 - c) kwot przeznaczonych na pokrycie kosztów związanych z zarządzaniem inwestycją;
 - d) należności licencyjnych i innych płatności wynikających z praw, o których mowa w artykule 1 punkt 2 litery c), d) i e) niniejszej umowy;

- e) dodatkowych kwot kapitałowych niezbędnych do utrzymania lub rozwoju inwestycji;
 - a) wpływów pochodzących ze sprzedaży lub częściowej albo całkowitej likwidacji inwestycji, w tym przyrostu kapitału.
2. Transfery będą dokonywane bez zwłoki w walucie wymiennej według kursu stosowanego w dniu transferu i zgodnie z procedurą przewidzianą w ustawodawstwie Umawiającej się Strony, na której terytorium została dokonana inwestycja.

Artykuł 6

Wyłączenie i odszkodowanie

1. Żadna z Umawiających się Stron nie podejmie bezpośrednio lub pośrednio działań wyłączeniowych, nacjonalizacyjnych lub innych działań o takim samym charakterze lub równoznacznym skutku w stosunku do inwestycji należących do inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, chyba że działania te zostaną podjęte w interesie publicznym i nie będą miały charakteru dyskryminacyjnego i podjęte zostaną zgodnie z właściwą procedurą prawną, a także za skutecznym i właściwym odszkodowaniem. Odszkodowanie takie będzie odpowiadać wartości rynkowej wyłączonej inwestycji bezpośrednio przed wyłączeniem lub zanim wyłączenie stało się publicznie znane (w zależności od tego, która z tych okoliczności nastąpiła wcześniej) i będzie obejmować odsetki od wartości wyłączonej inwestycji od daty wyłączenia oraz będzie podlegać swobodnemu transferowi. Kwota odszkodowania ustalona zostanie w walucie wymiennej i będzie wypłacona bez nieuzasadnionej zwłoki. Określenie „bez nieuzasadnionej zwłoki” oznacza transfer dokonany w okresie normalnie wymaganym dla wypełnienia formalności związanych z transferem. Okres rozpoczyna się w dniu, w którym został złożony wniosek, i nie może przekroczyć 3 miesięcy.
2. Inwestorzy jednej z Umawiających się Stron, których inwestycje poniosły straty z powodu wojny lub jakiegokolwiek innego konfliktu zbrojnego, zamieszek, stanu wyjątkowego lub innych podobnych wydarzeń, które miały miejsce na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, będą traktowani - w zakresie odtworzenia, odszkodowania, kompensacji lub innego zadośćuczynienia z tytułu poniesionych strat - zgodnie z postanowieniami artykułu 4 ustęp 1 i 2 niniejszej umowy.

Artykuł 7

Klauzula korzystniejszego traktowania

Jeżeli ustawodawstwo Umawiającej się Strony lub istniejące zobowiązania między Umawiającymi się Stronami zgodnie z prawem międzynarodowym zawierają dodatkowe regulacje, które ogólnie lub szczegółowo przewidują w odniesieniu do inwestycji dokonanych przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony traktowanie bardziej korzystne od przewidzianego w ni-

niejszej umowie, wówczas takie regulacje w zakresie, w jakim są korzystniejsze, będą miały pierwszeństwo przed niniejszą umową.

Artykuł 8

Subrogacja

1. Jeżeli Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja dokona płatności któremukolwiek z jej inwestorów w ramach gwarancji lub ubezpieczenia zawartego w związku z inwestycją, druga Umawiająca się Strona uzna przejęcie przez pierwszą Umawiającą się Stronę lub jej agencję wszelkich praw lub roszczeń przysługujących inwestorowi. Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja, która przejęła prawa inwestora, jest uprawniona do tych samych praw, jakie posiada inwestor, i do dochodzenia takich praw w takim samym zakresie, z zastrzeżeniem zobowiązań inwestora, związanych z ubezpieczoną w ten sposób inwestycją.
2. W przypadku subrogacji, określonej w ustępie 1 tego artykułu, inwestor nie będzie wysuwał roszczeń, jeżeli nie będzie do tego upoważniony przez Umawiającą się Stronę lub jakakolwiek jej agencję.

Artykuł 9

Spory między Umawiającymi się Stronami

1. Spory między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji i stosowania postanowień niniejszej umowy będą rozstrzygane w drodze dyplomatycznej.
2. Jeżeli obie Umawiające się Strony nie osiągną porozumienia w ciągu sześciu miesięcy od daty powstania sporu, to spór zostanie na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony przedłożony trybunałowi arbitrażowemu w składzie trzech członków. Każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego arbitra, a wybrani arbitrzy dokonają nominacji przewodniczącego, który będzie obywatelem państwa trzeciego, utrzymującego stosunki dyplomatyczne z obydwoma Umawiającymi się Stronami.
3. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie dokona wyboru swojego arbitra i nie przystanie na zaproszenie drugiej Umawiającej się Strony do dokonania takiego wyboru w ciągu dwóch miesięcy, to arbiter zostanie wyznaczony na żądanie tej Umawiającej się Strony przez Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.
4. Jeżeli obaj arbitrzy nie mogą osiągnąć porozumienia co do wyboru przewodniczącego w ciągu dwóch miesięcy od ich wyznaczenia, to zostanie on wyznaczony na żądanie którejkolwiek z Umawiających się Stron przez Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.
5. Jeżeli w przypadkach określonych w ustępach 3 i 4 tego artykułu Przewodniczący Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości nie może wypełnić wymienionej funkcji lub jeżeli jest

obywatelem państwa jednej z Umawiających się Stron, to wyznaczenia dokona Wiceprzewodniczący, a jeżeli on nie może wypełnić funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to wyznaczenia dokona najstarszy rangą sędzia Trybunału, który nie jest obywatelem państwa żadnej z Umawiających się Stron.

6. W razie braku innych uzgodnień między Umawiającymi się Stronami, trybunał ustali swój tryb postępowania. Trybunał orzeka większością głosów.

7. Każda z Umawiających się Stron ponosi koszty własnego arbitra trybunału oraz swojego udziału w postępowaniu arbitrażowym; koszty przewodniczącego i pozostałe koszty pokrywają w równych częściach Umawiające się Strony.

8. Orzeczenia trybunału są ostateczne i wiążące dla każdej z Umawiających się Stron.

Artykuł 10

Spory między Umawiającą się Stroną a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony

1. W celu rozstrzygnięcia sporu między Umawiającą się Stroną a inwestorem państwa drugiej Umawiającej się Strony w odniesieniu do inwestycji, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 9 niniejszej umowy, między zainteresowanymi stronami odbędą się konsultacje.

2. Jeżeli konsultacje nie zakończą się rozstrzygnięciem w ciągu sześciu miesięcy od daty pisemnego wniosku o wszczęcie konsultacji, jedna ze stron może przekazać spór do rozstrzygnięcia przez trybunał arbitrażowy.

3. Trybunał arbitrażowy będzie utworzony dla każdej indywidualnej sprawy. Jeżeli strony biorące udział w sporze nie uzgodnią inaczej, każda z nich wyznaczy jednego arbitra. Wyznaczeni arbitrzy wybiorą przewodniczącego, który będzie obywatelem państwa trzeciego. Arbitrzy powinni zostać wyznaczeni w ciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania żądania przekazania sporu do rozstrzygnięcia trybunałowi arbitrażowemu, a przewodniczący w ciągu następnych dwóch miesięcy.

4. Jeżeli terminy wymienione w ustępie 3 tego artykułu nie zostaną zachowane, którakolwiek ze stron sporu może, z braku innych ustaleń, zwrócić się do Przewodniczącego Sądu Arbitrażowego przy Międzynarodowej Izbie Handlowej w Paryżu o dokonanie koniecznych nominacji. Jeżeli Przewodniczący nie może wykonać wymienionej funkcji lub jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, mają zastosowanie mutatis mutandis postanowienia artykułu 9 ustęp 5 niniejszej umowy.

5. Jeżeli strony sporu uzgodniły inaczej, trybunał ustali swój tryb postępowania. Orzeczenia są ostateczne i wiążące. Każda z Umawiających się Stron zapewni uznanie i wykonanie na swoim terytorium orzeczeń trybunału arbitrażowego.

6. Każda ze stron sporu poniesie koszty swojego członka trybunału i własnego udziału w postępowaniu arbitrażowym; koszty przewodniczącego i pozostałe koszty zostaną poniesione w równych częściach przez strony sporu.

7. Umawiająca się Strona będąca stroną sporu nie może w żadnym stadium postępowania ugodowego lub wykonania orzeczenia powoływać się na fakt, iż inwestor otrzymał w wyniku umowy ubezpieczenia odszkodowanie obejmujące całość lub część doznanej szkody.

8. W przypadku gdy obie Umawiające się Strony staną się stronami Konwencji z dnia 18 marca 1965 r. o rozstrzyganiu sporów inwestycyjnych między państwami i obywatelami drugich państw, spory będą przedkładane Międzynarodowemu Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych.

Artykuł 11

Postanowienia końcowe

1. Umawiające się Strony dokonają wymiany not o spełnieniu wymogów prawnych przewidzianych w ustawodawstwie państwa każdej z Umawiających się Stron odnośnie do wejścia w życie umów międzynarodowych. Niniejsza umowa wejdzie w życie w dniu otrzymania noty późniejszej.

2. Niniejsza umowa pozostanie w mocy przez okres dziesięciu lat. Jej ważność ulega automatycznemu przedłużeniu na kolejne pięcioletnie okresy, jeżeli żadna z Umawiających się Stron nie zawiadomi pisemnie drugiej Umawiającej się Strony na dwanaście miesięcy przed upływem danego okresu ważności o intencji wypowiedzenia niniejszej umowy.

3. W odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą wygaśnięcia niniejszej umowy postanowienia artykułów od 1 do 10 pozostają w mocy na dalszy okres dziesięciu lat od tej daty.

Sporządzono w Warszawie dnia 16 listopada 1994 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, mołdawskim i rosyjskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo obowiązujące. W razie rozbieżności przy interpretacji niniejszej umowy Strony opierać się będą na tekście rosyjskim.

Po zapoznaniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,*
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,*
- będzie niezmiennie zachowywana.*

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 6 lutego 1995 r.

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowy o międzynarodowych przewozach drogowych, sporządzona w Kiszyniowie dnia 10 grudnia 1997 r.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Mołdowy, zwane dalej Umawiającymi się Stronami, kierując się dążeniem do rozwoju przewozów drogowych osób i ładunków między obu Państwami oraz w tranzycie przez ich terytoria, uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

1. Postanowienia niniejszej umowy mają zastosowanie do międzynarodowych przewozów osób i ładunków między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowy, w tranzycie przez ich terytoria, a także do krajów trzecich i w odwrotnym kierunku, wykonywanych pojazdami zarejestrowanymi na terytorium Państwa jednej z Umawiających się Stron.
2. Przewoźnicy jednej Umawiającej się Strony nie są uprawnieni do wykonywania przewozów osób lub ładunków między dwoma miejscami położonymi na terytorium Państwa drugiej Umawiającej się Strony.

Wykonywanie takich przewozów jest możliwe w przypadku uzyskania przez przewoźnika specjalnego zezwolenia właściwego organu drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 2

Dla celów niniejszej umowy:

1. Określenie „przewoźnik” oznacza osobę fizyczną lub prawną, zamieszkałą lub mającą swoją siedzibę na terytorium państwa jednej z Umawiających się Stron i która ma prawo wykonywania międzynarodowych przewozów drogowych zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem wewnętrznym tego Państwa.
2. Określenie „pojazd” oznacza:
 - a) pojazd drogowy z napędem mechanicznym, który jest skonstruowany lub przystosowany do wykonywania przewozów drogowych osób i ładunków lub do ciągnięcia pojazdów przeznaczonych do tych przewozów;
 - b) zespół pojazdów złożony z pojazdu spełniającego warunki wymienione w punkcie a) oraz z przyczepy lub naczepy.

3. Określenie „autobus” oznacza pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu więcej niż 9 osób, łącznie z kierowcą. Definicja odnosi się także do pojazdów, w których w wyniku przebudowy liczba miejsc uległa zmniejszeniu.
4. Określenie „regularny przewóz osób” oznacza przewóz osób autobusami kursującymi po określonych trasach według rozkładu jazdy i na podstawie taryf uprzednio ustalonych i ogłoszonych.
5. Określenie „przewóz wahadłowy” oznacza wielokrotny przewóz uprzednio zorganizowanych grup podróżnych z tego samego miejsca odjazdu do tego samego miejsca przeznaczenia. Za miejsca odjazdu lub przeznaczenia należy rozumieć miejscowość odjazdu lub przeznaczenia, jak też jej okolice. W czasie takiego przewozu żadna osoba nie może być dodatkowo zabrana ani pozostawiona na trasie przejazdu. Pierwszy przejazd powrotny i ostatni przejazd „tam” odbywają się w stanie próżnym.
6. Określenie „przewóz okazjonalny” oznacza przewóz osób inny niż określony w ustępach 4 i 5.

Artykuł 3

1. Przewoźnicy jednej z Umawiających się Stron mogą wykonywać regularne przewozy osób autobusami między terytoriami państw obu Umawiających się Stron oraz w tranzycie przez ich terytoria, na podstawie uzyskanego wcześniej zezwolenia właściwego organu drugiej Umawiającej się Strony.
2. Właściwy organ każdej Umawiającej się Strony wydaje zezwolenia na część przewozu wykonywaną na terytorium jej Państwa.
3. Sposoby i warunki wydawania zezwoleń oraz ich wykorzystania zostaną określone w protokole wykonawczym do umowy, o którym mowa w artykule 15 ustęp 3.
4. Przewozy wahadłowe tak jak i przewozy regularne wykonywane są na podstawie wcześniej uzyskanych zezwoleń.

Artykuł 4

1. Przewozy okazjonalne osób autobusami między obydwojoma Państwami albo tranzytem przez ich terytoria wykonywane są bez zezwoleń w przypadkach, gdy grupa osób w tym samym składzie jest przewożona tym samym autobusem na całej trasie przejazdu:
 - a) jeżeli przewóz rozpoczyna się i kończy na terytorium państwa Umawiającej się Strony, w którym autobus jest zarejestrowany,
 - b) jeżeli przewóz rozpoczyna się na terytorium państwa Umawiającej się Strony, w którym jest zarejestrowany autobus, i kończy na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony, pod warunkiem że autobus opuści to terytorium w stanie próżnym.

2. Zezwolenia nie są także wymagane na:

- a) wjazd pustych autobusów w celu powrotnego przewozu przez tego samego przewoźnika grupy osób z miejsca znajdującego się na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony, do którego ta grupa była wcześniej przywieziona (w przypadku wymienionym w ustępie 1 litera b) do miejsca początkowego wyjazdu,
- b) zamianę niesprawnego autobusu na inny autobus.

3. Przy wykonywaniu przewozów przewidzianych w ustępie 1 i ustępie 2 litera a), kierowca autobusu obowiązany jest posiadać dokument zawierający listę podróżnych według wzoru określonego w protokole wykonawczym do niniejszej umowy.

Artykuł 5

1. Przewoźnicy Umawiających się Stron mogą wykonywać przewozy ładunków oraz wykonywać przejazdy w stanie próżnym:

- a) między miejscem położonym na terytorium państwa jednej Umawiającej się Strony a miejscem położonym na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony,
- b) w tranzycie przez terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony,
- c) między miejscem położonym na terytorium państwa jednej z Umawiających się Stron a miejscem położonym na terytorium państwa trzeciego i na odwrót.

2. Przewoźnicy jednej z Umawiających się Stron mają prawo zabierania ładunku powrotnego z terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony.

3. Przewoźnicy jednej z Umawiających się Stron mogą wykonywać przewozy między miejscem położonym na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony a miejscem położonym na terytorium trzeciego państwa, pod warunkiem że pojazd przejeżdża najkrótszą drogą tranzytem przez terytorium Państwa, w którym pojazd przewoźnika jest zarejestrowany, bądź po otrzymaniu specjalnego zezwolenia od właściwych organów drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 6

1. Przewozy ładunków wymienionych w artykule 5, z wyjątkiem przewozów określonych w artykule 7, mogą być wykonywane jedynie na podstawie zezwoleń, wydanych uprzednio przez właściwy organ Umawiającej się Strony państwa rejestracji pojazdu w imieniu właściwego organu drugiej Umawiającej się Strony.

2. Każde zezwolenie jest ważne na jedną jazdę tam i z powrotem, jeśli w zezwoleniu nie określono tego inaczej.

Artykuł 7

1. Nie wymagają zezwoleń przewozy:

- a) mienia przesiedleńczego,
- b) uszkodzonych pojazdów, zarejestrowanych na terytorium państwa jednej z Umawiających się Stron,
- c) środków transportu, zwierząt, inwentarza i mienia sportowego przeznaczonych na imprezy sportowe,
- d) eksponatów, urządzeń i materiałów przeznaczonych na targi i wystawy,
- e) dekoracji oraz rekwizytów teatralnych, instrumentów muzycznych, wyposażenia i sprzętu niezbędnego dla realizacji zdjęć filmowych, audycji radiowych i telewizyjnych,
- f) zwłok lub urn z prochami osób zmarłych,
- g) ładunków wykonywanych pojazdami o ładowności do 3,5 t i masie całkowitej do 6,0 t łącznie z przyczepą lub naczepą,
- h) w celu udzielenia pomocy w czasie klęsk żywiołowych, awarii i katastrof.

2. Nie wymagają zezwoleń przejazdu pojazdów pomocy drogowej oraz pojazdów wjeżdżających w celu zamiany uszkodzonych pojazdów.

3. Komisja Mieszana, o której mowa w artykule 15, jest upoważniona do uzupełnienia listy z ustępu 1 i 2.

4. Przy wykonywaniu przewozów wymienionych w ustępach 1 i 2 kierowca pojazdu obowiązany jest posiadać niezbędne dokumenty potwierdzające fakt, że zezwolenia na te przewozy nie są wymagane.

Artykuł 8

1. Zezwolenia na wykonywanie przewozów ładunków są wydawane w granicach kontyngentów, ustalanych we wspólnym porozumieniu każdego roku przez właściwe organy Umawiających się Stron.

2. Kategorie zezwoleń, warunki i sposoby ich wykorzystywania zostaną określone w protokole wykonawczym do umowy.

3. Zezwolenie jest ważne jeden rok kalendarzowy.

Artykuł 9

1. Przewozy pojazdami, których masa całkowita lub rozmiary z ładunkiem lub bez ładunku przekraczają normy dopuszczone na terytorium państwa jednej Umawiającej się Strony, wymagają zezwoleń specjalnego wydanego przez organy tej Umawiającej się Strony.

2. Zezwolenie specjalne, o którym mowa w ustępie 1, może ograniczać przejazd pojazdu do określonej trasy bądź nakładać inne obowiązki lub ograniczenia.

3. Zezwolenie specjalne, o którym mowa w ust. 1, zastępuje zezwolenie na przewóz, o którym mowa w artykule 6 ustęp 1 niniejszej umowy.
4. Każda Umawiająca się Strona zastrzega sobie prawo wymagania zezwoleń specjalnych na przewozy materiałów niebezpiecznych i odpadów, wykonywane przez przewoźników drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 10

1. Przewozy osób i ładunków, wymienione w niniejszej Umowie, podlegają podatkom i opłatom według zasad obowiązujących na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony.
2. Właściwe organy każdej z Umawiających się Stron mogą wnioskować o częściowe lub całkowite zwolnienie z podatków lub opłat, o których mowa w ustępie 1, z wyjątkiem przewozów określonych w artykule 9 ustęp 1.
3. Przepis ustępu 2 nie dotyczy podatku od towarów i usług.

Artykuł 11

1. Paliwo znajdujące się w normalnych zbiornikach, wbudowanych fabrycznie na stałe w pojazdach, jest zwolnione od opłat celnych i innych należności.
2. Części zamienne, które są czasowo wwożone w celu naprawy pojazdu uszkodzonego lub który uległ awarii na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony, zwalnia się z opłat celnych, podatków i innych należności, o ile prawo drugiej Umawiającej się Strony tak stanowi. Niewykorzystane części zapasowe i części zapasowe wymienione powinny być wywiezione z powrotem.

Artykuł 12

Zezwolenia i inne dokumenty, wymagane stosownie do postanowień niniejszej umowy oraz prawa wewnętrznego Umawiających się Stron, powinny znajdować się w pojeździe i być okazywane na każde żądanie organów kontrolnych.

Artykuł 13

1. Przewoźnicy jednej Umawiającej się Strony, jak również załogi pojazdów podczas swojego pobytu na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony powinny przestrzegać przepisów prawnych obowiązujących na tym terytorium, dotyczących w szczególności przewozów i ruchu drogowego.
2. Sprawy nieuregulowane w niniejszej umowie bądź w innych konwencjach międzynarodowych, których stronami są Rzeczpospolita Polska i Republika Mołdowa, będą rozstrzygane zgodnie z ich ustawodawstwem wewnętrznym.

Artykuł 14

1. W przypadku naruszenia postanowień niniejszej Umowy przez przewoźnika jednej Umawiającej się Strony na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony, właściwe organy tej drugiej Umawiającej się Strony poinformują o tym właściwe organy Umawiającej się Strony, na której terytorium pojazd jest zarejestrowany.
2. Właściwe organy Umawiającej się Strony, na której terytorium państwa naruszenie miało miejsce, mogą zwrócić się do właściwych organów drugiej Umawiającej się Strony o:
 - a) ostrzeżenie przewoźnika, który dokonał naruszenia,
 - b) zawieszenie czasowe, częściowe lub całkowite praw przewoźnika do wykonywania przewozów na terytorium państwa Umawiającej się Strony, gdzie dokonano naruszenia.
3. Organ, który podjął powyższe środki, poinformuje o tym właściwy organ drugiej Umawiającej się Strony.
4. Postanowienia niniejszego artykułu nie wykluczają sankcji przewidzianych w ustawodawstwie obowiązującym w państwie, na którego terytorium naruszenie zostało popełnione.

Artykuł 15

1. W celu zapewnienia należytego wykonywania postanowień niniejszej umowy Umawiającej się Strony ustanowią Komisję Mieszaną.
2. Komisja będzie zbierała się na wniosek jednej z Umawiających się Stron.
3. Komisja sporządzi protokół wykonawczy do niniejszej umowy.

Artykuł 16

1. Umowa niniejsza podlega przyjęciu zgodnie z prawem każdej z Umawiających się Stron, co zostanie stwierdzone w drodze wymiany not. Umowa wejdzie w życie w dniu otrzymania noty późniejszej.
2. Niniejsza umowa jest zawarta na okres pięciu lat i ulega automatycznie przedłużeniu na kolejne okresy jednoroczne, jeżeli żadna z Umawiających się Stron nie wypowie jej w drodze notyfikacji na trzy miesiące przed upływem okresu jej ważności.

Sporządzono w Kiszyniowie dnia 10 grudnia 1997 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, moldawskim i rosyjskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku rozbieżności przy ich interpretacji tekst rosyjski uważany będzie za rozstrzygający.

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowa o współpracy kulturalnej i naukowej, sporządzona w Kiszyniowie dnia 10 grudnia 1997 r.

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a rządem Republiki Mołdowa o współpracy kulturalnej i naukowej

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Mołdowa, zwane dalej Umawiającymi się Stronami,

- zgodnie z Traktatem między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowa o przyjaźni i współpracy z 15 listopada 1994 r.,
 - kierując się dawnymi tradycjami przyjaźni oraz historycznych kontaktów między obu Państwami,
 - dążąc do stworzenia sprzyjających warunków dla współpracy obydwu Państw, rozwoju ich wzajemnych kontaktów w dziedzinie kultury, nauki i oświaty, turystyki i sportu,
 - biorąc pod uwagę wspólną przynależność obydwu narodów do europejskiej przestrzeni kulturowej i dążąc do wniesienia ich wkładu do cywilizacji europejskiej i światowej,
 - kierując się zasadami i postanowieniami helsińskiego Aktu Końcowego KBWE i Paryskiej Karty Nowej Europy,
- uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Umawiające się Strony będą popierać różne formy współpracy w dziedzinie kultury, nauki, oświaty, turystyki i sportu na zasadach partnerstwa i wzajemnego poszanowania.

Artykuł 2

Umawiające się Strony zobowiązują się do wzajemnej pomocy w zakresie ochrony i konserwacji zabytków oraz zapewnienia integralności dziedzictwa kulturalnego.

Umawiające się Strony uzgadniają, że dobra kultury nielegalnie wywiezione z terytorium państwowego jednej ze Stron i nielegalnie wwieziona na terytorium państwowe drugiej Strony podlegają zwrotowi.

Artykuł 3

Umawiające się Strony będą popierać współpracę między związkami twórczymi, instytucjami i organizacjami kulturalnymi oraz bezpośrednie kontakty pomiędzy działaczami kultury obu Państw.

Umawiające się Strony będą również sprzyjać nawiązywaniu kontaktów między muzeami, archiwami, bibliotekami i teatrami.

Każda z Umawiających się Stron będzie sprzyjać popularyzacji książek i wydawnictw kraju drugiej Strony oraz rozwojowi kontaktów między wydawcami i organizacjami upowszechniania książek, gwarantując, zgodnie z własnym ustawodawstwem, pełną ochronę praw autorskich i praw pokrewnych.

Artykuł 4

Umawiające się Strony będą sprzyjać prowadzeniu bezpośredniej współpracy instytucji i organizacji filmowych obu krajów, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy między środowiskami twórczymi polskich i mołdawskich filmowców.

Artykuł 5

Umawiające się Strony będą popierać współpracę pomiędzy ośrodkami i instytucjami naukowymi, zwłaszcza w dziedzinie nauk stosowanych, a także nauk humanistycznych i społecznych. Umawiające się Strony będą popierać współpracę naukową pomiędzy placówkami Polskiej Akademii Nauk i placówkami Akademii Nauk Republiki Mołdowa na podstawie zawartych porozumień.

Umawiające się Strony będą sprzyjać realizacji wspólnych programów naukowo-badawczych, organizowaniu konferencji, sympozjów i spotkań dotyczących konkretnych problemów, będących przedmiotem zainteresowań obu Stron.

Umawiające się Strony będą sprzyjać wymianie informacji naukowej, technicznej oraz publikacji i dokumentacji naukowej, a także udostępnianiu zasobów archiwalnych, zbiorów bibliotecznych i innych materiałów źródłowych oraz tworzeniu wspólnych zespołów i placówek badawczych. Będą też prowadziły wymianę specjalistów, naukowców, stażystów i stypendystów.

Artykuł 6

Umawiające się Strony będą współdziałać w celu rozwoju współpracy w dziedzinie oświaty i szkolnictwa wyższego, między innymi poprzez nawiązywanie bezpośrednich kontaktów między szkołami i szkołami wyższymi, wymianę uczniów, studentów i stażystów.

Umawiające się Strony będą współpracować w dziedzinie wymiany, szkolenia i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli i nauczycieli akademickich oraz w dziedzinie opracowywania i wy-

miany literatury naukowej, szkoleniowej, metodycznej, podręczników oraz innych pomocy naukowych.

Artykuł 7

Umawiające się Strony uzgadniają, że do czasu zawarcia Umowy w sprawie wzajemnego uznawania okresów nauki i studiów, egzaminów, a także dyplomów szkół, w tym szkół wyższych, tytułów zawodowych, stopni i tytułów naukowych nadawanych w obu Państwach, stosowane będą w stosunkach między obu Państwami postanowienia:

- Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r.,
- Porozumienia między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w PRL i ZSRR, podpisanego w Warszawie dnia 10 maja 1974 r., z wyjątkiem dokumentów wyższych szkół medycznych oraz stopni i tytułów naukowych w dziedzinie medycyny.

Artykuł 8

Umawiające się Strony będą wspierać upowszechnianie wiedzy o języku, literaturze, historii i geografii drugiego Państwa i ich nauczanie.

Artykuł 9

Każda z Umawiających się Stron będzie podejmować niezbędne działania, mające na celu wspieranie obywateli Republiki Mołdowa, należących do polskiej mniejszości narodowej, i obywateli Rzeczypospolitej Polskiej pochodzenia mołdawskiego w podtrzymywaniu i rozwijaniu ich tożsamości narodowej, kulturalnej i językowej poprzez:

- udzielanie wszechstronnego poparcia działalności społeczno-kulturalnej wymienionych wyżej osób;
- udzielanie wszechstronnego poparcia organizacjom społeczno-kulturalnym i oświatowym obu Umawiających się Stron;
- zagwarantowanie możliwości uzyskania przez nie pomocy - również finansowej - z kraju i zagranicy;
- upowszechnianie znajomości języka polskiego w Republice Mołdowa i podnoszenia poziomu jego nauczania na wszystkich szczeblach edukacji;
- zapewnienie możliwości nauczania języka polskiego lub w języku polskim w ramach własnych instytucji oświatowych mniejszości polskiej lub publicznego systemu oświatowego;

- umożliwienie zatrudnienia nauczycieli z Polski w szkołach na terytorium Republiki Mołdowa, w których prowadzone jest nauczanie języka polskiego lub w języku polskim;
- kształcenie i doskonalenie kadr nauczycielskich dla tych szkół.

Artykuł 10

Umawiające się Strony będą sprzyjać współpracy w dziedzinie środków masowego przekazu: telewizji, radia i agencji informacyjnych.

Artykuł 11

Umawiające się Strony będą popierać współpracę w dziedzinie sportu, w tym organizowanie zawodów i spotkań sportowych, wymianę pomiędzy organizacjami sportowymi, klubami i związkami sportowymi, sportowcami, trenerami i specjalistami z dziedziny sportu, a także będą sprzyjać wymianie turystycznej między obu państwami.

Artykuł 12

Umawiające się Strony będą popierać współpracę w dziedzinie archiwistyki, w szczególności w zakresie dostępu do archiwów, wymiany doświadczeń, publikacji i mikrofilmów.

Artykuł 13

Warunki współpracy i wymiany kulturalno-naukowej przewidzianej niniejszą umową, w tym zasady i warunki finansowe, na jakich wymiana będzie się odbywać, zostaną szczegółowo ustalone w okresowych programach wykonawczych.

Artykuł 14

Umowa niniejsza wchodzi w życie w dniu otrzymania późniejszej noty o dopełnieniu przez Umawiające się Strony procedur wewnętrzpaństwowych, koniecznych dla jej wejścia w życie. Umowa niniejsza zostaje zawarta na okres pięciu lat. Ulega ona automatycznemu przedłużeniu na kolejne okresy pięcioletnie, jeżeli żadna z Umawiających się Stron nie notyfikuje drugiej Stronie, nie później niż na sześć miesięcy przed upływem kolejnego okresu ważności niniejszej umowy, swojego zamiaru wypowiedzenia jej.

Artykuł 15

Z dniem wejścia w życie niniejszej umowy traci moc w odniesieniu do obu Umawiających się Stron Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich o współpracy kulturalnej i naukowej, podpisana w Moskwie dnia 14 grudnia 1970 r.

Sporządzono w Kiszyniowie dnia 10 grudnia 1997 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i mołdawskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

POROZUMIENIE

między Ministerstwem Obrony Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej a Ministerstwem Obrony Republiki Mołdawy o współpracy w dziedzinie wojskowej, podpisane w Warszawie dnia 27 października 1998 r.

Ministerstwo Obrony Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej i Ministerstwo Obrony Republiki Mołdawy, zwane dalej Stronami, potwierdzając swoje przywiązanie do celów i zasad Karty Narodów Zjednoczonych, postanowień Aktu Końcowego z Helsinek, Paryskiej Karty Nowej Europy, Traktatu o Konwencjonalnych Siłach Zbrojnych w Europie, pragnąc ustanowienia i rozwoju wzajemnie korzystnych stosunków w dziedzinie techniczno - wojskowej, uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Strony w zakresie swych kompetencji określonych w prawie wewnętrznym Państwa każdej ze Stron, będą współpracować na zasadach równoprawności i wzajemnych korzyści oraz zgodnie z powszechnie stosowanymi zasadami prawa międzynarodowego i zwyczajami międzynarodowymi.

Artykuł 2

1. Strony będą współpracować w szczególności w następujących dziedzinach:

- a) kierowanie obronnością państwa i planowanie obronne;
- b) szkolnictwo i nauka wojskowa;
- c) działalność kadrowa, w tym szkolenie żołnierzy oraz pracowników cywilnych resortów obrony;
- d) udział w przedsięwzięciach Programu „Partnerstwo dla Pokoju”, misjach pokojowych i humanitarnych oraz innych przedsięwzięciach organizacji międzynarodowych;
- e) uzbrojenia i sprzętu wojskowego oraz prac badawczo-naukowych i rozwojowych w zakresie techniki wojskowej, a także standaryzacji i metrologii wojskowej;
- f) topografii i geodezji;
- g) obsługa prawna;
- h) działalność kulturalna i sportowa;
- i) wymiana wczasowo-turystyczna;
- j) problemy zabezpieczenia medycznego;
- k) informowanie opinii publicznej.

2. Dziedziny wymienione w ustępie 1 niniejszego artykułu mogą być uregulowane szczegółowo w Protokołach Dodatkowych do niniejszego Porozumienia, które będą podpisywane przez upoważnionych przedstawicieli Stron.

Artykuł 3

Strony będą realizować współpracę w szczególności w następujących formach:

- a) wizyty oficjalne i spotkania robocze;
- b) konsultacje, konferencje, seminaria, warsztaty robocze;
- c) studia i praktyki w wyższych szkołach wojskowych i wojskowych jednostkach badawczo-rozwojowych, wymiana wykładowców i stażystów w różnych dziedzinach;
- d) udział obserwatorów w ćwiczeniach wojskowych;
- e) wymiana informacji i dokumentacji;
- f) wizyty w jednostkach i instytucjach wojskowych;
- g) imprezy kulturalne i sportowe.

Artykuł 4

1. Podstawą współpracy na dany rok jest wzajemnie akceptowany roczny plan współpracy.
2. Strony składają wnioski i propozycje do planu, o którym mowa w ustępie 1 w terminie do 15 października roku poprzedzającego rok, na który sporządza się plan.
3. Roczny plan współpracy przygotowuje Grupa Robocza składająca się z przedstawicieli Stron w terminie do 15 listopada roku poprzedzającego rok, na który sporządza się plan.
4. Roczny plan współpracy podpisywany jest przez upoważnionych przedstawicieli Stron w terminie do 15 grudnia roku poprzedzającego rok, na który sporządza się plan.
5. W rocznym planie współpracy wyszczególnia się przedsięwzięcia oraz formy, terminy i miejsca ich realizacji, a także liczbę uczestników.

Artykuł 5

Wymiana delegacji wynikających z planów współpracy dwustronnej będzie odbywać się na zasadzie wzajemności i z uwzględnieniem następujących postanowień:

- 1) Strona wysyłająca zapewni na swój koszt członkom swojej delegacji:
 - a) transport do wcześniej określonego miejsca na terytorium Państwa Strony przyjmującej i z powrotem;
 - b) diety należne na czas pobytu;
 - c) dokumenty wymagane przez władze Państwa Strony przyjmującej niezbędne do wjazdu i opuszczenia terytorium.
- 2) Strona przyjmująca zapewni na własny koszt członkom delegacji Strony wysyłającej:

- a) transport na terytorium własnego Państwa;
 - b) wyżywienie;
 - c) zakwaterowanie;
- 3) W nagłych wypadkach Strona przyjmująca zapewni medyczną pomoc ambulatoryjną i podstawową opiekę dentystyczną w wojskowych zakładach opieki zdrowotnej. Powrót chorego do kraju będzie organizowany na koszt Strony wysyłającej.

Artykuł 6

Zasady pokrywania wydatków inne niż te, o których mowa w artykule 4 i artykule 5 będą określone w Protokołach Dodatkowych do niniejszego Porozumienia.

Artykuł 7

1. Informacje i dokumenty udostępnione w ramach niniejszego Porozumienia będą chronione zgodnie z prawem obowiązującym w Państwie Strony, która informację otrzymała.
2. Jakakolwiek informacja uznana za niejawną przez Stronę, która ją sporządziła i udostępniła nie może być ujawniana ani przekazywana stronom trzecim bez wyrażonej na piśmie uprzedniej zgody tej Strony.
3. Szczegółowe zagadnienia związane z ochroną informacji, Strony uregulują w Protokole Dodatkowym do niniejszego Porozumienia, który będzie podpisany przez upoważnionych przedstawicieli Stron.

Artykuł 8

Spory mogące powstać przy interpretacji i wprowadzeniu w życie postanowień niniejszego Porozumienia będą rozstrzygane przez Strony na drodze dwustronnych konsultacji i bezpośrednich negocjacji.

Artykuł 9

Strony, po wzajemnym uzgodnieniu, mogą wnieść poprawki i uzupełnienia do niniejszego Porozumienia w formie Protokołu Dodatkowego, który stanowił będzie część składową Porozumienia. Protokół Dodatkowy wejdzie w życie zgodnie z postanowieniami określonymi w artykule 10 niniejszego Porozumienia.

Artykuł 10

1. Niniejsze Porozumienie podlega przyjęciu zgodnie z prawem każdej ze Stron, co zostanie stwierdzone w drodze wymiany pisemnych powiadomień. Porozumienie wejdzie w życie w dniu otrzymania późniejszego pisemnego powiadomienia.

2. Niniejsze Porozumienie jest zawarte na okres pięciu lat. Ulega ono automatycznemu przedłużeniu na okres kolejnych pięciu lat, jeżeli żadna ze Stron nie wypowie go w drodze pisemnego powiadomienia o wypowiedzeniu na sześć miesięcy przed upływem danego okresu.

Sporządzono w Warszawie dnia 27 października 1998 roku, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w językach polskim, mołdawskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W razie rozbieżności przy ich interpretacji, tekst sporządzony w języku angielskim będzie uważany za rozstrzygający.

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych, podpisana w Warszawie dnia 18 września 2002 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 18 września 2002 r. została podpisana w Warszawie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych, w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Mołdowy, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”;

pragnąc rozwijać współpracę w dziedzinie cła i uznając znaczenie wzajemnej pomocy organów celnych;

uznając, że naruszenia przepisów celnych są szkodliwe dla interesów społecznych, ekonomicznych i handlowych obydwu państw;

uznając, że nielegalny obrót środkami odurzającymi i środkami psychotropowymi przynosi szkodę interesom społecznym obydwu państw;

doceniając znaczenie zapewnienia właściwego wymierzania i poboru ceł oraz innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów, a także należytego stosowania przepisów dotyczących zakazu, ograniczeń i kontroli;

mając na uwadze zalecenie Rady Współpracy Celnej z dnia 5 grudnia 1953 r., dotyczące wzajemnej pomocy administracyjnej;

uzgodniły, co następuje:

Definicje

Artykuł 1

Użyte w niniejszej umowie określenia oznaczają:

1. „przepisy celne” - przepisy prawne obowiązujące na terytoriach Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy dotyczące przywozu, wywozu i przewozu towarów oraz transferu środków płatniczych, a także ceł i innych opłat, jak również środków zakazu, ograniczeń i kontroli;
2. „organy celne” - w Rzeczypospolitej Polskiej: Ministra Finansów, a w Republice Mołdowy: Departament Celny;
3. „należności celne” - wszelkie cła i inne opłaty wymierzane i pobierane zgodnie z przepisami celnymi;
4. „organ występujący z wnioskiem” - organ celny, który występuje z wnioskiem o udzielenie pomocy w sprawach celnych;
5. „organ proszony o pomoc” - organ celny, do którego zwrócono się o pomoc w sprawach celnych;
6. „naruszenie przepisów celnych” - wszelkie dokonane lub usiłowane działania sprzeczne z przepisami celnymi;
7. „osoba” - osobę fizyczną lub prawną, a także jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, utworzone zgodnie z przepisami obowiązującymi w państwach Umawiających się Stron, dokonujące przywozu, wywozu i przewozu towarów;
8. „środki odurzające” - substancje wymienione w Jednolitej Konwencji Narodów Zjednoczonych o środkach odurzających z 1961 r., sporządzonej w Nowym Jorku dnia 30 marca 1961 r., oraz w Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi, sporządzonej w Wiedniu dnia 20 grudnia 1988 r.;
9. „substancje psychotropowe” - substancje wymienione w Konwencji Narodów Zjednoczonych o substancjach psychotropowych, sporządzonej w Wiedniu dnia 21 lutego 1971 r.;
10. „przesyłka niejawnie nadzorowana” - postępowanie, w którym zezwala się, by dostawy zawierające środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich zamienniki mogły być przywożone, przewożone lub wywożone z terytoriów państw Umawiających się Stron, za wiedzą i pod nadzorem właściwych organów Umawiających się Stron, w celu ustalenia tożsamości osób uczestniczących w nielegalnym obrocie środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi.

Zakres umowy

Artykuł 2

Organy celne, w ramach swoich uprawnień i możliwości oraz zgodnie ze swoim ustawodawstwem krajowym, będą sobie wzajemnie udzielać pomocy w celu:

- a) zapewniania prawidłowego stosowania przepisów celnych,
- b) prowadzenia dochodzeń, zapobiegania i zwalczania naruszeń przepisów celnych,
- c) właściwego wymiaru i poboru ceł oraz innych opłat związanych z przywozem, wywozem i przewozem towarów,
- d) wymiany informacji i dokumentów związanych ze stosowaniem przepisów celnych,
- e) szkolenia i doskonalenia umiejętności zawodowych funkcjonariuszy celnych oraz zapoznawania ich ze środkami technicznymi wykorzystywanymi w pracy służb celnych.

Informacje

Artykuł 3

1. Organy celne będą, na wniosek lub z własnej inicjatywy, przekazywać sobie wzajemnie wszelkie informacje, mogące pomóc w zapewnieniu prawidłowego:

- a) poboru ceł oraz innych opłat związanych z przywozem, wywozem i przewozem towarów, a w szczególności informacje potrzebne do określania wartości celnej towarów i ustalenia ich klasyfikacji taryfowej,
- b) stosowania zakazów i ograniczeń przywozowych i wywozowych,
- c) stosowania reguł pochodzenia towarów.

2. Jeżeli organ proszony o pomoc nie posiada żądanych informacji, podejmie działania w celu ich uzyskania, zgodnie z własnym ustawodawstwem krajowym.

Artykuł 4

Organy celne, na wniosek lub z własnej inicjatywy, będą sobie wzajemnie przekazywać wszelkie informacje potwierdzające, czy:

- a) towary przywiezione na terytorium jednego państwa zostały wywiezione z terytorium drugiego państwa zgodnie z jego ustawodawstwem krajowym,
- b) towary wywiezione z terytorium jednego państwa zostały przywiezione na terytorium drugiego państwa zgodnie z jego ustawodawstwem krajowym.

Przekazywane informacje będą dotyczyły także wszelkich środków kontrolnych, jakim podlegały towary.

Artykuł 5

Organy celne, na wniosek lub z własnej inicjatywy, udzielają sobie wzajemnie wszelkich dostępnych informacji o wykrytych, dokonanych lub planowanych działaniach, które naruszają lub mogą naruszać przepisy celne, a w szczególności o:

- a) osobach, o których wiadomo lub które podejrzewa się, że naruszyły przepisy celne obowiązujące na terytorium drugiego państwa,
- b) nowych środkach i metodach wykorzystywanych do naruszania przepisów celnych,
- c) rodzajach towarów, o których wiadomo, że są przedmiotem naruszania przepisów celnych,
- d) środkach transportu, o których wiadomo lub podejrzewa się, że są lub mogą być wykorzystywane do naruszania przepisów celnych.

Artykuł 6

1. Organy celne, z własnej inicjatywy lub na wniosek, będą sobie wzajemnie przekazywać raporty, dowody lub poświadczane kopie dokumentów, zawierające wszelkie dostępne informacje o ujawnionych lub planowanych działaniach, które naruszają lub mogą naruszać przepisy celne.
2. Dokumenty, o których mowa w ustępie 1, mogą być zastąpione danymi sporządzonymi z zastosowaniem techniki elektronicznego przetwarzania danych.
3. Wyjaśnienia co do wykorzystania dokumentów lub informacji elektronicznych powinny być przekazywane wraz z tymi dokumentami i informacjami.

Sprawowanie kontroli nad towarami i środkami transportu

Artykuł 7

Organy celne, w ramach swoich uprawnień i możliwości oraz zgodnie ze swoim ustawodawstwem krajowym, będą, na wniosek, sprawować kontrolę nad:

- a) osobami, co do których istnieją dowody, że naruszyły lub naruszają przepisy celne,
- b) towarami, których przywóz, wywóz lub przewóz może powodować naruszenie przepisów celnych,
- c) środkami transportu i kontenerami, co do których istnieje podejrzenie, że były lub mogą zostać wykorzystane w celu naruszenia przepisów celnych.

Walka z nielegalnym obrotem środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi

Artykuł 8

1. W celu aktywizacji działań związanych z zapobieganiem, prowadzeniem dochodzeń i zwalczaniem nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, organy celne, bez wniosku i w możliwie najkrótszym terminie, przekazują sobie informacje o:

- a) osobach, o których wiadomo lub co do których zachodzi podejrzenie, że zajmują się nielegalnym obrotem środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi,
- b) środkach transportu, w tym kontenerach oraz przesyłkach pocztowych, o których wiadomo, iż są wykorzystywane do nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi wymienionymi w artykule 1, lub co do których zachodzi takie podejrzenie.

2. Organy celne, bez wniosku, przekazują sobie informacje o sposobach i metodach stosowanych w nielegalnym obrocie środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, a także o skuteczności nowych metod ich kontroli.

3. Postanowienia ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu mogą być rozszerzone na substancje, które są stosowane do produkcji środków odurzających i substancji psychotropowych.

4. Informacje, o których mowa w ustępach 1 i 2, mogą być przekazywane innym organom administracji publicznej, zajmującym się zwalczaniem narkomanii oraz nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi.

5. Organy celne, w ramach swoich uprawnień i możliwości oraz zgodnie ze swoim ustawodawstwem krajowym, podejmą niezbędne środki, aby umożliwić właściwe wykorzystanie, na poziomie międzynarodowym, metody przesyłki niejawnie nadzorowanej, w celu ujawnienia osób uczestniczących w nielegalnym obrocie środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi oraz ich zamiennikami i podjęcia kroków prawnych przeciwko nim.

6. Decyzje o zastosowaniu metody przesyłki niejawnie nadzorowanej będą podejmowane w każdym konkretnym przypadku przez właściwe organy Umawiających się Stron i mogą uwzględniać, w razie konieczności, ustalenia co do pokrywania wydatków.

Postępowanie wyjaśniające

Artykuł 9

1. Organ proszony o pomoc przeprowadza postępowanie wyjaśniające w sprawach o naruszenie przepisów celnych. Wyniki postępowania wyjaśniającego przekazuje organowi celnemu występującemu z wnioskiem.

2. Czynności wyjaśniające, o których mowa w ustępie 1, zostaną przeprowadzone zgodnie z ustawodawstwem tego państwa, którego organ celny jest proszony o pomoc.
3. Organ proszony o pomoc może zezwolić funkcjonariuszom organu celnego występującego z wnioskiem na uczestniczenie w czynnościach wyjaśniających.

Eksperci i świadkowie

Artykuł 10

1. Organy celne, na wniosek, mogą upoważnić swoich funkcjonariuszy do występowania w charakterze ekspertów lub świadków w postępowaniu administracyjnym lub sądowym, w ramach pełnomocnictwa udzielonego przez organy celne w sprawach objętych niniejszą umową. Wniosek o stawiennictwo musi szczegółowo wskazywać, w jakiej sprawie, w jakim zakresie oraz w jakim charakterze upoważniony funkcjonariusz organu celnego będzie występować.
2. Funkcjonariusze celni, którzy w okolicznościach przewidzianych niniejszą umową przebywają na terytorium drugiego państwa, powinni legitymować się urzędowym pełnomocnictwem. Nie mogą być umundurowani i uzbrojeni.

Wykorzystanie informacji i dokumentów

Artykuł 11

1. Informacje i dokumenty, otrzymane w ramach niniejszej umowy, nie będą wykorzystywane w celach innych niż te, które są określone w umowie, bez uprzedniej pisemnej zgody organu celnego, który je dostarczył. Postanowienie to nie ma zastosowania do informacji i dokumentów dotyczących naruszania przepisów celnych, odnoszących się do środków odurzających i substancji psychotropowych.
2. Wszelkie informacje, przekazane w jakiejkolwiek formie w ramach niniejszej umowy, będą miały charakter poufny. Informacje takie będą traktowane jako tajemnica służbowa, zgodnie z ustawodawstwem krajowym obydwu państw.
3. Organy celne, zgodnie z celami i zakresem niniejszej umowy, mogą wykorzystać informacje i dokumenty, otrzymane stosownie do niniejszej umowy, jako dowody w postępowaniu administracyjnym i sądowym. Dowody te mogą być wykorzystane wyłącznie w zgodzie z ustawodawstwem krajowym obydwu państw.

Forma i treść wniosku o pomoc

Artykuł 12

1. Wnioski o pomoc, stosownie do niniejszej umowy, przekazywane będą w formie pisemnej. Do wniosków będą załączone dokumenty niezbędne do ich realizacji. W nagłych sytuacjach dopuszcza się wnioski przekazywane ustnie. Muszą być one jak najszybciej potwierdzone na piśmie.
2. Wnioski, o których mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, powinny zawierać następujące informacje:
 - a) określenie organu celnego występującego z wnioskiem,
 - b) charakter postępowania,
 - c) przedmiot i uzasadnienie wniosku,
 - d) nazwy i adresy osób, których dotyczy postępowanie, o ile są znane, oraz
 - e) krótki opis rozpatrywanej sprawy oraz kwestie prawne z nią związane.
3. Wnioski powinny być przedkładane w języku angielskim lub w innym języku, możliwym do przyjęcia przez organ proszony o pomoc.
4. W przypadku gdy wniosek nie spełnia wymogów, o których mowa w ustępach 1, 2 i 3, można zażądać jego korekty lub uzupełnienia.

Wyjątki od obowiązku udzielania pomocy

Artykuł 13

1. Jeżeli organ proszony o pomoc uzna, że realizacja wniosku może przynieść szkodę suwerenności, bezpieczeństwu, porządkowi publicznemu, interesom gospodarczym lub innym istotnym interesom jego państwa, może całkowicie lub częściowo odmówić udzielenia pomocy lub uzależnić ją od spełnienia określonych warunków.
2. Jeżeli organ celny występuje z wnioskiem o pomoc, której sam nie mógłby udzielić, powinien w swoim wniosku zwrócić na ten fakt uwagę. Spełnienie takiej prośby pozostawia się do uznania organu proszonego o pomoc.
3. Jeżeli wniosku o pomoc nie można spełnić, organ występujący z wnioskiem powinien zostać niezwłocznie pisemnie powiadomiony o przyczynach jego odrzucenia.

Koszty

Artykuł 14

Umawiające się Strony zrzekają się wszelkich roszczeń o zwrot kosztów poniesionych przy wykonywaniu niniejszej umowy, z wyjątkiem wydatków poniesionych na ekspertów, świadków i tłumaczy, którzy nie są urzędnikami państwowymi.

Udzielanie pomocy

Artykuł 15

1. Niniejsza umowa będzie miała zastosowanie na obszarze celnym Rzeczypospolitej Polskiej i obszarze celnym Republiki Mołdowy.
2. Pomoc przewidziana niniejszą umową udzielana będzie bezpośrednio przez organy celne. Organy te uzgodnią szczegółowy tryb działania dla realizacji tego celu.

Wejście w życie i wypowiedzenie

Artykuł 16

1. Umawiające się Strony powiadomią się wzajemnie, w drodze wymiany not, o spełnieniu stawianych przez ustawodawstwo krajowe swych państw wymogów, niezbędnych dla wejścia niniejszej umowy w życie. Umowa wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia otrzymania noty późniejszej.
2. Zmiany i uzupełnienia postanowień niniejszej umowy wymagają pisemnej zgody Umawiających się Stron.
3. Umowa niniejsza zawarta jest na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana w drodze notyfikacji i utraci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia otrzymania takiej noty przez drugą Umawiającą się Stronę.

UMOWĘ niniejszą sporządzono w Warszawie dnia 18 września 2002 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, mołdawskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W razie rozbieżności w interpretacji tekst w języku angielskim będzie rozstrzygający.

NA DOWÓD CZEGO, niżej podpisani, należycie upoważnieni, podpisali niniejszą umowę. Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 16 czerwca 2004 r.

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innego rodzaju przestępczości, podpisana w Kiszyniowie dnia 22 października 2003 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 22 października 2003 r. została podpisana w Kiszyniowie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innego rodzaju przestępczości, w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innego rodzaju przestępczości

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Mołdowy, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”:

- dążąc do dalszego rozwoju stosunków między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowy w duchu przyjaźni i dobrej współpracy;
- zaniepokojone wzrostem przestępczości w ogóle, a przestępczości zorganizowanej w szczególności;
- przekonane o istotnym, dla zwalczania przestępczości, a w szczególności jej zorganizowanych form, znaczeniu współpracy pomiędzy organami właściwymi do ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- dążąc do ustanowienia optymalnych zasad, form i sposobów pracy operacyjnej i działań prewencyjnych tych organów;
- biorąc pod uwagę postanowienia Jednolitej konwencji o środkach odurzających z 1961 r., sporządzonej w Nowym Jorku dnia 30 marca 1961 r., i Protokołu zmieniającego Jednolitą konwencję o środkach odurzających z 1961 r., sporządzonego w Genewie dnia 25 marca 1972 r.; Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami

odurzającymi i substancjami psychotropowymi, sporządzonej w Wiedniu dnia 20 grudnia 1988 r.; Konwencji o substancjach psychotropowych, sporządzonej w Wiedniu dnia 21 lutego 1971 r.; innych odpowiednich traktatów oraz prawa wewnętrznego ich odnośnych Państw, kierując się zasadami równości, wzajemności i obustronnych korzyści, uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

1. Umawiające się Strony będą, w zgodzie z krajowym ustawodawstwem ich odnośnych Państw, współpracować w zapobieganiu i wykrywaniu przestępstw, których skutki wykraczają poza granicę jednego Państwa. Współpraca ta będzie dotyczyć w szczególności:

- 1) aktów międzynarodowej przestępczości zorganizowanej;
- 2) nielegalnej uprawy, produkcji, nabywania, posiadania, dystrybucji, importu, eksportu i tranzytu środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów, trucizn, nielegalnego obrotu nimi;
- 3) aktów terroryzmu;
- 4) nielegalnej produkcji, nabywania, posiadania, importu, eksportu, tranzytu i obrotu bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi, substancjami chemicznymi, biologicznymi, bakteriologicznymi, radioaktywnymi i materiałami nuklearnymi, przedmiotami i technologiami o strategicznym znaczeniu i technologią wojskową;
- 5) fałszowania lub podrobienia pieniędzy, znaczków pocztowych i papierów wartościowych, niepieniężnych środków płatniczych i dokumentów, jak również dystrybucji takich sfałszowanych lub podrobionych rzeczy;
- 6) nielegalnych operacji finansowych, przestępstw gospodarczych i legalizacji dochodów pochodzących z przestępstwa;
- 7) przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu, wolności, godności ludzkiej i przeciwko własności;
- 8) handlu ludźmi i nielegalnego handlu organami i tkankami ludzkimi;
- 9) stręczycielstwa;
- 10) nielegalnej migracji i pobytu osób oraz związanych z tym działań kryminalnych;
- 11) przestępstw odnoszących się do obiektów o kulturowej i historycznej wartości lub innych obiektów o znacznej wartości;
- 12) kradzieży samochodów i postępowania w jakikolwiek inny nielegalny sposób z pojazdami mechanicznymi;
- 13) przestępstw przeciwko środowisku;
- 14) przestępstw przeciwko własności intelektualnej;
- 15) przestępstw komputerowych;
- 16) korupcji.

2. Umawiające się Strony zobowiązują się także do współpracy w zakresie:

- 1) poszukiwania osób podejrzanych o popełnienie przestępstw wymienionych w ustępie 1 lub uchylających się od odbycia kary orzeczonej za ich popełnienie;
 - 2) poszukiwania osób zaginionych, a także podejmowania czynności związanych z potrzebą identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz nieznanymi zwłok;
 - 3) poszukiwania przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub służących do jego popełnienia.
3. Organy, o których mowa w artykule 2 ustęp 1 niniejszej umowy, mogą, na podstawie wspólnego porozumienia, rozszerzyć współpracę o dodatkowe rodzaje przestępstw.

Artykuł 2

1. Wszystkie niezbędne kontakty, których celem jest wykonywanie niniejszej umowy, będą odbywać się bezpośrednio między właściwymi organami w zakresie ich właściwości lub upoważnionymi przez nie przedstawicielami.

Organami tymi są:

- po stronie Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) minister właściwy do spraw wewnętrznych,
- 2) minister właściwy do spraw instytucji finansowych,
- 3) minister właściwy do spraw finansów publicznych,
- 4) Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- 5) Komendant Główny Policji,
- 6) Komendant Główny Straży Granicznej,
- 7) Generalny Inspektor Informacji Finansowej;

- po stronie Republiki Mołdowy:

- 1) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych,
- 2) Biuro Prokuratora Generalnego,
- 3) Służba Informacji i Bezpieczeństwa,
- 4) Centrum do Spraw Zwalczania Przestępstw Gospodarczych i Korupcji,
- 5) Departament Ceł,
- 6) Departament Straży Granicznej.

2. Umawiające się Strony powiadomią się wzajemnie drogą dyplomatyczną o jakichkolwiek zmianach właściwości lub nazwy organów, o których mowa w ustępie 1.

3. Właściwe organy Umawiających się Stron, w zakresie swej właściwości, mogą tworzyć punkty kontaktowe i zawierać protokoły wykonawcze do niniejszej umowy i określać w nich szczegółowe zasady i przedmiot współpracy. Mogą one również, w razie potrzeby, odbywać konsultacje w celu zapewnienia skutecznej współpracy będącej przedmiotem niniejszej umowy.

4. Właściwe organy Umawiających się Stron przekazują sobie wzajemnie nazwiska osób mających uczestniczyć w wymianie ekspertów najpóźniej na dwa tygodnie przed planowaną datą przedsięwzięcia. Jeżeli jedna Umawiająca się Strona uzna, że pobyt na terytorium jej Państwa osoby wyznaczonej przez drugą Umawiającą się Stronę może zagrażać bezpieczeństwu narodowemu Państwa tej Umawiającej się Strony lub innym jego istotnym interesom, mają odpowiednie zastosowanie postanowienia artykułu 9 niniejszej umowy.

Artykuł 3

1. Właściwe organy Umawiających się Stron zapewnią ochronę przekazywanych sobie wzajemnie informacji niejawnych w stopniu nie niższym, niż wynika to z przepisów prawnych Państwa Umawiającej się Strony przekazującej informacje.
2. Wszelkie tego rodzaju informacje lub sprzęt techniczny przekazane przez właściwy organ jednej Umawiającej się Strony właściwemu organowi drugiej Umawiającej się Strony mogą być udostępnione innym podmiotom państw trzecich właściwym dla ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego wyłącznie za zgodą właściwego organu przekazującego je.
3. W przypadku narażenia na ujawnienie lub ujawnienia informacji niejawnych przekazywanych przez właściwy organ jednej Umawiającej się Strony, właściwy organ drugiej Umawiającej się Strony powiadomi niezwłocznie o tym zdarzeniu właściwy organ przekazujący, poinformuje o okolicznościach zdarzenia i jego skutkach oraz działaniach podjętych w celu zapobieżenia występowaniu w przyszłości tego rodzaju zdarzeń.

Artykuł 4

1. W celu zapewnienia ochrony przekazywanych między nimi danych osobowych Umawiające się Strony zobowiązują się stosować następujące zasady postępowania:
 - 1) wykorzystywanie przekazywanych danych osobowych nastąpi wyłącznie w celu oraz na warunkach określonych przez właściwe organy Umawiającej się Strony przekazującej;
 - 2) właściwy organ jednej Umawiającej się Strony poinformuje właściwy organ drugiej Umawiającej się Strony, na jej wniosek, o sposobie wykorzystania przekazanych danych osobowych oraz o wyniku sprawy;
 - 3) właściwe organy jednej Umawiającej się Strony przekazują dane osobowe wyłącznie właściwym organom drugiej Umawiającej się Strony; przekazywanie tych danych innym podmiotom może nastąpić tylko za zgodą właściwych organów Umawiającej się Strony przekazującej;
 - 4) właściwe organy Umawiającej się Strony przekazującej dane osobowe są odpowiedzialne za prawdziwość tych danych;
 - 5) jeżeli okaże się, że przekazane dane osobowe są nieprawdziwe lub są to dane, których przekazanie było niedozwolone, należy niezwłocznie zawiadomić o tym właściwe organy drugiej

Umawiającej się Strony; w takim przypadku właściwe organy tej Umawiającej się Strony mają obowiązek je sprostować lub zniszczyć;

- 6) właściwe organy Umawiającej się Strony przekazującej informacje o danych osobowych określają termin usunięcia przekazanych danych;
- 7) przekazywanie i otrzymywanie danych osobowych podlega rejestracji i kontroli dokonywanej przez właściwy organ ustanowiony przez każdą z Umawiających się Stron;
- 8) właściwe organy obu Umawiających się Stron są zobowiązane do skutecznej ochrony przekazywanych im danych osobowych przed dostępem do nich osób do tego nieuprawnionych, przed nieuprawnionymi zmianami oraz bezprawnym ich ujawnieniem.

2. Postanowienia ustępu 1 stosuje się również do danych osobowych uzyskiwanych przez właściwe organy jednej Umawiającej się Strony na terytorium Państwa drugiej Umawiającej się Strony w toku ich uczestniczenia w czynnościach przewidzianych w niniejszej umowie.

3. Właściwym organom jednej Umawiającej się Strony, uczestniczącym w czynnościach na terytorium Państwa drugiej Umawiającej się Strony, mogą być udostępniane, na ich wniosek, dane osobowe wyłącznie pod nadzorem właściwych organów tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5

W celu realizacji współpracy, o której mowa w artykule 1 niniejszej umowy, właściwe organy Umawiających się Stron będą:

- 1) przekazywać sobie wzajemnie, w uzasadnionych wypadkach, dane osobowe sprawców przestępstw oraz informacje o:
 - a) inspiratorach i osobach kierujących działaniami przestępczymi,
 - b) powiązaniach przestępczych między sprawcami,
 - c) strukturach grup i organizacji przestępczych oraz metodach ich działania,
 - d) typowych zachowaniach poszczególnych sprawców i grup sprawców,
 - e) istotnych okolicznościach sprawy dotyczących czasu, miejsca, sposobu popełnienia przestępstwa, jego przedmiotu i cech szczególnych,
 - f) naruszonych przepisach prawa karnego,
 - g) podjętych już działaniach i ich wyniku;
- 2) na wniosek drugiej Umawiającej się Strony, podejmować odpowiednie działania policyjne i realizować bez zbędnej zwłoki wspólnie uzgodnione czynności policyjne, a szczególnie dotyczące zakupu kontrolowanego oraz przesyłki niejawnie nadzorowanej.

Artykuł 6

Właściwe organy Umawiających się Stron będą wymieniać informacje i wyniki rozpoznania o planowanych i popełnionych zamachach na porządek publiczny i bezpieczeństwo powszechne, dane o sposobie działania sprawców i o ugrupowaniach terrorystycznych planujących lub popełniających przestępstwa na szkodę ważnych interesów narodowych jednej z Umawiających się Stron oraz podejmować wspólnie inne działania, uzasadnione potrzebą zapobiegania terroryzmowi lub jego zwalczania.

Artykuł 7

Właściwe organy Umawiających się Stron będą przekazywać sobie wzajemnie informacje potrzebne do zapobiegania przestępstwom nielegalnego przekraczania granicy państwowej i ich zwalczania, a w szczególności informacje dotyczące organizatorów tego rodzaju przestępstw, metod ich działania, wzory dokumentów uprawniających do przekraczania granicy państwowej, pieczęci odciskanych na tych dokumentach oraz rodzajów wiz i ich symboli.

Artykuł 8

Właściwe organy Umawiających się Stron, w zakresie przewidzianym w artykule 1 ustęp 1 punkt 2 niniejszej umowy, niezależnie od informacji wymienionych w artykule 5 niniejszej umowy, będą:

- 1) przekazywać sobie wzajemnie informacje o:
 - a) obrocie środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i prekursorami,
 - b) miejscach i metodach wytwarzania i przechowywania środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów oraz używanych środkach transportu,
 - c) miejscu przeznaczenia przewożonych środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów;
- 2) udostępniać sobie wzajemnie próbki nowych środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów oraz innych niebezpiecznych substancji, zarówno pochodzenia roślinnego, jak i syntetycznego;
- 3) wymieniać informacje o przepisach oraz doświadczenia w przedmiocie nadzoru nad legalnym obrotem środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i prekursorami, jak też substancjami wyjściowymi i półproduktami koniecznymi do ich wytwarzania.

Artykuł 9

Jeżeli jedna Umawiająca się Strona uzna, że przekazanie informacji, o których mowa w artykułach 5-8 niniejszej umowy, lub realizacja wspólnego przedsięwzięcia mogłyby naruszyć suwerenność jej Państwa, zagrażać jego bezpieczeństwu bądź innym jego istotnym interesom

albo też naruszałyby zasady jego porządku prawnego, może odmówić częściowo lub całkowicie współpracy bądź uzależnić ją od spełnienia określonych warunków.

Artykuł 10

W zakresie współpracy naukowej, technicznej i szkoleniowej właściwe organy Umawiających się Stron będą wymieniać:

- 1) doświadczenia i informacje, w szczególności dotyczące metod zwalczania przestępczości zorganizowanej, nowych form przestępczych działań, jak też stosowania i rozwoju sprzętu specjalnego;
- 2) wyniki prac badawczych z dziedziny ścigania przestępstw i kryminologii oraz rozwiązań karnoprawnych dotyczących przedmiotu niniejszej umowy;
- 3) informacje o przedmiotach związanych z popełnieniem przestępstwa, a także udostępniać sprzęt techniczny służący do zwalczania przestępczości;
- 4) ekspertów, na zasadach odpłatności, w celu szkolenia i doskonalenia zawodowego, w szczególności w zakresie technik kryminalistycznych i operacyjnych metod zwalczania przestępstw;
- 5) literaturę fachową i inne publikacje dotyczące przedmiotu niniejszej umowy.

Artykuł 11

Spory dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej umowy będą rozstrzygane w drodze bezpośrednich rokowań między właściwymi organami Umawiających się Stron w zakresie ich właściwości.

Artykuł 12

Umowa niniejsza nie narusza postanowień umów o pomocy prawnej w sprawach karnych i innych zobowiązań Umawiających się Stron wynikających z dwustronnych i wielostronnych umów międzynarodowych.

Artykuł 13

Umawiające się Strony w sprawach związanych z wykonywaniem postanowień niniejszej umowy posługują się językami: polskim, mołdowskim i angielskim.

Artykuł 14

Koszty związane z wykonywaniem postanowień niniejszej umowy ponosi ta Umawiająca się Strona, na terytorium Państwa której koszty te powstały, chyba że Umawiające się Strony postanowią inaczej.

Artykuł 15

1. Umowa niniejsza wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia otrzymania, drogą dyplomatyczną, późniejszej z not, w których Umawiające się Strony informują się wzajemnie o wypełnieniu krajowych wymogów koniecznych dla wejścia umowy w życie.
2. Umowa niniejsza jest zawarta na czas nieokreślony. Każda z Umawiających się Stron może ją wypowiedzieć w drodze notyfikacji. W takim wypadku utraci moc po upływie trzech miesięcy od dnia otrzymania notyfikacji przez drugą Umawiającą się Stronę.

SPORZĄDZONO w Kiszyniowie dnia 22 października 2003 r. w dwóch oryginalnych egzemplarzach, każdy w językach polskim, mołdowskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku rozbieżności w interpretacji postanowień niniejszej umowy, tekst w języku angielskim uważany będzie za rozstrzygający.

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 9 czerwca 2004 r.

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowy o współpracy gospodarczej, podpisana w Krynicy dnia 7 września 2006 r.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Mołdowy, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”, kierując się postanowieniami Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowy o przyjaźni i współpracy, sporządzonego w Warszawie dnia 15 listopada 1994 r., uwzględniając postanowienia umów międzynarodowych, które wiążą Umawiające się Strony w dziedzinie współpracy gospodarczej, mając na uwadze członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, przekonane, że niniejsza umowa umocni rozwój wzajemnej współpracy gospodarczej, uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

1. Umawiające się Strony będą sprzyjać rozwojowi wzajemnie korzystnej współpracy gospodarczej we wszystkich dziedzinach i sektorach gospodarki na zasadach równości, wzajemnych korzyści i zgodnie z prawem obowiązującym w państwach Umawiających się Stron.
2. Współpraca realizowana w ramach niniejszej umowy będzie ukierunkowana na:
 - 1) wykorzystanie potencjału gospodarczego dla wzmocnienia dwustronnych stosunków gospodarczych;
 - 2) intensyfikację dwustronnych stosunków gospodarczych, w szczególności w sferze inwestycji, innowacji i finansowania przedsięwzięć gospodarczych;
 - 3) rozwój międzyregionalnej współpracy gospodarczej.

Artykuł 2

Współpraca, o której mowa w artykule 1, będzie realizowana poprzez:

- 1) rozwój współpracy między podmiotami gospodarczymi państw Umawiających się Stron, w szczególności w przemyśle spożywczym i sektorze paliwowo-energetycznym;
- 2) realizację projektów inwestycyjnych obejmujących projektowanie, budowę, remont lub przebudowę oraz modernizację w zakresie technologicznym obiektów przez podmioty gospodarcze jednego z państw Umawiających się Stron na terytorium drugiego z państw Umawiających się Stron lub wspólne występowanie podmiotów gospodarczych obu państw Umawiających się Stron na ich terytoriach lub na terytoriach państw trzecich;

- 3) wdrażanie mechanizmów związanych z finansowaniem, ubezpieczaniem oraz udzielaniem gwarancji dla przedsięwzięć gospodarczych;
- 4) współdziałanie w dziedzinie certyfikacji i standaryzacji;
- 5) sprzyjanie kontaktom między organizacjami zrzeszającymi podmioty gospodarcze;
- 6) rozwój usług konsultingowych, prawnych, bankowych i technicznych, w tym wspomagających realizację projektów inwestycyjnych na terytorium obu państw;
- 7) inicjowanie i popieranie różnorodnych form kontaktów, wymianę specjalistów i personelu technicznego, szkolenia, udział w targach i wystawach, misjach gospodarczych, przedsięwzięciach promocyjnych i innych przedsięwzięciach związanych z współpracą gospodarczą;
- 8) rozwój współpracy w dziedzinie turystyki.

Artykuł 3

1. Właściwe organy Umawiających się Stron będą sprzyjać tworzeniu i działalności przedstawicielstw, oddziałów, mieszanych izb gospodarczych i innych jednostek prowadzących działalność gospodarczą.
2. Zasady tworzenia i prowadzenia działalności przez przedstawicielstwa, oddziały, mieszane izby gospodarcze i inne jednostki prowadzące działalność gospodarczą określa prawo obowiązujące w państwie Umawiającej się Strony, na terytorium którego podejmują one działalność.

Artykuł 4

W celu ułatwienia rozwoju współpracy gospodarczej właściwe organy Umawiających się Stron podejmować będą działania prowadzące do wymiany informacji w zakresie:

- 1) prawa regulującego: działalność gospodarczą, inwestycje, standaryzację, certyfikację, licencje, ochronę własności intelektualnej i przemysłowej, praw autorskich i pokrewnych oraz inne dziedziny stanowiące przedmiot wzajemnego zainteresowania;
- 2) przedsięwzięć sprzyjających zacieśnieniu kontaktów między podmiotami gospodarczymi państw Umawiających się Stron, w tym w zakresie przeprowadzania wystaw, targów i misji gospodarczych.

Artykuł 5

1. Umawiające się Strony powołują Polsko-Mołdawską Komisję do spraw Współpracy Gospodarczej, zwaną dalej „Komisją”.
2. Do zadań Komisji należy w szczególności:
 - 1) dokonywanie okresowych przeglądów i ocen współpracy gospodarczej;
 - 2) przygotowywanie propozycji zmierzających do dalszego rozwoju współpracy gospodarczej;

3) identyfikacja problemów ograniczających rozwój współpracy gospodarczej i proponowanie odpowiednich działań w celu ich eliminacji;

4) omawianie spraw spornych dotyczących stosowania lub interpretacji niniejszej umowy.

3. Komisja składa się z sekcji polskiej i mołdawskiej, pod przewodnictwem przewodniczących powoływanych przez każdą z Umawiających się Stron. Dla rozpatrzenia spraw szczegółowych Komisja w ramach swojej kompetencji może tworzyć grupy robocze z określeniem ich zadań.

4. Posiedzenia Komisji przeprowadzane będą w miarę potrzeby co najmniej raz w roku, kolejno w Rzeczypospolitej Polskiej i w Republice Mołdowy. Z inicjatywy jednego z przewodniczących może być zwołane nadzwyczajne posiedzenie Komisji lub zainicjowane spotkanie przewodniczących.

5. Komisja ustanawia regulamin pracy.

Artykuł 6

1. Niniejsza umowa nie narusza praw i zobowiązań Umawiających się Stron wynikających z umów międzynarodowych, których stronami są Rzeczpospolita Polska lub Republika Mołdowy, oraz z ich przynależności do organizacji międzynarodowych.

2. Żadne z postanowień niniejszej umowy nie może być interpretowane jako naruszające prawa i zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej wynikające z jej członkostwa w Unii Europejskiej.

3. W zakresie spraw, które objęte są niniejszą umową, regulowanych przez Umowę o Partnerstwie i Współpracy ustanawiającą partnerstwo pomiędzy Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdowy, z drugiej strony, podpisaną w dniu 28 listopada 1994 r. w Brukseli, wraz z jej wszystkimi późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, pierwszeństwo będą miały postanowienia powyższej Umowy o Partnerstwie i Współpracy, wraz z jej wszystkimi późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.

Artykuł 7

1. Umowa niniejsza wchodzi w życie z dniem otrzymania ostatniej notyfikacji o wykonaniu przez Umawiające się Strony wewnętrznych procedur, koniecznych dla jej wejścia w życie.

2. Niniejsza umowa zawarta jest na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą z Umawiających się Stron. W takim przypadku niniejsza umowa utraci moc po upływie 6 miesięcy od dnia otrzymania noty wypowiedzającej.

3. Za zgodą Umawiających się Stron do niniejszej umowy mogą być wprowadzane zmiany i uzupełnienia w formie pisemnej, które stanowić będą integralną część niniejszej umowy.

Sporządzono w Krynicy dnia 7 września 2006 r., w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i mołdawskim, przy czym obydwa teksty mają jednakową moc.

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowy o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej, podpisana w Kiszyniowie dnia 4 czerwca 2007 r.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Mołdowy, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”, kierując się pragnieniem promowania i pogłębiania współpracy gospodarczej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowy, postanowiły co następuje:

Artykuł 1

1. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej udzieli Rządowi Republiki Mołdowy kredytu w wysokości do 15.000.000,00 USD (słownie: piętnaście milionów dolarów USA), zwanego dalej „Kredytem”, na finansowanie realizowanych w Republice Mołdowy projektów inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska i zaopatrzenia w wodę pitną. Kredyt będzie przeznaczony na sfinansowanie 90% (słownie: dziewięćdziesiąt procent) wartości kontraktów na dostawy z Rzeczypospolitej Polskiej do Republiki Mołdowy maszyn, urządzeń i materiałów wyprodukowanych w Rzeczypospolitej Polskiej, jak również usług, włączając technologie. Poszczególne kontrakty w ramach projektów będą zawierane po dniu wejścia w życie niniejszej umowy.
2. Kredyt będzie wykorzystany w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej umowy. Okres ten może zostać przedłużony za zgodą obu Umawiających się Stron.

Artykuł 2

1. Niniejsza umowa, jak również wszystkie poszczególne projekty finansowane w ramach tej umowy, jest zgodna z przepisami OECD dotyczącymi pomocy wiązanej, zdefiniowanymi w Porozumieniu w Sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych i w innych odpowiednich dokumentach OECD.
2. Rząd Republiki Mołdowy potwierdza gotowość wykorzystywania Kredytu zgodnie z przepisami OECD dotyczącymi pomocy wiązanej i oferuje Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej swoje wsparcie w zakresie zapewnienia zgodności z wyżej wymienionymi przepisami OECD.
3. Rzeczpospolita Polska notyfikuje OECD niniejszą umowę, jak również wszystkie projekty finansowane w ramach Kredytu. Umawiające się Strony zgadzają się na notyfikowanie OECD niniejszej umowy, wszystkich projektów finansowanych na jej podstawie oraz indywidualnych kontraktów w ramach poszczególnych projektów. Niniejsza umowa oraz projekty finansowane

na jej podstawie nie mogą być zakwestionowane przez OECD co do ich zgodności z wymogami Porozumienia w Sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych.

4. Projekty notyfikowane OECD zgodnie z procedurą zawartą w Porozumieniu w Sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych, do których OECD zgłosiło zastrzeżenia, nie będą finansowane w ramach niniejszej umowy bez względu na fakt, że indywidualne kontrakty w ramach poszczególnych projektów zostały zaakceptowane przez Umawiające się Strony, zgodnie z artykułem 3 ustęp 4.

5. Umawiające się Strony poinformują przedsiębiorców ze Strony Polskiej i władze lokalne ze Strony Mołdowskiej o wymogach i procedurach obowiązujących w OECD w zakresie pomocy wiązanej.

Artykuł 3

1. Indywidualne kontrakty, wdrażające poszczególne projekty, finansowane Kredytem, muszą być zawarte zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy. Dokumenty eksportowe, w szczególności faktury, prezentowane przez stronę kontraktu powinny zawierać klauzulę „w ramach Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowy o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej sporządzonej w dniu 04 czerwca 2007 r.”.

2. Kontrakty, o których mowa w artykule 1 ustęp 1, będą zawierane przez przedsiębiorców mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „polskimi przedsiębiorcami”, uprawnionych do zawierania i realizacji takich kontraktów, z władzami lokalnymi z Republiki Mołdowy w terminie 2 lat (słownie: dwa lata) od daty wejścia w życie niniejszej umowy.

3. Załącznik, stanowiący integralną część niniejszej umowy, określa zakres projektów inwestycyjnych, które będą finansowane w ramach Kredytu.

4. Kontrakty, o których mowa w ustępie 1, muszą być zaakceptowane przez Umawiające się Strony, zgodnie z następującą procedurą:

a) Ministerstwo Finansów Republiki Mołdowy poinformuje pisemnie Ministerstwo Finansów Rzeczypospolitej Polskiej o każdym kontrakcie, który został zaaprobowany przez właściwe władze Republiki Mołdowy;

b) następnie Ministerstwo Finansów Rzeczypospolitej Polskiej przekaże do Ministerstwa Finansów Republiki Mołdowy pisemną akceptację kontraktów;

c) kontrakty wejdą w życie w terminie 15 dni od dnia wysłania przez Ministerstwo Finansów Rzeczypospolitej Polskiej pisemnej akceptacji kontraktów do Ministerstwa Finansów Republiki Mołdowy;

d) procedura akceptacyjna nie może przekroczyć 45 dni dla każdej z Umawiających się Stron.

Artykuł 4

1. Wartość dostaw maszyn, urządzeń i materiałów z Rzeczypospolitej Polskiej do Republiki Mołdowy oraz usług, włączając technologie, finansowanych w ramach niniejszej umowy, nie będzie przekraczać kwoty 16.666.667,00 USD (słownie: szesnaście milionów sześćset sześćdziesiąt sześć tysięcy sześćset sześćdziesiąt siedem dolarów USA).
2. Płatności z tytułu podpisanych i realizowanych kontraktów będą dokonywane w następujący sposób:
 - a) 10% (słownie: dziesięć procent) wartości kontraktów będzie płatne w dolarach USA przez władze lokalne z Republiki Mołdowy, jako zaliczka, przelewem bankowym, stosownie do warunków poszczególnych kontraktów;
 - b) pozostałe płatności dla polskich przedsiębiorców będą dokonywane przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej reprezentowany przez Ministra Finansów za pośrednictwem banku upoważnionego do obsługi Kredytu, zgodnie z artykułem 10 ustęp 1 niniejszej umowy, ze środków budżetu państwa Rzeczypospolitej Polskiej, stosownie do warunków poszczególnych kontraktów.

Artykuł 5

Data każdorazowego wykorzystania Kredytu będzie data wypłaty środków kredytowych dla polskiego przedsiębiorcy zgodnie z warunkami poszczególnych kontraktów oraz z Porozumieniem Bankowym, o którym mowa w artykule 10 ustęp 2 niniejszej umowy.

Artykuł 6

1. Wszystkie ceny, będą ustalone zgodnie z wynikami przetargu ogłoszonego przez właściwe organy Rządu Republiki Mołdowy, zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych, a wartość kontraktów będzie wyrażona w dolarach USA.
2. Udział towarów i usług polskiego pochodzenia w dostawach finansowanych w ramach niniejszej umowy nie może być niższy niż 75 % (słownie: siedemdziesiąt pięć procent). Umawiające się Strony mogą zażądać od eksportera przedstawienia szczegółowych informacji dotyczących tego udziału i/lub dostarczenia oficjalnych świadectw pochodzenia.
3. Towary eksportowane z Rzeczypospolitej Polskiej do Republiki Mołdowy w ramach niniejszej umowy nie mogą stać się przedmiotem reeksportu do innych krajów bez pisemnej zgody Ministra Finansów Rzeczypospolitej Polskiej.

Artykuł 7

1. Spłata każdorazowego wykorzystania Kredytu będzie następowała w 36 równych, półrocznych, kolejnych ratach, płatnych w dolarach USA, w dniu 15 marca i 15 września danego roku, po upływie dwuletniego okresu karencji od daty każdorazowego wykorzystania Kredytu.

2. Pierwsza rata jest płatna w pierwszym terminie płatności, po upływie dwuletniego okresu karencji od daty wykorzystania Kredytu.

Artykuł 8

1. Kredyt wykorzystany zgodnie z artykułem 5 będzie oprocentowany w wysokości 1,4% (słownie: jeden przecinek cztery procent) rocznie.
2. Odsetki będą płatne w dolarach USA, w półrocznych, kolejnych ratach, od daty każdorazowego wykorzystania Kredytu, za okresy odsetkowe kończące się 15 marca i 15 września danego roku.
3. Pierwsza płatność odsetek z tytułu każdorazowego wykorzystania Kredytu przypada w końcu okresu odsetkowego, w którym miało miejsce wykorzystanie Kredytu.
4. Odsetki należne za każdy okres odsetkowy naliczane są na bazie 360 dni w roku, biorąc pod uwagę faktyczną liczbę dni (365 [366]/360).
5. W przypadku gdyby Rząd Republiki Mołdowy nie dokonał płatności wynikających z niniejszej umowy, zgodnie z terminem ich zapadalności, od niezapłaconych kwot będą naliczane odsetki karne w wysokości 1,25% (słownie: jeden przecinek dwadzieścia pięć procent) rocznie ponad stopę podstawową przyjętą w ustępie 1.
6. Karne odsetki będą naliczane za okres od terminu zapadalności do daty rzeczywistej spłaty.
7. W przypadku zwłoki w zapłacie należnych kwot wynikających z realizacji niniejszej umowy lub w przypadku ich spłat w niepełnej wysokości, spłacona kwota będzie zaliczana chronologicznie i w pierwszej kolejności na poczet spłaty odsetek karnych, następnie na spłaty odsetek kontraktowych, a w ostatniej kolejności na spłaty kapitału wymagalnego.

Artykuł 9

Jeżeli termin płatności wynikający z warunków niniejszej umowy nie przypada na dzień roboczy w Stanach Zjednoczonych Ameryki, płatność zostanie dokonana pierwszego roboczego dnia następującego po pierwotnie wyznaczonym terminie płatności. Dla celów niniejszej umowy za dzień roboczy uważa się dzień, w którym banki w mieście Nowy Jork są otwarte dla dokonywania rozliczeń krajowych i zagranicznych.

Artykuł 10

1. W celu umożliwienia dokonania płatności w ramach niniejszej umowy, Bank Gospodarstwa Krajowego, działający w imieniu Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, otworzy w swoich księgach rachunków w dolarach USA na imię Ministerstwa Finansów Republiki Mołdowy, o nazwie „Kredyt w pomocy związanej dla Rządu Republiki Mołdowy” dla ewidencji wykorzystania Kredytu oraz spłat kapitałowych i odsetek. W celu umożliwienia dokonania płatności w ramach niniejszej

szej umowy, Ministerstwo Finansów Republiki Mołdowy wykorzysta rachunki budżetu państwa otwarte w Narodowym Banku Mołdowy. Prowadzone rachunki będą wolne od wszelkich opłat.

2. Bank Gospodarstwa Krajowego i Ministerstwo Finansów Republiki Mołdowy zawrą, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej umowy, Porozumienie Bankowe niezbędne do realizacji niniejszej umowy.

Artykuł 11

1. Z zastrzeżeniem ustępu 2, wszelkie podatki, zobowiązania, obciążenia i inne opłaty, jakie mogą powstać w związku z realizacją kontraktów zawartych w celu wykonania niniejszej umowy, będą ponoszone przez każdą ze stron kontraktu w swoim państwie i nie będą finansowane w ciężar Kredytu.

2. Wszelkie podatki dochodowe będą ponoszone zgodnie z postanowieniami Konwencji między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, sporządzonej w Warszawie dnia 16 listopada 1994 r.

3. Wszelkie prowizje bankowe, jak również ewentualne inne opłaty, należne z tytułów związanych z płatnościami w ramach niniejszej umowy, będą płatne przez każdą ze stron kontraktu w swoim państwie, poza Kredytem.

4. Wszelkie spłaty rat kapitału i płatności odsetek zgodnie z niniejszą umową, nie będą pomniejszane o żadne opłaty lub podatki nałożone przez władze Republiki Mołdowy.

Artykuł 12

1. Wszelkie rozbieżności między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej umowy będą rozstrzygane w drodze bezpośrednich negocjacji między Umawiającymi się Stronami.

2. W przypadku nieosiągnięcia porozumienia w drodze bezpośrednich negocjacji określonych w ustępie 1 w ciągu sześciu miesięcy, każda z Umawiających się Stron może wnioskować o oddanie rozstrzygnięcia rozbieżności jakimkolwiek arbitrażowi międzynarodowemu lub trybunałowi międzynarodowemu ad hoc, utworzonemu zgodnie z Regulaminem Arbitrażowym Komisji Narodów Zjednoczonych do Spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego (UNCITRAL).

Artykuł 13

Zmiany do niniejszej umowy mogą być wprowadzone wyłącznie w drodze wymiany not między Umawiającymi się Stronami. Zmiany wchodzi w życie z dniem otrzymania noty późniejszej.

Artykuł 14

Całość korespondencji i dokumentacji związanej z niniejszą umową będzie prowadzona w języku angielskim.

Artykuł 15

Umowa niniejsza podlega przyjęciu zgodnie z prawem każdej z Umawiających się Stron, co zostanie stwierdzone w drodze wymiany not. Za dzień wejścia w życie niniejszej umowy uważa się datę otrzymania noty późniejszej. Umowa niniejsza pozostaje w mocy do czasu całkowitego wypełnienia przez obie Umawiające się Strony zobowiązań z niej wynikających.

Sporządzono w Kiszyniowie dnia 04 czerwca 2007 roku, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w językach polskim, mołdowskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty mają jednakową moc.

W razie rozbieżności przy ich interpretacji, tekst w języku angielskim będzie uważany za rozstrzygający.

ZAŁĄCZNIK

Projekty inwestycyjne, które będą finansowane w ramach kontraktów zawartych na podstawie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej

a

Rządem Republiki Mołdowy o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej:

Modernizacja i rekonstrukcja systemów wodociągowych i kanalizacyjnych oraz inwestycje związane z ochroną środowiska na terenie Republiki Mołdowy o wartości do 16.666.667,00 USD

I Lista głównych projektów inwestycyjnych:

1. Budowa systemu kanalizacyjnego z kanału Soroca-Balti do miast Singerei i Telenesti,
2. Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków w systemie Soroca-Balti,
3. Budowa stacji mini-hydroelektrowni na rzece Reut w pobliżu miejscowości Trebujeni,

4. Budowa wodociągowej linii przesyłowej od linii głównej Soroca-Balti do miasta Drochia,
5. Budowa wodociągowej linii przesyłowej od linii głównej Soroca-Balti do miasta Riscani,
6. Budowa kanalizacji do miasta Floresti od linii głównej Soroca-Balti i wymiana rur w systemie zaopatrzenia w wodę pitną.

II Lista dodatkowych projektów inwestycyjnych:

1. Modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę pitną w mieście Leova,
2. Budowa sieci wodociągowej od kanału Soroca-Balti do miasta Ocnita,
3. Modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę pitną w okręgu Ungheni.

UMOWA

między Ministrem Zdrowia Rzeczypospolitej Polskiej a Ministerstwem Zdrowia Republiki Mołdowy o współpracy w dziedzinie ochrony zdrowia i nauk medycznych, podpisana w Baku dnia 13 września 2011 r.

Minister Zdrowia Rzeczypospolitej Polskiej i Ministerstwo Zdrowia Republiki Mołdowy, zwane dalej „Stronami”,

pragnąc rozwijać stosunki dwustronne w obszarze zdrowia i nauk medycznych;

w przekonaniu, że ta współpraca przyczyni się do poprawy zdrowia ludności obu Państw;

pragnąc wzmocnić współpracę pomiędzy dwoma Państwami, o której mowa w Traktacie między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdowy o przyjaźni i współpracy sporządzonym w Warszawie dnia 15 listopada 1994 r.,

ustalili co następuje:

Artykuł 1

Strony będą rozwijać i wspierać stabilne, przynoszące obopólną korzyść, długotrwałe relacje współpracy w dziedzinie zdrowia i nauk medycznych, w oparciu o zasadę równości, zgodnie z ustawodawstwem krajowym Stron.

Artykuł 2

Strony będą rozwijać współpracę w następujących obszarach:

- 1) podejmowania reform systemu opieki zdrowotnej, w tym w zakresie wzmocnienia podstawowej opieki zdrowotnej, optymalizacji sektora szpitalnego, wprowadzania nowych rozwiązań w zakresie usług rehabilitacji medycznej i opieki pielęgniarskiej;
- 2) uzyskiwania nowych rozwiązań w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia medycznego;
- 3) tworzenia skutecznego systemu zarządzania jakością pomocy medycznej, zgodnie ze standardami Unii Europejskiej;
- 4) wzmocniania zdrowia matek i dzieci oraz poprawiania stanu zdrowia osób starszych;
- 5) podejmowania wspólnych inicjatyw w obszarze przemysłu farmaceutycznego;
- 6) zapewniania dobrej sytuacji sanitarno-epidemiologicznej, w tym gospodarowania odpadami, w celu zapobiegania zagrożeniom epidemiologicznym;
- 7) odżywiania i zagwarantowania bezpieczeństwa żywności, w tym zapewniania bezpiecznej wody pitnej;

- 8) medycyny pracy, w tym oceny zagrożeń występujących w miejscu pracy;
- 9) kontrolowania chorób zakaźnych, w tym zwłaszcza gruźlicy i HIV/AIDS;
- 10) podejmowania badań naukowych w obszarze zdrowia, zgodnie z priorytetowymi potrzebami;
- 11) inne obszary priorytetowe uzgodnione przez Strony.

Artykuł 3

1. Strony będą rozwijać współpracę w obszarach określonych w art. 2 niniejszej Umowy podejmując następujące działania:

- 1) wymienianie informacji dotyczących zaplanowanych kongresów, sympozjów i konferencji naukowych;
- 2) wzajemne uczestniczenie w konferencjach, kongresach, seminariach organizowanych przez Strony;
- 3) wymienianie informacji i materiałów stanowiących przedmiot zainteresowania obu Stron;
- 4) organizowanie szkoleń, warsztatów, wizyt studyjnych dla przedstawicieli Ministerstw Zdrowia i specjalistów ds. systemu ochrony zdrowia;
- 5) organizowanie wymiany studentów, pracowników dydaktycznych i naukowych pomiędzy uczelniami medycznymi i farmaceutycznymi z Republiki Mołdowy i Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) podejmowanie wysiłków na rzecz uruchomienia wspólnych programów badawczych w obszarze zdrowia;
- 7) inne rodzaje współpracy, które zostaną wzajemnie uzgodnione.

2. Strony będą współpracować w ramach programów zdrowotnych stanowiących przedmiot ich zainteresowania, na szczeblu bilateralnym i międzynarodowym, w szczególności w ramach Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) i innych organizacji działających w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych, Rady Europy i innych struktur regionalnych.

Artykuł 4

1. Strony będą zachęcały do bezpośredniej współpracy pomiędzy instytucjami medycznymi i sanitarnymi, jak również pomiędzy uczelniami medycznymi i farmaceutycznymi, które w granicach ich kompetencji określonych przez ustawodawstwo krajowe danej Strony, mogą zawierać umowy o współpracy w ramach wdrażania postanowień art. 2 niniejszej Umowy.
2. Wspomniane instytucje będą ponosić prawną i finansową odpowiedzialność za wypełnianie zobowiązań podjętych przez zawarcie takich umów o współpracy. Rozbieżności pomiędzy współpracującymi instytucjami będą rozstrzygane bezpośrednio pomiędzy nimi.

Artykuł 5

1. Wydatki związane z wykonywaniem postanowień niniejszej Umowy pokrywa odpowiednia Strona w ramach dostępnych środków finansowych w danym obszarze.
2. Strona wysyłająca, w ramach podejmowania działań określonych w art. 3 niniejszej Umowy, zagwarantuje pokrycie kosztów podróży do miejsca przeznaczenia (państwo goszczące) i diet. Strona przyjmująca pokryje koszty zakwaterowania i transportu wewnętrznego, zgodnie z programem opracowanym przez państwo goszczące.
3. Strona wysyłająca zagwarantuje, że osoba oddelegowana na mocy niniejszej Umowy będzie posiadać polisę ubezpieczeniową spełniającą kryteria określone w obowiązujących przepisach państwa Strony przyjmującej, która gwarantuje pokrycie kosztów niezbędnego leczenia w przypadku niespodziewanej choroby lub wypadku, jak również koszt transportu sanitarnego do państwa zamieszkania.

Artykuł 6

W celu realizacji postanowień niniejszej Umowy Strony mogą opracowywać i zawierać Programy Działań obejmujące działania, które mają zostać podjęte w określonym okresie czasu.

Artykuł 7

Wszelkie spory powstałe w związku z interpretacją lub realizacją niniejszej Umowy Strony rozstrzygają w drodze konsultacji. Jeżeli sporu nie można rozstrzygnąć w drodze konsultacji, jest on rozstrzygany drogą dyplomatyczną.

Artykuł 8

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie z dniem otrzymania ostatniego pisemnego powiadomienia kanałami dyplomatycznymi, w którym Państwa-Strony informują się nawzajem o zakończeniu procedur wewnętrznych wymaganych do jej wejścia w życie.
2. Niniejsza Umowa zostaje zawarta na okres 5 (pięciu) lat i będzie automatycznie przedłużana na kolejne pięcioletnie okresy, o ile nie zostanie wypowiedziana przez jedną ze Stron na piśmie na co najmniej 6 (sześć) miesięcy przed upływem danego okresu.
3. W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy, wszelkie działania rozpoczęte na mocy Umowy, które nie zostały zakończone, będą kontynuowane aż do ich zakończenia.

Umowa została sporządzona w Baku dnia 13 września 2011 w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w języku polskim, mołdawskim i angielskim, przy czym każdy tekst jest jednakowo autentyczny.

W przypadku rozbieżności w interpretacji lub stosowaniu postanowień niniejszej Umowy, rozstrzygający będzie tekst w języku angielskim.

PROTOKÓŁ WYKONAWCZY

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdawii do Umowy między Wspólnotą Europejską a Republiką Mołdawii o readmisji osób przebywających nielegalnie, sporządzonej w Brukseli dnia 10 października 2007 r., podpisany w Matrahaza dnia 11 października 2012 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Dnia 11 października 2012 r. w Matrahaza został podpisany Protokół Wykonawczy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdawii do Umowy między Wspólnotą Europejską a Republiką Mołdawii o readmisji osób przebywających nielegalnie, sporządzonej w Brukseli dnia 10 października 2007 r., w następującym brzmieniu:

Protokół Wykonawczy

między

Rządem Rzeczypospolitej Polskiej

a

Rządem Republiki Mołdawii

do Umowy między Wspólnotą Europejską a Republiką Mołdawii

o readmisji osób przebywających nielegalnie,

sporządzonej w Brukseli dnia 10 października 2007 roku

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rząd Republiki Mołdawii, zwane dalej „Stronami”

pragnąc określić zasady wykonania Umowy między Wspólnotą Europejską a Republiką Mołdawii o readmisji osób przebywających nielegalnie, sporządzonej w Brukseli dnia 10 października 2007 roku, zwanej dalej „Umową”;

na podstawie artykułu 19 ustęp 1 Umowy,
uzgodniły co następuje:

Artykuł 1

Właściwe Organy

1. Właściwymi organami do wykonywania Umowy i uprawnionymi do bezpośredniego współdziałania są:

1) w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej:

- Komendant Główny Straży Granicznej

2) w imieniu Republiki Mołdawii:

- Biuro do spraw Migracji i Azylu przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Mołdawii

2. Właściwe organy, o których mowa w ustępie 1, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia wejścia w życie niniejszego Protokołu Wykonawczego, prześlą sobie wzajemnie w formie pisemnej swoje dane kontaktowe.

3. Właściwe organy, o których mowa w ustępie 1, niezwłocznie informują się wzajemnie, w formie pisemnej, o wszelkich zmianach dotyczących nazw i zakresu właściwości organów, o których mowa w ustępie 1, oraz danych kontaktowych, o których mowa w ustępie 2.

Artykuł 2

Przejścia graniczne

1. Strony wykorzystują do readmisji i tranzytu następujące przejścia graniczne:

1) w Rzeczypospolitej Polskiej:

- przejście graniczne Warszawa-Okęcie

2) w Republice Mołdawii:

- przejście graniczne Międzynarodowy Port Lotniczy Kiszyniów

- przejście graniczne Leuseni-Albita

2. O wszelkich zmianach w wykazie przejść granicznych, o których mowa w ustępie 1, Strony informują się wzajemnie drogą dyplomatyczną.

3. Wykorzystanie przejść granicznych nie wymienionych w niniejszym artykule jest uzgadniane przez właściwe organy Stron.

Artykuł 3

Uzupełniające środki i dokumenty

1. Za dodatkowe środki i dokumenty dowodzące lub pozwalające na domniemanie, że osoba podlegająca readmisji posiada obywatelstwo państwa Strony rozpatrującej wniosek uznaje się:

1) kopię aktu małżeństwa;

2) odciski palców.

2. Za dodatkowe środki i dokumenty potwierdzające podstawę do readmisji obywateli państw trzecich i bezpaństwowców uznaje się dokumentację fotograficzną i audiowizualną potwierdzającą bezprawny i bezpośredni wjazd na terytorium każdej ze Stron, a także jakiegokolwiek inne dokumenty akceptowane przez właściwy organ Strony rozpatrującej wniosek.

3. W przypadku, gdy właściwy organ Strony składającej wniosek uzna, że inne dokumenty lub środki niż przewidziane w ustępie 2 oraz załącznikach 3 i 4 do Umowy, mogą mieć istotne znaczenie dla określenia podstaw do readmisji obywateli państw trzecich i bezpaństwowców,

takie dokumenty lub materiały mogą być załączone do wniosku o readmisję skierowanego do właściwego organu Strony rozpatrującej wniosek.

Artykuł 4

Rozmowa

1. W przypadku braku możliwości ustalenia obywatelstwa osoby podlegającej readmisji, właściwy organ Strony składającej wniosek zamieszcza w punkcie „F” wniosku o readmisję stanowiącego załącznik nr 5 do Umowy prośbę o przeprowadzenie rozmowy z osobą podlegającą readmisji, zgodnie z artykułem 8 ustęp 3 Umowy.
2. Rozmowa przeprowadzana przez upoważnionych przedstawicieli przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego Strony rozpatrującej wniosek odbywa się w miejscu i terminie uzgodnionym z właściwymi organami Strony składającej wniosek, dla każdego przypadku indywidualnie.
3. Upoważnieni przedstawiciele przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego Strony rozpatrującej wniosek zapewnią możliwość wzięcia udziału w rozmowie upoważnionym przedstawicielom właściwych organów Strony składającej wniosek, jeżeli zostanie to uznane za niezbędne.
4. Zgodnie z artykułem 8 ustęp 3 Umowy, właściwy organ Strony rozpatrującej wniosek, zawiadamia w formie pisemnej właściwy organ Strony składającej wniosek o wynikach rozmowy w możliwie najkrótszym czasie, jednak nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia, w którym przeprowadzono rozmowę.
5. W przypadku, w którym określenie obywatelstwa nie jest możliwe, właściwy organ Strony rozpatrującej wniosek informuje właściwy organ Strony składającej wniosek o przyczynach negatywnego rozstrzygnięcia.

Artykuł 5

Procedura składania wniosku o readmisję i udzielania odpowiedzi

1. Właściwy organ Strony składającej wniosek przesyła wniosek o readmisję do właściwego organu Strony rozpatrującej wniosek za pośrednictwem poczty, poczty elektronicznej lub przy użyciu telefaksu.
2. Właściwy organ Strony składającej wniosek zamieszcza proponowaną datę i miejsce przekazania osoby w punkcie „F” wniosku o readmisję stanowiącego załącznik nr 5 do Umowy.
3. Odpowiedź na wniosek o readmisję udzielana jest przez właściwy organ Strony rozpatrującej wniosek za pośrednictwem poczty, poczty elektronicznej lub telefaksu.

Artykuł 6

Przyspieszona procedura readmisji

1. Zasady powrotu w procedurze przyspieszonej podlegają postanowieniom artykułu 5 niniejszego Protokołu, z uwzględnieniem następujących zasad:

1) właściwy organ Strony składającej wniosek powiadamia dodatkowo telefonicznie właściwy organ Strony rozpatrującej wniosek o zaistnieniu okoliczności, o których mowa w artykule 6 ustęp 3 Umowy;

2) właściwy organ Strony rozpatrującej wniosek potwierdza, w odpowiedzi na wniosek, przyjęcie warunków, o których mowa w ustępie 2 artykułu 5, lub proponuje inne warunki. Uzgodnienie zmiany może nastąpić telefonicznie przed udzieleniem odpowiedzi dotyczącej wniosku;

2. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek wątpliwości dotyczących wniosku, właściwe organy Stron mogą kontaktować się wzajemnie, w szczególności telefonicznie, w celu weryfikacji przekazywanych informacji oraz podjęcia ostatecznych rozstrzygnięć.

Artykuł 7

Procedura składania wniosku o tranzyt i udzielania odpowiedzi

Przesłanie wniosku o tranzyt zawierającego informacje, o których mowa w artykule 14 ustęp 1 Umowy, przez właściwy organ Strony składającej wniosek oraz udzielenie odpowiedzi dotyczącej wniosku o tranzyt przez właściwy organ Strony rozpatrującej wniosek odbywa się za pośrednictwem poczty elektronicznej lub telefaksu.

Artykuł 8

Warunki readmisji i tranzytu pod eskortą

Przekazywanie oraz tranzyt osób odbywa się pod eskortą z uwzględnieniem następujących warunków:

1) właściwy organ Strony składającej wniosek zamieszcza odpowiednio w punkcie „F” wniosku o readmisję stanowiącego załącznik nr 5 do Umowy lub w punkcie „C” wniosku o tranzyt stanowiącego załącznik nr 6 do Umowy stopnie służbowe, imiona i nazwiska funkcjonariuszy eskortujących oraz serie, numery i daty wydania ich dokumentów podróży;

2) właściwy organ Strony składającej wniosek niezwłocznie informuje właściwy organ Strony rozpatrującej wniosek o zmianach danych dotyczących funkcjonariuszy eskortujących osoby;

3) funkcjonariusze eskortujący osobę wykonują swoje obowiązki nieuzbrojeni i w ubraniu cywilnym, posiadają podczas wykonywania swoich obowiązków dokumenty podróży i oficjalne dokumenty służbowe potwierdzające, że Strona rozpatrująca wniosek wyraziła zgodę na readmisję lub tranzyt osoby eskortowanej;

- 4) funkcjonariusze eskortujący osobę ponoszą odpowiedzialność za osoby eskortowane oraz za przekazanie tych osób do państwa przeznaczenia;
- 5) funkcjonariusze eskortujący osobę obowiązani są do właściwego zabezpieczenia dokumentów, na podstawie których przekazywana jest osoba eskortowana oraz dokumentów, które mają być przekazane organom państwa, do którego osoba eskortowana jest przekazywana;
- 6) właściwe organy Strony rozpatrującej wniosek zapewnią eskortującym funkcjonariuszom taki sam poziom ochrony i wsparcia, jakie gwarantuje im prawo wewnętrzne Strony rozpatrującej wniosek;
- 7) jeżeli jest to wymagane, Strona rozpatrująca wniosek zapewnia wsparcie eskortującym funkcjonariuszom podczas ich pobytu na terytorium danej Strony, w szczególności w celu zapobieżenia ucieczce osoby przekazywanej albo przewożonej w tranzycie, okaleczenia przez tę osobę siebie lub osób trzecich, lub też zniszczenia mienia;
- 8) funkcjonariusze eskortujący obowiązani są przestrzegać prawa Strony rozpatrującej wniosek. Uprawnienia funkcjonariuszy eskortujących podczas transportowania osoby ograniczają się do obrony koniecznej;
- 9) funkcjonariusze eskortujący powinni posiadać, o ile jest to wymagane, niezbędne wizy do państwa przeznaczenia i państw tranzytu.

Artykuł 9

Koszty

1. Zgodnie z Art. 15 Umowy, wszelkie koszty ponoszone przez Stronę rozpatrującą wniosek w związku z readmisją i tranzytem, które poniosłaby Strona składającą wniosek, zostaną zwrócone przez Stronę składającą wniosek Stronie rozpatrującej wniosek w Euro, w terminie nie dłuższym niż 60 (sześćdziesiąt) dni od daty przedstawienia faktury oraz dokumentów potwierdzających poniesienie takich kosztów;
2. Właściwy organ Strony przesyłając fakturę, o której mowa w ustępie 1, przekazuje informację o numerze konta bankowego oraz inne dodatkowe informacje niezbędne do rozliczenia.

Artykuł 10

Spotkania i konsultacje ekspertów

Właściwe organy Stron, po wzajemnym uzgodnieniu, mogą przeprowadzać spotkania robocze oraz konsultacje ekspertów dotyczące spraw związanych z wykonywaniem Umowy oraz niniejszego Protokołu Wykonawczego.

Artykuł 11

Język komunikowania się

Jeżeli właściwe organy Stron nie postanowią inaczej, komunikowanie w zakresie wykonania Umowy oraz niniejszego Protokołu Wykonawczego odbywa się w języku angielskim.

Artykuł 12

Zmiany

Niniejszy Protokół Wykonawczy może zostać zmieniony na podstawie wzajemnych uzgodnień Stron. Taka zmiana zostanie przedstawiona na piśmie, drogą dyplomatyczną i wejdzie w życie w trybie przewidzianym dla wejścia w życie niniejszego Protokołu.

Artykuł 13

Wejście w życie oraz wypowiedzenie

1. Każda ze Stron poinformuje drugą Stronę, drogą dyplomatyczną, o zakończeniu wewnętrznych procedur niezbędnych do wejścia w życie niniejszego Protokołu.
2. Niniejszy Protokół wejdzie w życie po upływie 3 dni od daty powiadomienia Wspólnego Komitetu ds. Readmisji, o którym mowa w art. 18 Umowy, zgodnie z art. 7 Decyzji Nr 1/2009 Wspólnego Komitetu ds. Readmisji utworzonego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Republiką Mołdawii o readmisji osób przebywających nielegalnie w sprawie przyjęcia Regulaminu.
3. Niniejszy Protokół Wykonawczy pozostanie w mocy tak długo, jak długo obowiązywać będzie Umowa, chyba że zostanie wypowiedziany w drodze notyfikacji przez jedną ze Stron. W takim przypadku utraci moc po upływie sześćdziesięciu dni od dnia otrzymania noty wypowiedzającej.

Sporządzono w Matrahaza dnia 11 października 2012 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, mołdawskim, oraz angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W razie jakichkolwiek rozbieżności przy ich interpretacji, tekst w języku angielskim będzie uważany za rozstrzygający.

Po zaznajomieniu się z powyższym protokołem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,
- jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony,
- będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 10 kwietnia 2014 r.

POROZUMIENIE ADMINISTRACYJNE w sprawie stosowania Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdawią o ubezpieczeniu społecznym, podpisane w Warszawie dnia 9 września 2013 r.

Władze właściwe, zgodnie z artykułem 20 ustęp (2) punkt 1 Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdawią o ubezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie dnia 09.09.2013 roku, zwanej dalej „Umową”, uzgodniły, co następuje:

Rozdział 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

Pojęcia użyte w niniejszym Porozumieniu Administracyjnym mają takie samo znaczenie jak w Umowie.

Artykuł 2

Instytucje łącznikowe

(1) Instytucjami łącznikowymi, o których mowa w artykule 20 ustęp (2) punkt 2 Umowy są:

1. w Republice Mołdawi - Krajowa Kasa Ubezpieczenia Społecznego;
2. w Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Centrala w Warszawie - w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,

- 2) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Centrala w Warszawie - w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczenia społecznego rolników.

(2) Instytucje łącznikowe wymienione w ustępie (1) uzgodnią wspólne procedury i formularze niezbędne do stosowania Umowy i niniejszego Porozumienia Administracyjnego.

(3) Władza właściwa każdej z Umawiających się Stron może wyznaczyć inne, niż te, o których mowa w ustępie (1), instytucje łącznikowe. W takim przypadku zobowiązana jest powiadomić niezwłocznie władzę właściwą drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 3

Instytucje właściwe

Instytucjami właściwymi, o których mowa w artykule 20 ustęp (2) punkt 2 Umowy, są:

1. w Republice Mołdawii - Krajowa Kasa Ubezpieczenia Społecznego;
2. w Rzeczypospolitej Polskiej:
 - 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych - w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
 - 2) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego - w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczenia społecznego rolników.

Rozdział 2

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE STOSOWANEGO USTAWODAWSTWA

Artykuł 4

Potwierdzenie ubezpieczenia

(1) Jeżeli ustawodawstwo jednej z Umawiających się Stron jest stosowane zgodnie z postanowieniami części II Umowy, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony, określona w ustępie (2), na wniosek pracodawcy lub osoby pracującej na własny rachunek, wydaje zaświadczenie potwierdzające, że pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek podlega temu ustawodawstwu, ze wskazaniem okresu ważności takiego zaświadczenia. Zaświadczenie to jest dowodem, że pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek jest wyłączona spod ustawodawstwa drugiej Umawiającej się Strony dotyczącego obowiązkowego ubezpieczenia.

(2) Zaświadczenie, o którym mowa w ustępie (1), jest wydawane:

1. w Republice Mołdawii, przez Krajową Kasę Ubezpieczenia Społecznego;
2. w Rzeczypospolitej Polskiej, przez:
 - 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych - w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
 - 2) Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego - w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczenia społecznego rolników.
- (3) Instytucja właściwa Umawiającej się Strony, która wydaje zaświadczenie, o którym mowa w ustępie (1), dostarcza kopię tego zaświadczenia pracownikowi lub osobie pracującej na własny rachunek, jak również pracodawcy pracownika i instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony.

(4) Wniosek o zgodę, o której mowa w artykule 8 ustęp (3) Umowy, powinien być złożony do instytucji łącznikowej przed końcem początkowego okresu delegowania. W przypadku otrzymania wniosku o przedłużenie okresu delegowania po dniu utraty ważności zaświadczenia, instytucja łącznikowa Umawiającej się Strony, która otrzymała wniosek, sprawdza przyczyny opóźnienia i w razie stwierdzenia, że opóźnienie jest uzasadnione, przesyła wniosek instytucji łącznikowej drugiej Umawiającej się Strony w celu uzyskania zgody.

(5) Do stosowania artykułu 12 Umowy wyznacza się:

1. w Republice Mołdawii, Krajową Kasę Ubezpieczenia Społecznego,
2. w Rzeczypospolitej Polskiej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Centrala w Warszawie.

Rozdział 3

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ŚWIADCZEŃ

Artykuł 5

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia społecznego rolników

(1) Instytucja właściwa Umawiającej się Strony, która otrzyma wniosek o świadczenia przysługujące zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony przesyła, na odpowiednim formularzu, wniosek do instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony, zgodnie z artykułem 24 Umowy, wraz ze wszystkimi dostępnymi dokumentami i informacjami, których instytucja właściwa drugiej Umawiającej się Strony wymaga do ustalenia uprawnień wnioskodawcy.

(2) Instytucje właściwe obu Umawiających się Stron, wymieniają się bezzwłocznie, przy wykorzystaniu odpowiednich formularzy, dostępnymi dokumentami i informacjami, wymaganymi do podjęcia ostatecznej decyzji w sprawie wniosku o świadczenia, oraz informują się wzajemnie o okolicznościach mających wpływ na prawo, wysokość lub wypłatę świadczeń.

(3) Instytucja właściwa Umawiającej się Strony, do której złożono wniosek o świadczenia, weryfikuje informacje dotyczące wnioskodawcy i członków jego rodziny. Rodzaj informacji, które są weryfikowane, uzgadniają instytucje łącznikowe obu Umawiających się Stron.

Rozdział 4

POSTANOWIENIA RÓŻNE I KOŃCOWE

Artykuł 6

Pomoc administracyjna

(1) Instytucja właściwa każdej z Umawiających się Stron przekazuje, na własny koszt, instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony, na jej wniosek, wszelkie informacje i posiadaną dokumentację lekarską, odnoszącą się do niezdolności do pracy/inwalidztwa wnioskodawcy lub świadczeniobiorcy.

(2) Jeżeli instytucja właściwa Umawiającej się Strony wymaga, aby wnioskodawca lub świadczeniobiorca, mający miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony został poddany badaniu lekarskiemu, instytucja właściwa tej drugiej Umawiającej się Strony, na wniosek instytucji właściwej pierwszej Umawiającej się Strony, podejmie działania w celu przeprowadzenia takiego badania na koszt instytucji właściwej, która wnosi o badanie lekarskie.

(3) Instytucja właściwa Umawiającej się Strony niezwłocznie zwraca kwoty należne zgodnie z ustępem (2), po przedstawieniu zestawienia wydatków przez instytucję właściwą drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 7

Potwierdzanie uprawnień do świadczeń

Instytucje właściwe Umawiających się Stron, w celu potwierdzenia istnienia prawa do świadczenia, mogą wymagać od świadczeniobiorcy przedłożenia oświadczenia potwierdzającego pozostawanie świadczeniobiorcy przy życiu, poświadczone zgodnie z przepisami prawnymi państwa miejsca zamieszkania świadczeniobiorcy.

Artykuł 8

Wymiana danych statystycznych

Instytucje łącznikowe Umawiających się Stron wymieniają corocznie dane statystyczne, na dzień 31 grudnia, o liczbie zaświadczeń wydanych zgodnie z artykułem 4 oraz o płatnościach udzielonych świadczeniobiorcom zgodnie z Umową. Te dane statystyczne obejmują liczbę świadczeniobiorców i łączną kwotę świadczeń, z wyszczególnieniem rodzaju świadczenia wypłacanego zgodnie z Umową. Dane statystyczne są przekazywane na formularzach uzgodnionych przez instytucje łącznikowe.

Artykuł 9

Wejście w życie

Niniejsze Porozumienie Administracyjne wchodzi w życie w dniu wejścia w życie Umowy i pozostaje w mocy przez okres obowiązywania Umowy.

Sporządzono w Warszawie dnia 09.09.2013 r. w dwóch oryginalnych egzemplarzach, każdy w językach polskim, mołdawskim i angielskim, przy czym każdy tekst jest jednakowo autentyczny. W przypadku różnic w interpretacji postanowień niniejszego Porozumienia, rozstrzygająca jest angielska wersja językowa.

PROTOKÓŁ

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdawii dotyczący obowiązywania w stosunkach między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdawii dwustronnych umów międzynarodowych zawartych między Rzeczpospolitą Polską (Polską Rzeczpospolitą Ludową) a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1944–1991, podpisany w Warszawie dnia 9 października 2015 r

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Mołdawii, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

Dążąc do określenia zakresu stosunków traktatowych między obydwoma Państwami, Pragnąc uregulować status prawny umów zawartych w latach 1944 - 1991 między Rzeczpospolitą Polską (Polską Rzeczpospolitą Ludową) a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich w stosunkach między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdawii,

Uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Moc obowiązującą w stosunkach między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdawii zachowuje następująca umowa:

Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o współpracy w zapobieganiu aktom bezprawnej ingerencji w działalność lotnictwa cywilnego, podpisana w Moskwie dnia 8 kwietnia 1987 roku (z wyjątkiem pkt II Protokołu do Umowy).

Artykuł 2

Umawiające się Strony stwierdzają, że umów niewymienionych w Artykule 1, zawartych między Rzeczpospolitą Polską (Polską Rzeczpospolitą Ludową) a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1944 - 1991, nie stosuje się w relacjach między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Mołdawii i tym samym uważa się je za wygasłe.

Artykuł 3

Protokół niniejszy podlega przyjęciu zgodnie z prawem każdej z Umawiających się Stron, co zostanie stwierdzone w drodze wymiany not. Protokół wejdzie w życie w dniu, który nastąpi po dniu otrzymania noty późniejszej.

Sporządzono w Warszawie dnia 09.10.2015 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, rumuńskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty mają jednakową moc. W razie rozbieżności przy ich interpretacji, tekst w języku angielskim uważany będzie za rozstrzygający.

POROZUMIENIE

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdawii o wykonywaniu pracy zarobkowej przez członków rodzin członków personelu misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego, podpisane w Warszawie dnia 4 grudnia 2017 r.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Mołdawii, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”, uzgodniły co następuje:

Artykuł 1

Członkowie rodzin będący na utrzymaniu członków personelu misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Mołdawii oraz Republiki Mołdawii w Rzeczypospolitej Polskiej będą mogli, na zasadzie wzajemności, wykonywać pracę zarobkową w Państwie przyjmującym, zgodnie z prawem tego Państwa oraz postanowieniami niniejszego Porozumienia.

Artykuł 2

Dla celów niniejszego Porozumienia, wyrażenie:

- 1) „wykonywanie pracy zarobkowej” oznacza zatrudnienie lub wykonywanie innej działalności zarobkowej;
- 2) „członek personelu misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego” oznacza pracownika Państwa wysyłającego pełniącego funkcję przedstawiciela dyplomatycznego lub urzędnika konsularnego, jak również członka personelu administracyjnego i technicznego misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego w Państwie przyjmującym, który nie jest obywatelem tego Państwa lub nie posiada w nim prawa stałego pobytu, zgodnie z definicjami zawartymi w art. 1 lit. e i f Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych, sporządzonej w Wiedniu dnia 18 kwietnia 1961 r. oraz w art. 1 ust. 1 lit. d i e Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 24 kwietnia 1963 r.;
- 3) „członek rodziny” oznacza osobę pozostającą we wspólnym gospodarstwie domowym i na utrzymaniu członka personelu misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego Państwa wysyłającego, która jest:
 - a) małżonkiem,
 - b) dzieckiem do 21 roku życia,
 - c) dzieckiem do 25 roku życia, będącym studentem instytucji kształcenia wyższego,

d) dzieckiem z niepełnosprawnością fizyczną lub umysłową, niezdolnym do samodzielnego utrzymania się.

Artykuł 3

1. W przypadku, gdy członek rodziny zdecyduje się podjąć pracę zarobkową na terytorium Państwa przyjmującego, Ambasada Państwa wysyłającego złoży odpowiedni pisemny wniosek do Protokołu Dyplomatycznego Ministerstwa Spraw Zagranicznych Państwa przyjmującego.

2. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy wskazać członka rodziny zamierzającego podjąć pracę zarobkową w Państwie przyjmującym, a także zawrzeć krótką charakterystykę stanowiska, które będzie zajmował, informacje o potencjalnym pracodawcy oraz wszelkie inne dane wymagane przez właściwe organy w Państwie przyjmującym, zgodnie z obowiązującym w nim prawem.

3. Po potwierdzeniu spełnienia przez członka rodziny kryteriów określonych niniejszym Porozumieniem, Protokół Dyplomatyczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych Państwa przyjmującego, najszybciej jak to będzie możliwe, poinformuje Ambasadę drugiej Umawiającej się strony, że członek rodziny może wykonywać pracę zarobkową na terytorium tego Państwa.

4. Członek rodziny będzie zwolniony z wymogu uzyskania zezwolenia na wykonywanie pracy zarobkowej w Państwie przyjmującym, innego niż zezwolenie ujęte w ust. 3.

Artykuł 4

1. Jeżeli członek rodziny wykonujący pracę zarobkową na podstawie niniejszego Porozumienia korzysta z immunitetu od jurysdykcji cywilnej i administracyjnej w Państwie przyjmującym, immunitet ten nie będzie dotyczył czynów popełnionych w trakcie wykonywania pracy zarobkowej.

2. Jeżeli członek rodziny wykonujący pracę zarobkową na podstawie niniejszego Porozumienia korzysta z immunitetu od jurysdykcji karnej w Państwie przyjmującym, Państwo wysyłające, na pisemny wniosek Państwa przyjmującego, wnikliwie rozważy możliwość uchylenia takiego immunitetu w odniesieniu do wszelkich czynów popełnionych w trakcie wykonywania pracy zarobkowej. Jeżeli immunitet nie zostanie uchylony, członek rodziny utraci zezwolenie na wykonywanie pracy zarobkowej oraz zostanie poproszony o opuszczenie Państwa przyjmującego.

Artykuł 5

Członek rodziny wykonujący pracę zarobkową zgodnie z postanowieniami niniejszego Porozumienia podlega przepisom o podatku dochodowym, ubezpieczeniu społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnym, obowiązującym w Państwie przyjmującym, w odniesieniu do wszystkich kwestii związanych z wykonywaniem pracy zarobkowej w tym Państwie.

Artykuł 6

1. Niniejsze Porozumienie nie zezwala członkowi rodziny na wykonywanie pracy zarobkowej na stanowiskach, które zgodnie z prawem wewnętrznym Państwa przyjmującego, mogą być zajmowane wyłącznie przez obywateli tego Państwa.
2. Niniejsze Porozumienie nie zezwala członkowi rodziny na domaganie się automatycznego uznania stopni, tytułów naukowych lub innych kwalifikacji. Ich uznawanie będzie odbywać się zgodnie z prawem wewnętrznym Państwa przyjmującego.

Artykuł 7

1. Ambasada Państwa wysyłającego poinformuje Protokół Dyplomatyczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych Państwa przyjmującego o wszelkich zmianach dotyczących statusu członka rodziny wykonującego pracę zarobkową.
2. Członek rodziny może wykonywać pracę zarobkową na zasadach określonych w art. 3 ust. 3 do dnia, w którym:
 - 1) utracił status określony w art. 2 pkt 3, lub
 - 2) nastąpiło rozwiązanie lub wygaśnięcie umowy o pracę lub też innej umowy przewidującej wykonywanie pracy zarobkowej przez członka rodziny, podlegających art. 7 ust. 3, lub
 - 3) nastąpiło zakończenie pełnienia funkcji członka personelu misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego przez osobę, od której zależy status tego członka rodziny.
3. Każda zmiana w wykonywaniu pracy zarobkowej przez członka rodziny wymaga nowego zezwolenia wydanego w trybie i na zasadach określonych w art. 3.

Artykuł 8

Wszelkie zmiany i uzupełnienia niniejszego Porozumienia mogą być dokonywane pisemnie drogą dyplomatyczną, za obopólną zgodą Umawiających się Stron, w postaci oddzielnych protokołów dołączonych jako integralna część obecnego Porozumienia, i wejdą w życie zgodnie z postanowieniami art 10.

Artykuł 9

Wszelkie spory związane z niniejszym Porozumieniem będą rozstrzygane drogą dyplomatyczną, przez bezpośrednie negocjacje obu Umawiających się Stron.

Artykuł 10

Niniejsze Porozumienie wchodzi w życie w dniu podpisania i zostaje zawarte na czas nieokreślony do momentu wypowiedzenia go w postaci pisemnej notyfikacji przekazanej przez którą-

kolwiek z Umawiających się Stron drogą dyplomatyczną. W takim przypadku Porozumienie traci moc po upływie 90 (dziewięćdziesięciu) dni od daty otrzymania przez drugą Umawiającą się Stronę notyfikacji o jego wypowiedzeniu.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni przez Rządy swoich Państw, złożyli podpisy pod niniejszym Porozumieniem.

Sporządzono w Warszawie w dniu 4 grudnia 2017 w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w języku polskim, rumuńskim oraz angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku różnic interpretacyjnych, rozstrzygającym będzie tekst w języku angielskim.

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdawii o udzieleniu Pożyczki w kwocie 20 000 000 EUR, podpisana w Warszawie dnia 8 kwietnia 2022 r.

Zważywszy, że Rząd Republiki Mołdawii podejmuje kroki dla wsparcia gospodarki i społeczeństwa w obliczu inwazji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w kontekście napływu uchodźców z Ukrainy, Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Mołdawii postanawiają, co następuje:

Artykuł 1.

1. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, zwany dalej „Pożyczkodawcą”, udzieli Rządowi Republiki Mołdawii, zwanemu dalej „Pożyczkobiorcą”, Pożyczki w wysokości 20 000 000 EUR (słownie: dwadzieścia milionów euro), zwanej dalej „Pożyczką”. Pożyczka będzie przeznaczona na sfinansowanie wydatków budżetowych związanych m.in. z napływem uchodźców z Ukrainy.
2. Kwota Pożyczki zostanie wypłacona w jednej racie w terminie 3 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej Umowy, z zastrzeżeniem artykułu 7.

Artykuł 2.

1. Kwota Pożyczki będzie wypłacona Pożyczkobiorcy na podstawie pisemnego żądania wypłaty środków, którego wzór określa załącznik 1 do niniejszej Umowy, wystawionego i dostarczonego przez Pożyczkobiorcę nie później niż 10 (słownie: dziesięć) dni roboczych przed datą, w której ma nastąpić wypłata.
2. Datą Wykorzystania będzie data wypłaty środków na rzecz Pożyczkobiorcy.

Artykuł 3.

1. Spłata Pożyczki przez Pożyczkobiorcę na rzecz Pożyczkodawcy nastąpi w jednej racie płatnej przelewem w walucie euro po upływie 20 lat od Daty Wykorzystania.
2. Datą Spłaty Pożyczki będzie dzień przypadający 240 (dwieście czterdzieści) miesięcy kalendarzowych po Dacie Wykorzystania, z wyjątkiem sytuacji, w której taki dzień przypada w dniu niebędącym Dniem Roboczym. W takim przypadku, Data Spłaty będzie pierwszym Dniem Roboczym po dniu przypadającym 240 (słownie: dwieście czterdzieści) miesięcy po Dacie Wykorzystania.

Artykuł 4.

1. Pożyczkobiorca zapłaci Pożyczkodawcy odsetki wynikające z oprocentowania Pożyczki. Stopa oprocentowania Pożyczki będzie równa 0,01% (słownie: jedna setna procenta) rocznie, zaczynając od Daty Wykorzystania (i uwzględniając ten dzień) aż do (i z wyłączeniem) Daty Spłaty Pożyczki.
2. Odsetki naliczane będą od wypłaconej i niespłaconej kwoty Pożyczki za rzeczywistą liczbę dni w tym okresie na bazie 365 dni w roku ($365[366]/365$).
3. Spłata przez Pożyczkobiorcę odsetek za okres 20 lat na rzecz Pożyczkodawcy nastąpi przelewem w walucie euro w Dacie Spłaty.

Artykuł 5.

1. W przypadku, gdyby Pożyczkobiorca nie dokonał na rzecz Pożyczkodawcy płatności w terminie wynikającym z niniejszej Umowy, wówczas Pożyczkobiorca będzie zobowiązany wypłacić Pożyczkodawcy karne odsetki od niezapłaconych kwot, naliczone od faktycznej liczby dni, które upłynęły pomiędzy Datą Spłaty lub datą płatności określoną w artykule 6 ustęp 2 lub artykule 8 ustęp 2 a datą faktycznej wpłaty, w wysokości 3% (słownie: trzech procent) rocznie, na bazie 365 dni w roku ($365[366]/365$).
2. W przypadku zwłoki w zapłacie należnych kwot wynikających z realizacji niniejszej Umowy lub w przypadku ich spłat w niepełnej wysokości, spłacona kwota będzie zaliczana w następującej kolejności: na poczet spłaty odsetek karnych, należności, o których mowa w artykule 8 ustęp 2, odsetek, kapitału.

Artykuł 6.

1. Każdy z poniższych przypadków lub okoliczności stanowi Przypadek Niewykonania:
 - a) wykonanie niniejszej Umowy staje się nielegalne na gruncie prawa Republiki Mołdawii lub na skutek działań Rządu Republiki Mołdawii,
 - b) jakiegokolwiek oświadczenie lub deklaracja złożone przez Pożyczkobiorcę w niniejszej Umowie lub jakimkolwiek innym dokumencie dostarczonym przez Pożyczkobiorcę lub w jego imieniu na mocy niniejszej Umowy lub w związku z nią, jest lub okazuje się, że było błędne lub wprowadzające w błąd pod jakimkolwiek istotnym względem i w terminie miesiąca kalendarzowego od powiadomienia o tym Pożyczkobiorcy przez Pożyczkodawcę nie zostały podjęte żadne działania naprawcze (jeżeli podjęcie takich działań jest możliwe).
2. W razie wystąpienia lub utrzymywania się jakiegokolwiek z Przypadków Niewykonania opisanych w ustępie 1 powyżej Pożyczkodawca może, poprzez powiadomienie Pożyczkobiorcy, zadeklarować, że kapitał wraz z odsetkami jest natychmiast wymagalny i należny.

Artykuł 7.

W celu umożliwienia spłat wynikających z niniejszej Umowy, Bank Gospodarstwa Krajowego („BGK”), działający jako Agent Pożyczkodawcy otworzy rachunek w euro na rzecz Ministerstwa Finansów Republiki Mołdawii, pod nazwą „Pożyczka dla Rządu Republiki Mołdawii”, na którym to rachunku księgowane będą spłaty kwoty głównej, odsetek i karnych odsetek. Rachunek ten będzie wolny od wszelkich opłat. Ministerstwo Finansów Republiki Mołdawii i BGK podpiszą w tym celu stosowne porozumienie wykonawcze. Przed podpisaniem porozumienia wykonawczego nie można dokonać ciągnięcia Pożyczki.

Artykuł 8.

1. Pożyczkobiorca zobowiązuje się, że nie zmieni żadnych praw, zasad lub regulacji w sposób, który negatywnie wpływałby na zdolność Pożyczkodawcy do wypełniania warunków wynikających z niniejszej Umowy.
2. Pożyczkobiorca zobowiązuje się w terminie do 5 (słownie: pięciu) dni roboczych od otrzymania wezwania Pożyczkodawcy zrekompensować Pożyczkodawcy i jego Agentowi jakiegokolwiek koszt, stratę lub zobowiązanie powstałe na skutek działania lub polegania na zawiadomieniu, żądaniu lub instrukcji, którą Pożyczkodawca lub jego Agent mogli w uzasadniony sposób uważać za prawdziwą, poprawną i sporządzaną przez właściwie upoważnione osoby bądź osobę.

Artykuł 9.

Dla celów niniejszej Umowy za Dzień Roboczy uważa się dzień, w którym banki w mieście Frankfurt nad Menem (Niemcy) są otwarte dla dokonywania rozliczeń krajowych i zagranicznych. W sytuacji, gdy dowolna płatność wynikająca z niniejszej Umowy przypada na dzień niebędący dniem roboczym we Frankfurcie nad Menem, wówczas taka płatność zostanie dokonana w pierwszym dniu roboczym przypadającym po pierwotnie ustalonej dacie płatności.

Artykuł 10.

1. Wszelkie prowizje bankowe oraz opłaty nakładane przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz Narodowy Bank Polski związane z płatnościami w ramach niniejszej Umowy będą ponoszone przez Pożyczkodawcę. Wszelkie inne płatności, które mogą być należne lub w jakiegokolwiek sposób związane z transferem funduszy do Pożyczkobiorcy z tytułu niniejszej umowy, będą ponoszone przez Pożyczkobiorcę.
2. Wszelkie spłaty kapitału Pożyczki, odsetek, karnych odsetek oraz wszelkich innych kwot należnych Pożyczkodawcy z tytułu niniejszej Umowy będą wypłacone Pożyczkodawcy w całości i nie będą pomniejszane o żadne opłaty i podatki nałożone przez Rząd Republiki Mołdawii lub opłaty i podatki pobierane przez banki-korespondentów. Jeżeli takie pomniejszenie jest wyma-

gane na podstawie prawa Republiki Mołdawii lub na podstawie prawa stosowanego przez banki-korespondentów, Pożyczkobiorca dokona płatności powiększonej tak, aby Pożyczkodawca po wszelkich pomniejszeniach otrzymał kwotę należną mu na podstawie niniejszej Umowy.

Artykuł 11.

Spląty kapitału, odsetek i karnych odsetek, jak również wszelkie inne płatności należne Pożyczkodawcy ze strony Pożyczkobiorcy zostaną dokonane na następujący rachunek:

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego Departament Usług Agencyjnych

Rachunek: 001016154420

Societe Generale, Paris

SWIFT: SOGEFRPP

BGK SWIFT: GOSKPLPWXXX

chyba, że Pożyczkobiorca otrzyma od Agenta Pożyczkodawcy inne polecenie z wyprzedzeniem nie krótszym niż 5 (słownie: pięć) Dni Roboczych.

Artykuł 12.

Umowa może zostać zmieniona na piśmie za obopólną zgodą Stron niniejszej Umowy. Zmiany wejdą w życie zgodnie z postanowieniami artykułu 15 ustęp 1 niniejszej Umowy.

Artykuł 13.

Całość korespondencji i dokumentacji przekazywanej między Pożyczkodawcą i Pożyczkobiorcą związanej z niniejszą Umową będzie prowadzona w języku angielskim.

Artykuł 14.

Załącznik 1 stanowi integralną część niniejszej Umowy.

Artykuł 15.

1. Umowa niniejsza wejdzie w życie z dniem otrzymania ostatniego pisemnego zawiadomienia, w którym Pożyczkodawca i Pożyczkobiorca informują się wzajemnie o wypełnieniu swoich wewnętrznych procedur niezbędnych do wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. Umowa niniejsza pozostanie w mocy do czasu całkowitego wypełnienia przez Pożyczkodawcę i Pożyczkobiorcę zobowiązań z niej wynikających, co zostanie stwierdzone w drodze wymiany not. Umowa utraci moc w dniu otrzymania noty późniejszej.

Sporządzono w Warszawie dnia 8 kwietnia 2022 w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, rumuńskim oraz angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku rozbieżności przy ich interpretacji, tekst w języku angielskim będzie uważany za rozstrzygający.

ZAŁĄCZNIK 1

Żądanie wypłaty środków [wzór]

Do:

Ministerstwo Finansów

ul. Świętokrzyska 12

00-196 Warszawa

Polska

Od:

Data: []

Re: Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdawii o udzieleniu Pożyczki z dnia [...] („Umowa”)

Żądanie wypłaty

1. Odnosimy się do Umowy. Niniejszy dokument stanowi żądanie wypłaty środków. Wszystkie użyte terminy mają znaczenie nadane im przez Umowę.
2. Wnosimy o wypłatę Pożyczki w kwocie 20,000,000.00 EUR w dniu [...].
3. Środki Pożyczki mają zostać wpłacone na [rachunek] [bank]
4. Potwierdzamy, że postępujemy zgodnie z warunkami Umowy.
5. Niniejsze żądanie wypłaty jest nieodwołalne.

Rząd Republiki Mołdawii

(podpis)

